Grols verleden

Tijdschrift voor de historie van Groenlo en directe omgeving

Themanummer: **Groenlose Burgerharmonie 1927 - 2002**

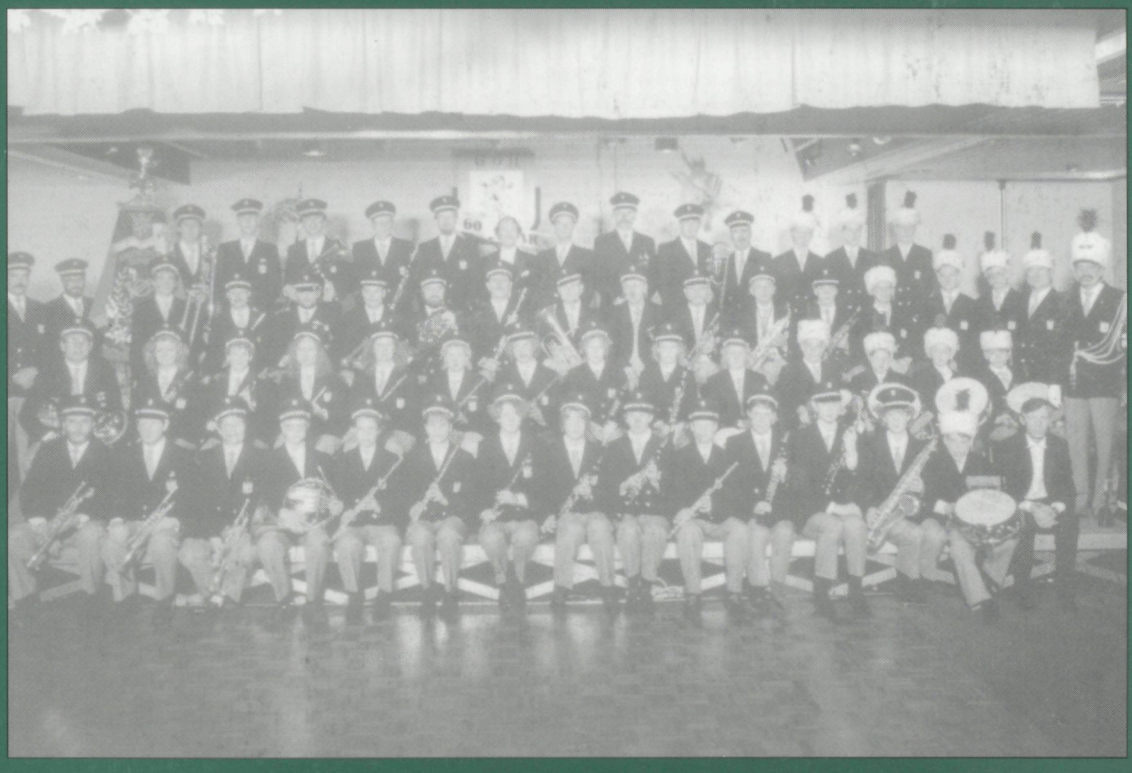

Oudheidkundige Vereniging Groenlo

Jaargang 2 - Nummer 4, november 2002

Oudheidkundige Vereniging Groenlo

De Oudheidkundige Vereniging Groenlo (opgericht 15 januari 1976) heeft tot doel het bestuderen en vastleggen van gegevens op het gebied van geschiedenis, taal, folklore, genealogie en archeologie van Groenlo en directe omgeving. Tevens stelt zij zich ten doel het beschermen van het historisch erfgoed van Groenlo. Nadere informatie over onze vereniging is te zien op de website van de gemeente Groenlo: www.groenlo.nl of beschikbaar via onze folder die op het secretariaats-adres verkrijgbaar is.

Grols verleden

Tijdschrift voor de historie van Groenlo en directe omgeving
Jaargang 2 - Nr. 4 (november 2002)
Het tijdschrift verschijnt op onregelmatige tijdstippen.

Redactie:
Martie Rouwmaat, e-mail: mmrouwmaat@wish.net
Henny Garstenveld, e-mail: hennygarstenveld@hetnet.nl

Eindredactie:
Ben Verheij, e-mail: btmverheij@planet.nl

Redactie-adres:
Martie Rouwmaat
Borculoseweg 44
7141 VM Groenlo
tel. 0544 – 464678

Lay-out en vormgeving (dtp):
Ronald Brockötter

Druk:
Drukkerij Maarse bv

Bijdragen:
Bijdragen voor ons tijdschrift kunnen op elke manier aangeleverd worden: mondeling, handgeschreven, typemachine of computermatig. Als men met de computer werkt dan graag op diskette (Word, WP of ASCII) aanleveren of per e-mail, mét uitdraai op papier; de bijdragen graag voorzien van illustraties.

Overname artikelen:
Publikatie of overname van artikelen (geheel of gedeeltelijk) is alleen toegestaan met *schriftelijke* toestemming van de redactie.

Lidmaatschap:
Het lidmaatschap kost € 13,61 per jaar. Aanmelding bij het secretariaat: Jan Steenstraat 13, 7141 XH Groenlo, tel. 0544 – 465167. Opzegging van het lidmaatschap tenminste één maand voor het einde van het kalenderjaar bij het secretariaat.

Losse nummers verkrijgbaar bij het secretariaat.

ISSN 1569-9366

© Oudheidkundige Vereniging Groenlo

Inhoud

1
Ben Verheij
Voorwoord

Henk Nijhoff
Voorwoord

2
Sylvia Wentink-Oldenkotte, Henny Garstenveld, Martine Jansen-Wientjes en Jan ten Brincke
Groenlose Burgerharmonie.

Omslag
voorkant:
bovenste foto: Groenlose Burgerharmonie, eind jaren dertig.
onderste foto: Groenlose Burgerharmonie, 60-jarig bestaan, 1987.
achterkant:
foto: Big band '77.
binnenzijde omslag:
foto: Bürgerländer Musikanten.

Voorwoord

Geachte lezers,

Als een vereniging 75 jaar bestaat dan is er in dat tijdsbestek meestal heel veel gebeurd. Een historische terugblik ligt dan voor de hand. De Oudheidkundige Vereniging Groenlo heeft aan het bestuur van de Groenlose Burgerharmonie de suggestie gedaan om een historische publicatie te wijden aan dit heuglijke feit. Hier is direct enthousiast op gereageerd. Na een paar korte, inleidende besprekingen zijn Sylvia Wentink-Oldenkotte, Henny Garstenveld, Martine Jansen-Wientjes en Jan ten Brincke volijverig aan het werk gegaan. Met hulp van velen zijn zij erin geslaagd om een hele mooie publicatie neer te leggen. Een publicatie die zowel aandacht besteedt aan de feitelijke gebeurtenissen, als aan de maatschappelijke achtergronden, als aan de leuke voorvallen en die bovendien rijkelijk voorzien is van foto's. Hierdoor is het geheel dus een fraaie weergave van 75 jaar Groenlose Burgerharmonie. Allereerst willen wij dan ook het redactieteam hartelijk danken voor de vele werkzaamheden die zij verzet hebben voor het tot stand komen van dit nummer 4 van Grols verleden, het tijdschrift van de Oudheidkundige Vereniging Groenlo, dat dus in zijn geheel gewijd is aan 75 jaar Groenlose Burgerharmonie. Omdat de historie van 75 jaar Groenlose Burgerharmonie niet binnen de gebruikelijke omvang van ons tijdschrift ondergebracht kon worden, is dit nummer dan ook veel dikker dan normaal. Wij hopen dat u ook weer veel leesplezier zult beleven aan dit nummer.
Tenslotte willen wij de Groenlose Burgerharmonie bijzonder hartelijk feliciteren met haar 75-jarig bestaan en tevens de wens uitspreken dat zij haar activiteiten nog in lengte van jaren mag voortzetten tot muzikaal genoegen van haar leden én van de Groenlose bevolking.

Ben Verheij

Voorzitter Oudheidkundige Vereniging Groenlo

November 2002

Voorwoord

Geachte lezers,

Als bestuur en leden van de Groenlose Burgerharmonie voelen wij ons zeer vereerd, dat de Oudheidkundige Vereniging de moeite heeft genomen in dit voor ons zo belangrijke jaar een uitgave uit te brengen van het 75-jarig muzikale leven van de Groenlose Burgerharmonie.
Niet alleen als voorzitter, maar ook als Grollenaar ben ik trots op deze club van mensen, die nu al 75 jaar lang samen het maken van muziek tot doel heeft gehad.
Dit boekje is daarom ook een eerbetoon aan alle oud-bestuursleden en oud-leden, die er door de jaren heen voor gezorgd hebben dat de Groenlose Burgerharmonie nu haar 75-jarig jubileum kan vieren.
Daarbij denk ik ook aan de mensen achter de schermen, de partners en ouders van onze leden, die op de achtergrond meedenken en meezorgen, een belangrijke factor in het geheel.
Het is de Groenlose Burgerharmonie de laatste jaren niet voor de wind gegaan, maar op dit moment is er een opwaartse spiraal waar te nemen. Ik hoop van harte, dat deze situatie zich zal continueren en wens de Groenlose Burgerharmonie daarbij voor de toekomst alle succes toe!

Henk Nijhoff

Voorzitter Groenlose Burgerharmonie

GROENLOSE BURGERHARMONIE

Door
Sylvia Wentink-Oldenkotte, Henny Garstenveld, Martine Jansen-Wientjes en Jan ten Brincke.

Inleiding.
We schrijven het jaar 2001. Reeds diverse keren heeft de secretaris van de Groenlose Burgerharmonie nagedacht, hoe de invulling van het 75-jarig jubileum in het jaar 2002 eruit zal kunnen zien. Diverse activiteiten kunnen georganiseerd worden, maar het zal prachtig zijn indien het 75-jarig jubileum de geschiedenis in zal kunnen gaan door iets blijvends tot stand te brengen. En wat is er mooier, dan deze 75 jaar musiceren te bundelen in een overzicht voor leden, oudleden en de overige burgers van Groenlo, de geschiedenis van de 75-jarige Groenlose Burgerharmonie in vogelvlucht. De Oudheidkundige Vereniging heeft deze gedachte, deze wens, opgepakt en een en ander heeft geresulteerd in het boekwerkje dat nu voor u ligt.
Het archief van de Groenlose Burgerharmonie is daarvoor geraadpleegd alsmede alle Geldersche Bodes - later Groenlose Gids -, het plaatselijke (in het begin bijna dagblad) weekblad van Groenlo.
De geschiedenis schrijven van de 75-jarige Groenlose Burgerharmonie kan – wil zij volledig zijn – een boek vullen, immers een muziekvereniging is uit de aard der zaak nauw verbonden met het sociale en culturele leven van de stad.
Het is opmerkelijk, dat twee muziekverenigingen in hetzelfde jaar zijn opgericht, maar daar gaat een geschiedenis aan vooraf. Reeds in 1882 wordt uit een zangkoor de eerste Leo-harmonie opgericht, weliswaar geen muziekvereniging naar de huidige maatstaven. Deze harmonie, genoemd naar paus Leo XIII, bracht de eerste jaren bijna uitsluitend kerkmuziek ten gevolge van de jaarlijkse processie[1], die bij gelegenheid van Sacramentsdag in de Calixtusparochie plaatsvond. Zoals in die tijd gebruikelijk binnen de Rooms-Katholieke kerk maakte de geestelijkheid deel uit van het bestuur en had zodoende grote invloed op het reilen en zeilen van de harmonie. In 1907 wordt de harmonie opgeheven, mede door de onvrede inzake de voorgeschreven kerkmuziek.

[1] Processie: is een plechtige optocht van priesters en leken binnen of buiten het kerkgebouw, waarbij het kruis en vaak ook het sacrament wordt rondgedragen.

De eerste Groenlose Burgerharmonie in 1912 op de binnenplaats van de St. Jozefschool. Rechtsvoor zittend: erelid Bernhard Hilferink, die in 1977 is overleden.

Vijf jaar later ontstaat er uit oud-leden van deze harmonie en met medewerking van enkele andere Grollenaren een Burgerharmonie. Deze eerste Burgerharmonie krijgt het vooral moeilijk in de jaren 1914-1918, omdat de mannen in militaire dienst zijn. Het zijn de jaren van de Eerste Wereldoorlog en hoewel Nederland een neutrale positie inneemt, is er toch sprake van een algehele mobilisatie van de Nederlandse Strijdkrachten. De instrumenten verhuizen naar de zolders, alleen bij processies worden ze weer te voorschijn gehaald, maar de Burgerharmonie is dan niet meer en zo moet de Groenlose gemeenschap het een aantal jaren zonder harmonie doen. Dat Groenlo in die jaren geen muziekvereniging heeft, betekent wel, dat bij volksfeesten voor veel geld muzikanten uit Eibergen (Euphonia) moeten worden gehaald om de optocht en het "bal champêtre"[2] te verzorgen. Het is dan ook een doorn in het oog van de ex-muzikanten van de eerste Burgerharmonie en de oude Leo-harmonie, dat het muzikale gedeelte bij diverse gelegenheden verzorgd moet worden door een harmonie uit een buurgemeente. Er gaan dan ook weer stemmen op om een plaatselijke muziekvereniging op te richten, maar ook dat kost veel geld.

Enkele schoenfabrikanten verklaren zich in 1926 bereid de instrumenten te financieren en door deze toezegging aangespoord begint de heer Huijgens – piano- en orgelleraar – een aantal jongelui de schone kunst van het noten-lezen bij te brengen. Op een advertentie in de Geldersche Bode meldt zich nog een groot aantal leerlingen aan.

Maar als het erop aankomt, blijkt de financiering niet door te gaan en zien noch pastoor Smit, kapelaan van Esveld of dominee Bartels de noodzaak tot oprichting van een algemene muziekvereniging in. Toch heeft een en ander gevolgen.
Enkele enthousiaste muzikanten hebben hun instrumenten reeds van de zolder gehaald en na de kermisoptocht in 1927, waarin een wagen meerijdt, die " circus Momers" uitbeeldt en waarop oud-muzikanten het circusorkest weer leven inblazen, steken enkele oud-Burgerharmonie mensen de koppen weer bij elkaar.

Periode 1927-1939.
Op 26 augustus 1927 wordt door initiatiefnemers een oproep gedaan aan de inwoners van Groenlo in de Geldersche Bode (het nieuws- en advertentieblad voor het Oostelijk deel van Gelderland) om geld in te zamelen voor de aanschaf van muziekinstrumenten, waarvoor ongeveer 1500 gulden nodig is. Via intekenlijsten kunnen de mensen opgeven hoeveel geld ze aan de nieuwe vereniging willen geven.
De initiatiefnemers hebben zelf inmiddels al geregeld, dat een muziekhandelaar de muziekinstrumenten zal leveren tegen fabrieksprijs, dit scheelt aanzienlijk in de kosten. In hetzelfde krantenbericht wordt aan de inwoners van Groenlo verteld wat de doelstelling zal zijn van een Harmonie Vereniging, namelijk: *"Op de eerste plaats zal de Harmonie-Vereniging haar diensten bewijzen bij de jaarlijkse processie; op de tweede plaats bij publieke vermakelijkheden en wanneer er de mogelijkheid toe is zullen er concerten worden gegeven".*

Zij, die wat gevoelen voor een
Neutrale Muziek-Vereeniging,
worden verzocht a.s. **Maandag 5 dezer 's avonds 8 uur** ter vergadering te komen in
„De Barakkenplaats".

In diezelfde week, op vrijdag 2 september 1927, wordt (in de Geldersche Bode) een advertentie geplaatst, die een oproep betreft tot het bezoeken van een vergadering, die ten doel heeft het oprichten van een neutrale muziekvereniging. Deze vergadering vindt plaats op maandag 6 september 1927 in "De Barakkenplaats", aanvang 20.00 uur.
Twintig muziekliefhebbers komen deze maandagavond naar de Barakkenplaats.
De heer A. Groothuis, destijds stationsambtenaar, opent deze bijzondere vergadering en doet een voorstel hoe de muziekvereniging opgericht zal worden.

[2] Bal champêtre: is een grote danspartij in de openlucht.

Muziek Vereeniging
Groenlosche Burger Harmonie.

Opgericht 6 September 1927.

Verslag:
Eerste vergadering 6 September 1927.
Door eenige personen was een advertentie geplaatst in de „Geldersche Bode" om te trachten hier in Groenlo weder eene muziek vereeniging op te richten. Dato 6 september kwamen dan een tiental liefhebbers in het Cafe Nales. Barrakken. plaats bijeen.
Door den heer Groothuis stationsambtenaar alhier werd uiteen gezet hoe men dacht de muziek vereeniging op te richten
Allen ging accoord met hetgeen werd voorgesteld en alle aanwezigen traden als lid toe.
Tot bestuursleden werden gekozen de heeren Weevers, G. Bekkenutte, W. Hankhart, Th Snaphaan en A Groothuis.
Het bestuur werd onderling verdeeld als volgt.

A Groothuis.	Voorzitter
W. Hankhart.	Secretaris. —
H. Weevers	Penningmeester.
G Bekkenutte	2e Voorzitter.
Th Snaphaan.	2e Secretaris.

Als directeur werd benoemd den heer Overbeckking alhier. Vervolgens werd besloten het inleggeld te stellen op ƒ1. de contributie op 15 cent per week.
Na over en weer praten besloot men de volgende vergadering te houden op Dinsdag 13 September. 's avonds 8 uur in het zelfde Cafe.
Dadelijk niets meer aan de orde zijnde sloot den voorzitter de vergadering.

Het zal een algemene vereniging worden, waarvan zowel middenstanders als arbeiders en zowel rooms-katholieken als protestanten lid kunnen worden; voor die tijd een uitzonderlijke situatie. Alle aanwezigen gaan akkoord met dit voorstel en treden toe als lid.
Tot voorlopige bestuursleden worden gekozen de heren A. Groothuis (voorzitter), W. Hanhart (secretaris), H. Wevers (penningmeester), G. Bekkenutte (2e voorzitter) en Th. Snaphaan (2e secretaris).
Als directeur oftewel dirigent wordt de heer Gerard Overbekking benoemd. Hij is de eerste dirigent van de Groenlose Burgerharmonie gedurende de periode 1927 – 1929. Het inleggeld wordt vastgesteld op 1 gulden en de contributie op 15 cent per week. Hiermee is de nieuwe muziekvereniging een feit. Als eerstvolgende bijeenkomst wordt dinsdag 10 september afgesproken, aanvang 20.00 uur in hetzelfde café.
In de week van 21 oktober 1927 verschijnt er opnieuw een bericht over de Groenlose Burgerharmonie in de Geldersche Bode.
Inmiddels heeft de eerste repetitie plaatsgevonden en die is naar ieders tevredenheid verlopen. Ook mag de harmonie zich verheugen in een grote belangstelling en een ruime intekening op de lijsten, die circuleren onder de Groenlose bevolking.
De gemeenteraad van Groenlo onderstreept het belang van een muziekvereniging binnen haar gemeentegrenzen en kent een subsidiebedrag toe waarmee de Groenlose Burgerharmonie vooruit kan.
De Groenlose Burgerharmonie zal echter niet de enige muziekvereniging in Groenlo blijven. In hetzelfde jaar 1927 zijn er ook initiatieven om een rooms-katholieke muziekvereniging op te richten, de R.K. Leo Harmonie. Het voorlopig bestuur van de Groenlose Burgerharmonie ondervindt dan ook enige tegenwerking. Een groot aantal inwoners van Groenlo denkt, dat men de R.K. Leo-Harmonie wil tegenwerken omdat ook mensen, die rooms-katholiek zijn lid kunnen worden van de Groenlose Burgerharmonie. Zowel in de notulen van de jaarvergaderingen van de harmonie als in artikelen in de Geldersche Bode uit die jaren wordt over deze tegenwerking gesproken. Van enige tegenwerking richting de Leo Harmonie is echter absoluut geen sprake. De Groenlose Burgerharmonie wil een muziekvereniging zijn voor de gemeentenaren, waarbij het geloof nooit enige schade zal ondervinden. Gelukkig zien de Grollenaren dit

De Barakkenplaats eind jaren 20 van de 20e eeuw. Van links naar rechts: Tonny Wientjes, Diny Koopman met fiets, Dien Koopman-Wientjes, NN, NN en den kleinen Herman.

tijdig in, zodat de Groenlose Burgerharmonie alsnog alle medewerking krijgt.
Naar aanleiding van de oprichtings-vergadering op 6 september 1927 plaatst het bestuur van de Groenlose Burgerharmonie opnieuw een oproep (in de Geldersche Bode) om belangstellenden uit te nodigen voor een ledenvergadering. Op 1 januari 1928 is het zover, ongeveer 40 Grollenaren komen naar Café Nales aan de Barakkenplaats.

Tijdens deze ledenvergadering kan worden medegedeeld, dat alle leden op korte termijn de beschikking krijgen over een instrument; de heer Overbekking, directeur van de vereniging, stelt hiervoor de instrumenten van de oude Burgerharmonie ter beschikking. De geste van de heer Overbekking wordt door de leden met luid applaus ontvangen en als dank voor zijn enorme inzet ontvangt de heer Overbekking een dirigeerstok. De voorzitter spreekt hierbij de volgende woorden: *"Mijnheer de Directeur. Namens de leden heb ik de eer U dezen dirigeerstok aan te bieden en wij hopen dat U nog lang onzen Directeur moogt zijn en dat U onze vereeniging op een hoog peil moogt brengen".*
Inmiddels heeft ook een wisseling in het bestuur plaatsgevonden. De heer Bekkenutte heeft zijn lidmaatschap als bestuurslid opgezegd en wordt vervangen door de heer Heuskes. Omdat in september, tijdens de oprichtingsvergadering, een voorlopig bestuur is samengesteld, vindt er een nieuwe bestuursverkiezing plaats en wordt besloten om het bestuur uit te breiden van zes naar negen personen. De bestuursleden uit het voorlopig bestuur worden allemaal herkozen en het bestuur wordt aangevuld met de heren J. Emaus, Th. Wamelink en W. Emaus. Tijdens deze vergadering wordt tevens het huishoudelijk reglement vastgesteld.
In diezelfde eerste week van januari 1928 vriest het dat het kraakt. Daardoor kan op zaterdag en zondag de ijsbaan aan de Kanonswal worden opengesteld voor het publiek. Veel schaatsliefhebbers uit Groenlo en omgeving binden hun ijzers onder om de nodige rondjes te schaatsen.

Schaatsen op de Groenlose gracht. Op de achtergrond links de Koem (werd later Monocon, Sweetheart, Polarcup).

Op zondag is het erg druk op de ijsbaan en de sfeer wordt extra gezellig, omdat de leden van de Groenlose Burgerharmonie enige concertnummers ten gehore brengen. Hoewel de harmonie nog maar net is opgericht en pas enkele keren heeft kunnen repeteren, wordt het "ijsconcert" door het publiek vol enthousiasme ontvangen.
Dit is trouwens niet het enige optreden van de

Groenlose Burgerharmonie in de eerste week van januari 1928. Tijdens de Oudejaarsnacht zijn enkele leden ook al actief geweest door het oude jaar "weg te blazen" met het ten gehore brengen van enige reveilles. De Groenlose bevolking vindt dit een originele gedachte en reageert positief. Eind januari 1928 wordt in de Geldersche Bode bekend gemaakt, dat het aantal instrumenten van de Groenlose Burgerharmonie is uitgebreid, dit keer met 7 koperen blaasinstrumenten, namelijk 1 piston, 2 cors, 2 trompetten, 1 trombone, 1 tuba en 1 Bes-clarinet; het bestuur heeft het plan opgevat om geleidelijk aan alle oude instrumenten te vervangen door nieuwe. Daardoor groeit de Groenlose Burgerharmonie langzaam uit tot een groot korps met een goede bezetting. Wekelijks vindt er een repetitie plaats en steeds vaker worden er concerten gegeven. Zo wordt op Tweede Paasdag 1928 een "oefeningmarsch" gemaakt.

Bij de Eibergsche Poort wordt het korps opgesteld en onder grote publieke belangstelling trekt men naar brouwerij Reijerink in het naburige Zwolle en vandaar uit over de Oude Winterswijkseweg naar het repetitielokaal in café De Barakkenplaats.

Eibergsche Poort omstreeks 1930.

De Geldersche Bode plaatst op woensdag 11 april 1928 een berichtje over deze oefenmars en de volgende tekst wordt neergeschreven over de muzikale kwaliteiten van de Groenlose Burgerharmonie: *"Over de ten gehoore gebrachte muziek kunnen we volop tevreden zijn. Natuurlijk was alles nog niet van smetten vrij (we hoorden bv. een leerling-tuba nog wel eens een kwartmaat te laat) maar met goeden wil en eenige oefening (waaraan het de Harmonie niet ontbreekt) kan deze vereeniging zich op muzikaal gebied gerust laten hooren".*

Op dinsdag 1 mei 1928 haalt de Groenlose Burgerharmonie opnieuw de publiciteit. Ter gelegenheid van de verjaardag van (toen nog) prinses Juliana geeft het korps een concert op de Markt. De belangstelling van de Groenlose bevolking is enorm; in ieder geval wordt duidelijk, dat Groenlo dringend een muziektent nodig heeft voor het houden van dergelijke concerten. In latere jaren, om precies te zijn 1952, wordt

inderdaad de muziekkoepel gebouwd. Op Hemelvaartsdag 1928 wordt door de Groenlose Burgerharmonie een muzikale wandeling gemaakt naar Arink in het Ruurlosche Broek. De wandeling gaat 's morgens om vijf uur van start vanaf de Markt. De burgemeester van Groenlo heeft helaas geen toestemming gegeven om binnen de gemeentegrenzen muziek ten gehore te brengen, zodat de tocht in stilte begint. Pas buiten Groenlo kan de muzikale wandeling echt beginnen.
In de zomermaanden worden openluchtconcerten gegeven o.a. in de tuin "De halve maan". Destijds was "De halve maan" nog niet voor het publiek opengesteld. Tegenwoordig is het eiland één van de mooiste parken van Groenlo. De reacties van het publiek en de pers op het openluchtconcert zijn positief. Een kort citaat uit de Geldersche Bode van 17 juli 1928: *"De verschillende zeer schoon ten gehoore gebrachte nummers werden telkens met applaus beloond. Het was een uitgezochte dag om te genieten van de muziek, alsmede van de natuur in dezen tuin"*.
De kermis vindt plaats op 20 en 21 augustus, waarbij aan het bloemencorso zowel de Groenlose Burgerharmonie alsmede de Leo harmonie hun medewerking verlenen.

Tijdens de ledenvergadering van 6 november 1928 wordt besloten een aantal leerlingen toe te laten tot de vereniging, voorlopig echter op proef. Getracht zal worden deze leerlingen zoveel mogelijk op te leiden voor klarinetspeler, omdat binnen de harmonie hieraan de meeste behoefte bestaat. Tevens wordt besloten om van nieuwe leden, die nog niet in het koor meeblazen, een contributie te vragen van 10 cent.

Ook in 1929 timmert de Groenlose Burgerharmonie flink aan de weg. Er worden meerdere vergaderingen gehouden, waaronder de jaarvergadering op donderdag 10 januari, waarbij 28 leden aanwezig zijn. De belangrijkste doelstelling van de harmonie blijft natuurlijk het geven van concerten. In 1929 wordt hier dan ook volop aan gewerkt.

Hotel de Moriaan, midden jaren '30.

Op 11 maart vindt het derde abonnementsconcert plaats in hotel de Moriaan, onder leiding van dirigent G. Overbekking. Voor dit concert is ook het bestuur van de R.K. Leo Harmonie uitgenodigd. Om de financiële middelen op peil te houden wordt onder de aanwezigen een verloting gehouden. Het concert wordt goed bezocht en de reacties van het publiek zijn enthousiast. In de Geldersche Bode van vrijdag 12 april staat te lezen: "….. *De talrijke aanwezigen – de ruime Moriaanzaal was tot in de hoeken gevuld – hebben een genotvollen avond gehad. Er heerschte*

den geheelen avond een opgewekte, vroolijke stemming, zoodat de Burger Harmonie deze 2e abonnementsuitvoering als een in alle opzichten geslaagde kan boeken".

Helaas kan het geplande concert op 30 april 1929, ter ere van de verjaardag van prinses Juliana, niet doorgaan vanwege slechte weersomstandigheden.
Tijdens de Pinksterdagen wordt door zowel de Groenlose Burgerharmonie als de R.K. Leo Harmonie deelgenomen aan het festival in Eibergen. De Groenlose Burgerharmonie heeft dan het geluk bij loting een eerste prijs te trekken ter waarde van 65 gulden; later wordt besloten hiervan een klarinet aan te schaffen.

Ook in 1929 wordt door beide muziekverenigingen een verzoek ingediend bij de gemeente Groenlo om een subsidie. In de raadsvergadering van 24 mei wordt besloten om beide verenigingen een bedrag van 150 gulden toe te kennen.
In de bestuursvergadering van 5 juni 1929 wordt melding gemaakt van een aantal nieuwe leerlingen; het betreffen de heren Reinders, Jansen, Te Broeke, Gebbink en de gebroeders Bragt.
In diezelfde periode krijgt de Groenlose Burgerharmonie een nieuwe dirigent in de persoon van de heer A.L. Kok, tevens directeur van Muziekvereniging Excelsior te Winterswijk. De heer Overbekking trekt zich terug als dirigent, maar blijft tot in de vijftiger jaren aan jonge leden muziekles geven.

De Protestantse School aan de Gasthuisstraat. De school werd gebouwd in 1922 en gesloopt in 1987.

Jaarlijks tijdens het schoolfeest van de Protestantse school wordt door de Groenlose Burgerharmonie de optocht van de kinderen naar het feestterrein muzikaal begeleid. In 1929 vindt dit schoolfeest plaats op 19 juli. Het feestterrein bevindt zich altijd bij één van de boerderijen in de omgeving van Groenlo. Door de jaren heen heeft een aantal boeren zijn weilanden of deel (achterhuis van een boerderij) hiervoor beschikbaar gesteld, zoals "Erve Bruil" Nahuis aan de Deventer Kunstweg, Geessink-Grotenhuis aan de Oude Aaltensedijk of Pleiter aan de Oude Borculoseweg. De kinderen verzamelen zich bij de Protestantse School en met de Groenlose Burgerharmonie voorop gaat het in optocht naar het feestterrein. Hier worden allerlei kinderspelen georganiseerd, zoals koekhappen, mastklimmen, vlaggetjes prikken in een stoof, zaklopen en stoelendans. Alle kinderen krijgen ranja met een koekje en een broodje ham of kaas aangeboden. De Groenlose Burgerharmonie verzorgt ook tijdens het feest zelf de muziek. Na afloop van alle festiviteiten worden de kinderen teruggebracht naar de school en ook dit gebeurt in optocht met de harmonie voorop. Niet alleen de kinderen hebben op deze schoolfeesten enorm veel plezier, ook de leden van de harmonie verheugen zich al weken van tevoren op dit gezellige evenement.

Op 11 augustus 1929 wordt door de Groenlose Burgerharmonie deelgenomen aan een concours te Zevenaar. De Geldersche Bode bericht hierover als volgt: *"Zondagavond heerschte er een vroolijke stemming in ons stadje. Postduiven hadden de heuglijke tijding gebracht, dat de Burger Harmonie op het concours te Zevenaar een tweeden prijs in de 4e afdeeling had bemachtigd en wel met 46 punten, 4 punten méér en... Een 1sten prijs was haar deel geweest. De Leo Harmonie kwam bij de Gasfabriek haar zusterverenging tegemoet en onder de vroolijke opgewekte tonen van dit muziekcorps werd een rondgang met de leden der Burger Harmonie door de stad gedaan, omstuwd en gevolgd door een groote schare belangstellenden, waarna in het clublokaal door beide muziekcorpsen nog eenige nummertjes werden gegeven".*
Vervolgens zijn er uitvoeringen geweest tijdens de kermis en Koninginnedag op 31 augustus 1929.
Naast het geven van concerten en het deelnemen aan concoursen, brengt de Groenlose Burgerharmonie ook serenades tijdens bijzondere gebeurtenissen. Zo staat er in de Geldersche Bode van vrijdag 22 november 1929 te lezen: *"Woensdagavond bracht de Groenlosche Burger Harmonie een serenade aan het echtpaar J. Milius-Peerscher, dat dien dag zijn 55-jarige echtvereeniging herdacht".*

In de jaren die volgen, ontwikkelt de harmonie zich steeds verder. Het korps treedt regelmatig op de voorgrond door het geven van concerten en muzikale wandelingen, die steevast druk bezocht worden. Het korps groeit en jong en oud worden lid van de vereniging. De leeftijd van de leden varieert van 8 jaar tot 80 jaar. Ook zijn vaak verschillende leden uit één gezin lid van de Groenlose Burgerharmonie, zoals de families Wientjes, Hilferink, Emaus, Overbekking, Bragt, Ten Brincke en Grooten.
Zo worden rond 1932 ook Wim Hilferink en Bernhard Wientjes lid van de Groenlose Burgerharmonie.
Wim is destijds 8 jaar en speelt klarinet, Bernard is 11 jaar en speelt ook klarinet en later tenorsaxofoon en baritonsaxofoon. In latere jaren zijn Wim Hilferink en Bernhard Wientjes actief als bestuurslid bij de Groenlose Burgerharmonie, Wim als voorzitter en Bernhard als vice-voorzitter en penningmeester.
De betrokkenheid van de leden bij de harmonie is groot. Wim Hilferink is van 1932 tot aan zijn overlijden in 1983 lid van de vereniging geweest en heeft ook – evenals Bernhard Wientjes - diverse bestuursfuncties bekleed.
Bernhard Wientjes is lid van de Groenlose Burgerharmonie gebleven, tot aan zijn overlijden in 1998. De familie Wientjes is overigens tot op de dag van vandaag nog steeds actief bij de muziekvereniging.

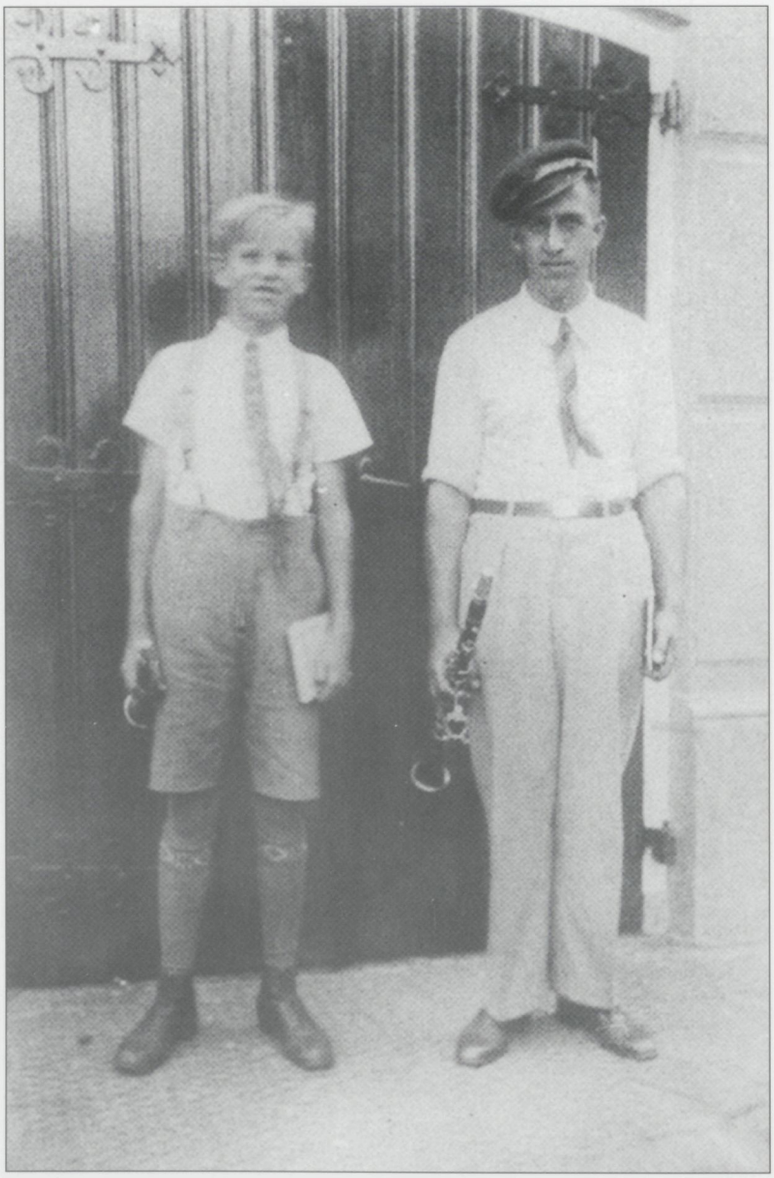

Jo Elders en Bernhard Wientjes. Jo, de zwager van Bernhard was woonachtig in Zutphen en kwam speciaal met de kermis naar Groenlo om mee te spelen met de Groenlose Burgerharmonie.

Opvallende gebeurtenissen rond de harmonie worden steevast gemeld in de Geldersche Bode. Zo wordt op Tweede Pinksterdag 1930 deelgenomen aan het muziekconcours te Zutphen. Ook de R.K. Leo Harmonie is hierbij van de partij. De Groenlose Burgerharmonie behaalt in de vierde afdeling een eerste prijs met 53 punten en in de marswedstrijd een eerste prijs met 32 punten. Tevens komt de Groenlose Burgerharmonie in het bezit van een extra prijs, een verguld zilveren medaille, aangeboden door het gemeentebestuur van Zutphen. De R.K. Leo Harmonie behaalt in de 3e afdeling een tweede prijs met 48 punten en in de marswedstrijd een eerste prijs met 32 punten. Beide successen gaan niet ongemerkt voorbij. Bij terugkomst in Groenlo worden de twee muziekkorpsen groots onthaald door de inwoners van Groenlo. Men is massaal uitgelopen om collecteren.

De inzet en de successen van de beide muziekkorpsen vallen ook op bij de Groenlose politiek. In de Geldersche Bode van dinsdag 1 juli 1930 wordt verslag gedaan van de raadsvergadering, waar het subsidieverzoek van de beide muziekverenigingen behandeld wordt. *"Verzoeken van de Leo Harmonie en de Groenlosche Burger Harmonie om subsidie. De voorzitter vindt dat men deze subsidie met een blij hart kan geven. De muziekvereenigingen doen goed hun best en gaan steeds goed vooruit. Wij hebben nu in ons plaatsje waar we zoo lang allen naar verlangd hebben. Hij stelt daarom namens Burgemeester en Wethouders voor de gebruikelijke subsidie van f 150, -- elk toe te staan. Aldus wordt zonder hoofdelijke stemming besloten".*

Op de hoek Lievelderstraat/ Lichtenvoordseweg stond het bier- en koffiehuis van G.J.A. Nijland,, oftewel café 't Kanon. Deze naam werd gegeven, omdat de loop van een kanon uit het dak van het café stak.

de muzikanten toe te juichen en te feliciteren.
Omdat de Groenlose Burgerharmonie met het winnen van de eerste prijs naar een hogere afdeling promoveert, worden plannen gemaakt om een eigen vaandel aan te schaffen. In 1931 wordt daarom besloten om een vaandelfonds op te richten. Het eerste geld voor dit fonds komt binnen door het maken van marsmuziek in Groenlo, waarbij enkele dames onder de toeschouwers

Inmiddels is café Barakkenplaats te klein geworden voor de wekelijkse repetities en dus verhuist de vereniging naar café Het Kanon, ook wel café Nijland genoemd. Vaste repetitie-avond is de maandagavond en tot op heden is dat niet veranderd. De contributie bedraagt dan 20 cent per week.
Natuurlijk probeert de Groenlose Burgerharmonie zo professioneel mogelijk te presteren, de

gezelligheid staat echter voorop bij deze mannenvereniging. Zo klaagt eens een boer tegen een bekend Grollenaar over het feit, dat zijn pasgeboren kalf niet wil drinken. Het antwoord van de Grollenaar luidt: *"Doot um maor bi'j de muziek, dan kent-e ut zoo"*.
Jaarlijks wordt nu deelgenomen aan belangrijke concoursen. In juni 1931 vindt er een muziekconcours plaats in Vaassen bij Apeldoorn. De Groenlose Burgerharmonie behaalt 2 eerste prijzen, te weten een eerste prijs in de 2e afdeling marswedstrijden met 33 punten en een eerste prijs in de 3e afdeling Harmonie met 50 punten. Tevens worden drie ereprijzen binnengehaald.

Lichtenvoorde, dus ook tussen de muziekverenigingen. Eén van de muzikanten van de muziekvereniging uit Lichtenvoorde merkt terloops op tegen een lid van de Groenlose Burgerharmonie dat zijn korps veel meer leden heeft. Van de zijde van de Grollenaar komt het antwoord snel: *"Kan wal waezen, maor wi'j hebt dreejendartig muzikanten"*.
Omdat naast het geven van concerten ook marsconcoursen worden gelopen, wordt er buiten gerepeteerd. In de jaren voor de oorlog is dit geen enkel probleem. Er rijden nog maar enkele auto's in Groenlo, het meeste vervoer vindt vooral nog met paard en wagen plaats.

De Groeneweg anno 1935. De huizen op deze foto werden gebouwd in 1922.

Tijdens iedere jaarvergadering vindt een bestuursverkiezing plaats. De meeste bestuursleden worden dan herkozen. In 1932 hebben o.a. de volgende leden zitting in het bestuur:
- J. Huitink, voorzitter
- W.G. Hanhart, 1e secretaris
- W. Haller, 2e secretaris
- H. Wevers, penningmeester
- B. Bomers, bestuurslid.

In januari 1932 heeft de vereniging 33 werkende leden en 22 leerlingen. Ook toen was er al sprake van grote rivaliteit tussen Groenlo en

In de Groeneweg wordt geoefend in het lopen van een mars; de muzikanten moeten dan én muziek maken én in de maat lopen.
Het eerste lustrum van de Groenlose Burgerharmonie wordt groots gevierd. Onder de titel "Het Festival der Groenlosche Burgerharmonie" worden diverse festiviteiten georganiseerd in het weekend van vrijdag 3, zaterdag 4 en zondag 5 juni 1932. De burgemeester van Groenlo, de heer Th.J.A. Kraakman opent officieel het festival op vrijdagavond.
Op het feestterrein aan de Borculoseweg zijn diverse vermakelijkheden aanwezig, zoals een

cakewalk, autobaan, draai- en zweefmolen, luchtschommels en visvermaak. Na de officiële opening door de burgemeester wordt op vrijdagavond door de Groenlose Burgerharmonie een concert gegeven. Muziekvereniging Crescendo uit Neede, op dat moment kampioen van Nederland, verzorgt op zaterdagmiddag een concert. Ook andere muziekkorpsen, die voor het festival zijn uitgenodigd, spelen enkele muziekstukken voor het aanwezige publiek. Het betreft onder andere de Leo Harmonie uit Groenlo en Harmonie Concordia uit Beltrum. In totaal nemen zo'n 10 korpsen deel aan het festival. Zondagmiddag tegen 12 uur komen uit alle vier poorten van de stad Groenlo de muziekkorpsen binnentrekken, waarna op de Markt een uitvoering wordt gegeven voor enkele duizenden toeschouwers. De deelnemende verenigingen ontvangen een in emaille uitgevoerd herinneringskruis. De Groenlose Burgerharmonie presenteert tijdens haar eerste lustrum het nieuwe vaandel, dat door de Groenlose burgerij is geschonken.

BIJ GUNSTIG WEER

Tuinconcert

op ZONDAG 19 JULI a.s. aan de WATERMOLEN te Groenlo

te geven door „De Burger-Harmonie"
Directeur de heer KOK.

Aanvang half zeven.
Entree vrij.
Kinderen zonder geleide geen toegang.

Aanbevelend

B. WEEINK

v/h J. v. SCHAIK.

Ook in 1933 worden er diverse optredens gegeven, zoals onder andere het abonnementsconcert in april; een muzikale wandeltocht door Groenlo ter gelegenheid van de 400e geboortedag van prins Willem van Oranje; een concert ter gelegenheid van de verjaardag van prinses Juliana en een openingsconcert ten behoeve van de kermis in de Holterhoek in september. Natuurlijk wordt ook deelgenomen aan diverse concoursen, waaronder het muziekconcours te Eibergen in augustus. De Groenlose Burgerhar-monie behaalt in de 2e afdeling een tweede prijs met 46 punten. In augustus wordt deelgenomen aan het muziekconcours te Dalen bij Coevorden.

Ook daar wordt in de 2e afdeling een tweede prijs behaald. In november 1933 wordt het tiende abonnementsconcert gegeven en in diezelfde maand kan er ook volop worden geschaatst op de Groenlose gracht. De Groenlose Burgerharmonie zorgt hierbij voor de muzikale omlijsting. Het jaar 1933 is echter ook het jaar, waarin het bestuur een tweede repetitie-avond per week wil instellen. Hierover kan niet meteen een besluit worden genomen, omdat veel leden bang zijn, dat ze *"last kregen met moeder de vrouw"*. Toch blijft het bestuur aandringen op vaker repeteren, vooral omdat de muziek nog veel te wensen overlaat. In de notulen van de ledenvergadering staat letterlijk geschreven: *"De muziek laat nog veel te wenschen over. De Burgerharmonie wordt vaak "knettermuziek" genoemd. En daarover moeten wij beschaamd het hoofd buigen omdat er veel waarheid in die beweering zit....."*. Alle leden zijn het erover eens dat de Groenlose Burgerharmonie beschaafde muziek moet brengen en geen knettermuziek en dat *"den directeur gemaand zal worden daarop in het vervolg streng toe te zien"*.

Eén van de families uit Groenlo, die door de jaren heen altijd trouw is gebleven aan de harmonie, is de familie Overbekking uit de Rabeldersteeg. Zoals reeds verteld, was Gerard Overbekking de eerste dirigent van de Groenlose Burgerharmonie.

Jan Overbekking, zoon van Gerard Overbekking, wordt in 1933 lid van de harmonie. Hij is dan 13 jaar. Jan krijgt de muziek met de paplepel ingegoten. Thuis, bij zijn ouders op zolder, liggen diverse instrumenten, waarvan Jan gebruik kan maken. Zo speelt hij piccolo, klarinet en piano. In 1934, toen de heer Dijkhuis dirigent werd, hebben zowel Gerard Overbekking als zoon Jan hun lidmaatschap bij de harmonie opgezegd. Zij kunnen zich niet verenigen met de wijze waarop muzikaal leiding wordt gegeven aan de harmonie.
Maar tijdens de festiviteiten rondom de verloving van prinses Juliana met Bernhard von Lippe Biesterfeld op 8 september 1936, maken vader en zoon toch weer deel uit van de harmonie.
Onder leiding van dirigent Dijkhuis promoveert de Groenlose Burgerharmonie eind april 1934 op het concours te Barchem naar de 1e afdeling van de Koninklijke Nederlandse Federatie. Er wordt in de 2e afdeling een eerste prijs behaald met 52 punten en een ereprijs en directeursprijs. In Café

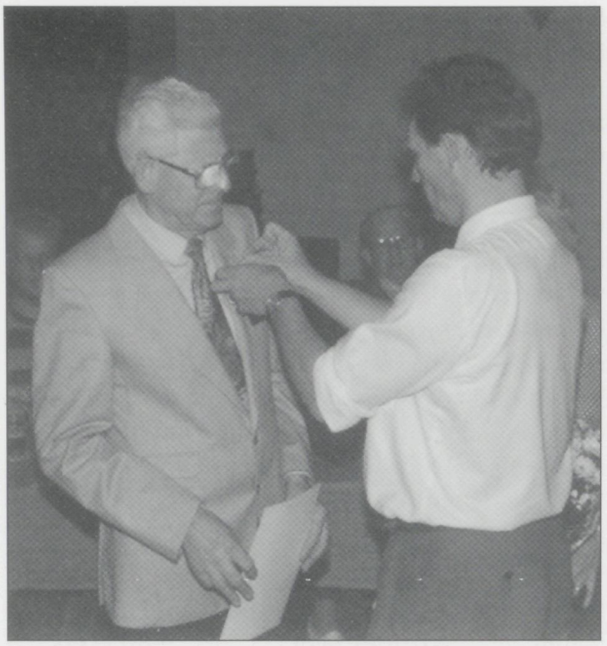

Jan Overbekking onderscheiden door voorzitter Bouke Kleefstra van de Groenlose Burgerharmonie voor zijn 55- jarig lidmaatschap (mei 1993).

Nijland wordt dit succes uitgebreid gevierd. In de Geldersche Bode staat het dankwoord van de heer W. Emaus als volgt omschreven: *"De voorzitter van de Burger Harmonie, de heer W. Emaus, bracht dank aan allen voor de groote belangstelling hun dezen dag betoond, de R.K. Leo Harmonie welke hen binnen Groenlo's grachten had gebracht en door Groenlo's straten had geleid, alsmede aan allen die hun deze blijde inkomst hadden bereid".*

Op 30 mei 1935, Hemelvaartsdag, vindt de feestelijke opening plaats van de Groenlosche Bad- en Zweminrichting De Bempte. Zowel de Groenlose Burgerharmonie als de Leo Harmonie zijn bij deze opening aanwezig en verzorgen de muziek.
Beide verenigingen hebben bij de gemeente Groenlo herhaaldelijk op aangedrongen om een muziektent neer te zetten voor het geven van concerten. De toenmalige burgemeester van Groenlo de heer Th.J.A. Kraakman wil hier echter niets van weten. *"Wie muziek wil horen, moet bij de radio gaan zitten, dat is veel eenvoudiger. Er komt geen tent".*

Beide muziekverenigingen maken in 1936 onderling de afspraak geen gratis marsmuziek en vrijwillige concerten meer te geven zolang er geen muziektent in Groenlo komt.
Ondanks de afwijzing van de burgemeester neemt de gemeente Groenlo toch het initiatief om een muziektent te bouwen vanuit het werkverschaffingsfonds. Dit was een fonds van waaruit jonge, werkloze bouwvakkers konden werken aan projecten. In Winterswijk heeft men reeds vergevorderde plannen om een muziektent te bouwen met behulp van het werkverschaffingsfonds en de gemeente Groenlo informeert dan ook bij haar collega's in Winterswijk naar de gang van zaken. In 1937 wordt door de gemeente Groenlo een subsidie-aanvraag ingediend bij de Rijksinspectie voor de werkverschaffing in Zwolle. Helaas wordt deze aanvraag afgewezen, waardoor de bouw van een muziektent binnen de gemeentegrenzen van Groenlo voorlopig niet gerealiseerd kan worden.

De Groenlose Burgerharmonie heeft inmiddels het lesgeven aan leerlingen goed georganiseerd. De "leerjongens" zoals de leerlingen destijds werden genoemd, krijgen hun theorie-opleiding van de directeur zelf, voordat de "grote repetitie" begint. De praktische opleiding is in handen van oudere muzikanten, die les geven in de "naeikamer" van Overbekking en het zaaltje van Willem Haller, later Café Zwarte Jan aan de Eibergseweg (thans restaurant Asser Esch).
Ook Bernhard Bragt is één van de leerlingen. Hij

De heer Th. J.A. Kraakman, burgemeester van Groenlo, gedurende de periode 1911-1945.

Van links naar rechts: vader Bernhard Bragt, zoon Peter en zoon Hans.

is zestien jaar oud wanneer hij midden jaren dertig lid wordt van de Burgerharmonie. Van de heer Dijkhuis krijgt hij muziekles, samen met nog zo'n zeven andere leerlingen. De lessen vinden plaats op de maandagavond en duren een uur. Meestal gaat Bernhard er op de fiets naar toe. Wanneer hij het notenschrift voldoende beheerst, krijgt hij een instrument toegewezen. Het wordt de trombone en later de schuiftrombone. Het is trouwens een familie-onderonsje wat de familie Bragt betreft. Twee broers van Bernhard zijn namelijk ook lid van de harmonie, Gerrit en Johan. Gerrit Bragt heeft naast het spelen bij de harmonie tevens de functie van voorzitter bekleed.

MUZIEK

Jongens, die **opgeleid wenschen te worden tot werkende leden „Muzikanten" der Groenlosche Burger-Harmonie,** kunnen zich aanmelden tot a. s. Maandag 5 uur bij den Voorzitter W. J. EMAUS, Gasthuisstraat A 225.

N.B. De leerlingen moeten den leeftijd van 12 jaar bereikt hebben en tevens de handteekening van een der ouders overleggen.

Het muziek maken zit de familie Bragt duidelijk in het bloed want dertig jaar later, midden jaren zestig, worden ook twee zonen van Bernhard lid van de harmonie. Het zijn Peter en Hans Bragt, die respectievelijk klarinet en cornet spelen. Het spelen bij de harmonie wordt overgedragen van vader op zoon. Het is dan ook geen uitzondering dat meerdere leden van één familie samen lid zijn en muziek maken.

Tijdens de jaarvergadering van 1937 wordt besloten om twee gaslampen aan te schaffen, zodat de vele optredens in het donker beter verlicht kunnen worden. Er worden twee dragers aangesteld en deze zorgen ervoor dat de muzikanten ook in het donker de muziekpartijen goed kunnen spelen. Later worden deze gaslampen vervangen door zaklantaarntjes, die met klemmen aan het instrument worden vastgemaakt. De langere werkdagen van toen zijn waarschijnlijk de oorzaak van de optredens in de avonduren.

Op Palmzondag 1937 trekt voor de tweede keer een kinderstoet door de straten van Groenlo, onder begeleiding van de Groenlose Burgerharmonie.

In 1936 heeft de vereniging "Het Grolsch

Palmpasenoptocht in de jaren '30.

Museum" dit gebruik weer in ere hersteld en de belangstelling hiervoor is groot. De Groenlose Burgerharmonie besluit de kinderoptocht met een pittige mars. Eén groepje kinderen draagt in de optocht een vlag met afkorting D.K.T., hetgeen betekent "De Kleine Tippelaars".

Het Julianaconcert op 30 april kent het volgende programma:
1. Neerlands Volkslied
2. Koning Voetbal marsch
3. Carmen, fantaisie sur l'Opera
4. Feestmarsch
5. Cavalleria Rusticana, fantaisie sur l'Opera
6. Lippe-Detmold, marsch
7. Olga, polonaise de Concert
8. Blaze Away, marsch
9. Idylle Lomousine, scène fant
10. Wij willen Holland houen
11. Alte Kameraden, marsch
12. Wilhelmus.

Het concert verloopt naar ieders wens. De Geldersche Bode geeft het volgende commentaar: *"De verschillende ten gehoore gebrachte muzieknummers werden op uitstekende wijze vertolkt. Een zeer talrijk opgekomen publiek genoot zichtbaar van het gebodene en keerde na afloop hoogst voldaan huiswaarts".*

Op 1 augustus 1937 wordt door de Groenlose Burgerharmonie deelgenomen aan het Nationale Muziekconcours te Eibergen alwaar in de 1e afdeling een tweede prijs wordt behaald met 92 punten.

Op 27 september 1937 herdenkt de harmonie haar tien-jarig bestaan en dit tweede lustrum wordt uitgebreid gevierd. Onder voorzitterschap van de heer Heimans wordt een huldigingscomité geïnstalleerd, waarin vertegenwoordigers zitting hebben van diverse verenigingen, zoals de Burgerwacht, de Protestantse Zangvereniging Excelsior, de Bad- en Zwemvereniging De Bempte, de Kermiscommissie, de Vereniging Het Grolsch Museum, de kegelclubs G.K.C. '26 en "Alle negen", de voetbalvereniging Koningin Wilhelmina en de zustervereniging de R.K. Leo Harmonie.

Tijdens dit tweede lustrum wordt duidelijk dat de Groenlose Burgerharmonie inmiddels kan rekenen op de algemene sympathie van de Grolse burgerij. Het lustrum wordt gevierd met een ere-

De Groenlose Burgerharmonie tijdens haar 10-jarig jubileum.

concert door de Leo Harmonie in hotel De Pelikaan. Vervolgens vindt er een drukke receptie plaats en geeft muziekvereniging "Excelsior" uit Eibergen, één van Nederlands beste harmonieën, een concert. De feestelijkheden worden afgesloten met een feestavond.
De voorzitter van de harmonie sluit de avond af met de volgende woorden: *"Mijn kerels, mijn mannen, mijn jongens moeten de gebleken sympathie van de Groenlosche burgerij in daden omzetten en de vereeniging op hooger peil brengen. Het blijkt dat we nu niet altijd meer stroomopwaarts behoeven te roeien, zoals wel eens op vergaderingen en repetities is gezegd, we kunnen ons in de toekomst ook nog wel eens stroomafwaarts laten drijven".*

In diezelfde periode vinden er enige veranderingen plaats in de repetities van de harmonie. Omdat een groot aantal leden in ploegendienst gaat werken en een tweede repetitie-avond niet tot de mogelijkheden behoort, worden naast de gewone repetities ook groepsrepetities ingesteld. Op die manier kan er toch voldoende gerepeteerd worden voor de diverse concerten en marsen, die ook in 1938 weer volop worden gehouden. Zo wordt ter voorbereiding op de geboorte van prinses Beatrix midden januari een fakkeloptocht gehouden, wordt de "Autotocht ouden van dagen" in augustus door de Groenlose Burgerharmonie muzikaal omlijst en wordt er een concert gegeven ter ere van het veertigjarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina op 6 september.
Tevens wordt deelgenomen aan een festival in Winterswijk in juni en een concours in Neede op zondag 24 juli. De harmonie behaalt in de 1e afdeling een tweede prijs met 86 punten. Vanuit Groenlo is er veel belangstelling voor dit concours.

Eind jaren dertig wordt ook Jan Grooten lid van de harmonie. Hij is dan dertien jaar en moet het notenschrift nog leren. Jan Huitink geeft op dat moment les aan leerlingen bij café Nijland. Er zijn ongeveer 12 leerlingen en één les kost 10 cent. Verder moeten de leerlingen een potlood en schrift meebrengen. Na zo'n 9 maanden les mag Jan een instrument kiezen en het wordt de klarinet. Het betreft een oud instrument want de klep-

1927 1937

JUBILEUM-FEESTAVOND

AANGEBODEN DOOR DE

GROENLOSCHE BURGER-HARMONIE

AAN DONATEURS EN BEGUNSTIGERS

TER GELEGENHEID VAN HAAR 10-JARIG BESTAAN OP ZONDAG 14 NOVEMBER, 's AVONDS 7 UUR, IN HOTEL „DE PELIKAAN"

ZAALOPENING 6½ UUR

MEDEWERKENDEN:

GROENLOSHE BURGER-HARMONIE — HAAKSBERGSCHE HARMONIE

DE BEKENDE HUMORISTEN

KLAVER VIER

STRIJKJE BEKKENUTTE

PROGRAMMA

OPENINGS WOORD.

OPTREDEN GROENLOSCHE BURGERHARMONIE DIRECTEUR: DINANT DIJKHUIS

1. Feestmarsch		J. R. van der Glas
2. Olga	Polonaise de Concert	F. Bichnese
3. Doornroosje's Bruidsvaart		Max Rhode
4. Cavalleria Rusticana	Fantaisie sur L' Opera	Mascagni
5. Florentiner Marsch		Fucik

OPTREDEN VAN HET ZEER BEKENDE GEZELSCHAP STAUDT

OPTREDEN DER HAAKSBERGSCHE HARMONIE DIRECTEUR: DINANT DIJKHUIS

1. On the Quarter Deck Marsch	Kenneth J. Alford
2. Tancrêde Ouverture	Rossini
3. Suite Romantique in 5 deelen	Frascis Popy
1. La leçon d' amour	
2. Le rêve de desdémone	
3. Sérénade à roxane	
4. Quand le tempo a passé	
5. En farandolant	
4. Tannhaüser Fantaisie	Wagner arr. Furgeot
5. Finale	

OPTREDEN VAN KLAVER VIER IN HUN NIEUWSTE SUCCESNUMMERS

PAUZE

Van 12 tot 2 uur JUBILEUM-BAL

Wijziging vbrbehouden

Plaatsbespreking op den dag der uitvoering aan de zaal 's middags van 3—4 uur à 10 cent.

Verzuim vooral dezen Feestavond niet, en wees tijdig aanwezig om eventueele teleurstelling te voorkomen

HET BESTUUR

De Groenlose Burgerharmonie tijdens een mars op de Markt in Groenlo, eind jaren '30.

pen worden met elastiekjes vastgehouden. Ook krijgt Jan een pet, die echter enkele maten te groot is. De pet zakt over zijn ogen en oren en tijdens het lopen van marsen geeft dit de nodige problemen. De repetities zijn streng, zeker wanneer Jan in de oorlogsjaren les krijgt van de heer Menkhorst senior in het spelen van de es-klarinet. Na afloop van de repetitie krijgen de leerlingen steevast een reep chocola, zodat ze toch nog vrolijk het repetitie-lokaal verlaten. Wanneer de leerlingen het notenschrift voldoende beheersen, mogen ze repeteren met de harmonie zelf.

Ook al proberen de mensen zoveel mogelijk het gewone leven te laten doorgaan, de dreiging van de Tweede Wereldoorlog wordt steeds groter. De gevolgen hiervan zijn in 1939 voor de Groenlose Burgerharmonie direct merkbaar, omdat een aantal leden in militaire dienst moet. Op 4 september 1939, een dag na de mobilisatie, meldt de secretaris van de vereniging het volgende: *"In militaire dienst zijn Gerrit Hallers, Eduard Groothuis, Jan Pietersen en Jan Overbekking"*. Ook dirigent Dijkhuis wordt onder de wapenen geroepen. Toch probeert men om de Groenlose Burgerharmonie draaiende te houden. Als vervanger voor de heer Dijkhuis wordt de heer Menkhorst senior aangetrokken, zodat de jaarlijkse abonnementsuitvoering ondanks alles op tijd kan worden gegeven.
In februari 1940 houdt de Groenlose Burgerharmonie weer haar jaarvergadering, dit keer bij het café van de heer Nijland, oftewel café Het Kanon aan de Lievelderstraat (thans Huijskes schoorsteentechniek).
Uit het jaarverslag van 1939 blijkt, dat "de Vereeniging zich in de volle sympathie der Groenlosche Burgerij mag verheugen. In de Vereeniging heerscht een goede geest, hetwelk de fundamenten der vereeniging zijn".

Periode 1940-1959.
Tijdens de jaarvergadering van 1940 wordt besloten om op 27 en 28 juli een eigen concours te organiseren. Ook wordt het besluit genomen om als Groenlose Burgerharmonie aan een concours deel te nemen, evenals in voorgaande jaren.

In maart 1940 wordt voor de vijfde maal door de Stichting "Het Grolsch Museum" de palmpasenoptocht georganiseerd. Zo'n zestig kinderen

Een foto uit de begin jaren dertig met dirigent A.L. Kok en met grote hoed het erelid Th. Snaphaan.

nemen deel aan deze optocht, die muzikaal begeleid wordt door de Groenlose Burgerharmonie. De vrolijke optocht trekt onder andere door de tuin van burgemeester Kraakman en de hele familie staat buiten om de bonte stoet gade te slaan.
B. Olijslager wint de eerste prijs van de palmpasen-optocht, de tweede prijs gaat naar H. Dechering en de derde prijs is voor G. Lamers. Gelukkig is er ook een troostprijs. Deze wordt uitgereikt aan J. Gerritsen. Alhoewel de optocht opnieuw een groot succes is, doen er toch minder kinderen mee dan andere jaren. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door het slechte weer. In ieder geval krijgen alle kinderen een sinaasappel en dat is in die jaren een bijzonderheid.
Op 9 april 1940 verschijnt het volgende bericht in de Geldersche Bode:
"Naar wij vernemen heeft de heer Dinant Dijkhuis te Haaksbergen bedankt als directeur van de Groenlosche Burger Harmonie. In diens plaats is benoemd de heer H. Menkhorst te Eibergen, thans reeds tijdelijk directeur van bovengenoemde harmonie". Omdat de heer Dijkhuis in militaire dienst moet, kan hij zich niet langer meer inzetten voor de harmonie. Daarom wordt de heer Menkhorst gevraagd om dirigent te worden. Opnieuw dus een wisseling van dirigenten bij de Groenlose Burgerharmonie. Voor de leden van de harmonie is de heer Menkhorst geen onbekende meer omdat hij de heer Dijkhuis al enkele maanden heeft vervangen.

In het voorjaar van 1940 zijn de leden van de harmonie volop bezig met de voorbereidingen voor het "groot nationaal federatief muziekconcours". De plannen bevinden zich reeds in een vergevorderd stadium. Zo is de burgemeester al gevraagd om als vice-voorzitter op te treden en is ook het terrein van het concours al vastgesteld, namelijk aan de Ruurloseweg, het terrein van de heer Wientjes naast de villa "Banninghof". Ook worden er voorbereidingen getroffen om naast het grote concours een zomerkermis te organiseren. De organisatoren van het concours rekenen op de massale medewerking van de Groenlose bevolking, wanneer om hulp zou worden gevraagd. Het concours moet een groots evenement worden en daarbij is alle hulp welkom.

Dan wordt het echter 10 mei 1940. Nederland raakt betrokken bij de Tweede Wereldoorlog. Duitsland valt Nederland aan en ondanks held-

haftig verzet van de Nederlandse strijdkrachten moet ons land na enkele dagen toch capituleren. Nederland is niet langer neutraal, maar bezet gebied. Op 24 mei 1940 staat het volgende bericht in de Geldersche Bode te lezen:
"Concours Burgerharmonie. Bij informatie bij den algemeenen secretaris van bovengenoemd concours werd ons medegedeeld, dat het niet onmogelijk is dat het voorgenomen concours alsnog zal doorgaan. Mogelijk zal het iets later plaatsvinden dan oorspronkelijk was bepaald".
In juni wordt echter besloten dat het muziekconcours van de Groenlose Burgerharmonie door de "bijzondere tijdsomstandigheden" niet zal doorgaan. Ook wordt vastgesteld om in 1940 slechts twee landelijke concoursen te organiseren. Voor zover mogelijk zal het concours in Groenlo een jaar later georganiseerd worden. Vanwege de oorlog vindt de Groenlose kermis geen doorgang.

Op 25 augustus neemt de Groenlose Burgerharmonie deel aan het Federatief Muziekconcours in Brummen en behaalt een eerste prijs met 101 punten in de 1e afdeling Harmonie. Tevens promoveert men naar de afdeling Uitmuntendheid van de federatie. Dirigent tijdens dit concours is de heer Menkhorst. De leden van de harmonie zijn 's morgens op de fiets naar Lievelde gegaan met hun instrumenten achterop gebonden en hebben daar de trein genomen naar Brummen. Na het behalen van de 1e prijs krijgen alle leden een grote kaart geplaatst op de voorkant van hun pet met daarop geschreven "Eerste prijs". Bij terugkomst in Groenlo worden de leden van de Burgerharmonie gehuldigd door collega muziek- en zangverenigingen, namelijk de R.K. Leo-Harmonie en de Protestantse Zangvereniging Excelsior. In het repetitielokaal van café Nijland aan de Lichtenvoordseweg duurt het feest tot diep in de nacht. In de laatste week voorafgaand aan het concours wordt er drie keer geoefend. Het repertoire, dat tijdens het concours wordt gespeeld, bestaat uit een verplicht- en een keuzenummer. Tijdens één van de oefenavonden vindt de dirigent dat de uitvoering niet goed klinkt, maar hij kan niet direct de oorzaak hiervan achterhalen. Achteraf blijkt dat alle leden het verplichte nummer hebben ingezet en één lid het keuze-nummer. De dirigent heeft het goed gehoord, het nummer wordt opnieuw ingezet en dit keer klinkt het vlekkeloos.
Ondanks de dreigende situatie in de wereld en in Nederland geeft de Groenlose Burgerharmonie in samenwerking met de Protestantse Zangvereniging Excelsior in september 1940 toch nog een buitenconcert. Door de Burgerharmonie worden onder andere de beide concoursnummers gespeeld, waarmee men in Brummen een eerste prijs had gewonnen.

In de oorlogsjaren probeert de harmonie om haar leden bij elkaar te houden. Er worden concerten gegeven en jaarlijks vindt het abonnementsconcert plaats. Maar het geven van concerten wordt steeds moeilijker omdat de vrijheid aan banden wordt gelegd door maatregelen van de Duitse bezetter. Gaandeweg de jaren 1940-1945 worden steeds meer beperkingen opgelegd aan de individuele burger, maar ook aan verenigingen. Zo mag de Groenlose Burgerharmonie wel een concert geven, maar moet hiervoor eerst goedkeuring worden aangevraagd bij het "Departement van Volksvoorlichting en Kunsten", waarbij het concertprogramma overlegd moet worden.

Van officiële zijde wil men wel goedkeuring geven voor een concert, echter mogen er geen *"muziekwerken worden gebracht van Joodse componisten of arrangeurs, of muziek van componisten die de nationaliteit bezaten van een aan Duitsland en zijn bondgenoten vijandig land, respectievelijk arrangeurs van of improvisaties op de werken van deze componisten (uitgezonderd Chopin)".*
Tijdens een ledenvergadering van de harmonie wordt unaniem besloten om geen lid te worden van de zogenaamde Cultuur Kamer, ingesteld door de Duitse bezetter. Toneel-, zang- en muziekverenigingen mogen namelijk van de Duitsers blijven bestaan, mits men lid wordt van deze Cultuur Kamer. Alle overige verenigingen worden in 1940 opgeheven. De Burgerharmonie weigert dit lidmaatschap en spreekt af om gewoon door te gaan met de repetities. Mocht de Duitse bezetter hierover problemen maken, dan wil dirigent Menkhorst samen met het bestuur de gevolgen hiervan dragen. Gelukkig is het nooit zover gekomen en kan de harmonie redelijk blijven functioneren.
Sporadisch kunnen er ook nog concerten worden gegeven, hetgeen de burgers van Groenlo enige afleiding biedt. In februari 1941 wordt onder andere de 22ste abonnements-uitvoering gegeven in hotel "De Pelikaan", gevolgd door een bal met medewerking van Strijkje Overbekking, een dansorkest. Dit dansorkest dankt haar naam aan de oprichter, de heer G. Overbekking, tevens de

VAN: Muziekvereenu

Muziekvereeniging
DE GROENLOSCHE BURGERHARMONIE.
dir.H.Menkhorst sr.

Van den waarn.Secr.
D.W.Hilferink.
Lichtenvoordscheweg C 54,
Groenlo.

Betreft: Verzoek om goedkeuring buitenconcert.

Aan den Hoogedelgestrengen Heer
Gewestelijk Politie President te
Arnhem.

Hierdoor verzoeken wij U beleefd om Uw goedkeuring voor een buitenconcert te geven door DE GROENLOSCHE BURGERHARMONIE (Reg.nr.510161) lid van den Nederl.Bond van Dilettanten Orkesten, op Zondag 27 Augustus aanstaande op de "Bastenwaâ" alhier tussen 5 en 8 uur n.m.
Na bekomen inlichtingen ten Gemeentehuize bleek mij dat dit verzoek minstens 8 dagen voor de uitvoeringsdatum ingediend moet worden. Door afwezigheid van onzen Secretaris was ons dit echter niet bekend, zodat wij U beleefd om verontschuldiging vragen voor het niet nakomen hiervan. Wij hopen dat U, de omstandigheden in aanmerking genomen een goedkeuring zult kunnen verleenen.
De goedkeuring van het programma van de afdeeling Muziek van het Departement van Volksvoorlichting en Kunsten kwam heden in ons bezit.
Hopend Uw goedkeurende beslissing tegemoet te mogen zien, tekent namens het Bestuur der Vereeniging
met verschuldigde hoogachting

Groenlo, 22 Augustus 1944.

waarn.Secr.

DEPARTEMENT VAN VOLKSVOORLICHTING EN KUNSTEN

No.: 2/15503
Afd. MK
Antwoord op schrijven
van:

's-Gravenhage, 8 Aug.'44
Dr.Kuyperstraat 3,
Telefoon 115935.

Onder terugzending van het door U ter keuring ingezonden muziekprogramma voor: 27 Aug.a.s.

deel ik U mede,dat tegen de uitvoering daarvan geen bezwaar bestaat.

Voor zoover noodig,vestig ik Uwe aandacht erop dat NIET mogen worden uitgevoerd muziekwerken van joodsche componisten en/of arrangeurs,of muziek van componisten,die de nationaliteit bezitten van een aan Duitschland en zijn bondgenooten vijandig land,resp.arrangeurs van of improvisaties op de werken van deze componisten (uitgezonderd Chopin)

De eventueel optredende Dans- en Amusementsorkesten dienen bij hun optreden in het openbaar in het bezit te zijn van een Departementale vergunning.

De Secretaris-Generaal,
namens dezen
Het Hoofd der Afdeeling Muziek,

K.6335.
Typ.ZW.

Muziekvereeniging
DE GROENLOSCHE BURGERHARMONIE.
dir.H.Menkhorst.

Van den Secretaris:
B.Hilferink.
Lichtenvoordscheweg C 54,
Groenlo.

Betreft: Verzoek om goedkeuring
buitenconcert.

Aan de afdeeling Muziek van
het Departement van Volksvoorlichting en Kunsten,
Dr.Kuyperstraat 3-5,
's-Gravenhage.

Hierdoor verzoeken wij U beleefd om goedkeuring van het onderstaande programma voor een concert in de openlucht op Zondag 27 Augustus aanstaande op de "Bastenwal" te Groenlo tussen 5 en 8 uur. Ons bewijs van Lidmaatschap van de bond van Dilettanten-orkesten 1944 voegen wij ter inzage bij en zouden wij t.z.t gaarne terugontvangen,

Hopend Uw goedkeurende beslissing tegemoet te mogen zien, tekent namens het Bestuur der vereeniging
met hoogachting,

Groenlosche Burgerharmonie
Secr.

Bijlage:1.

Programma:

Marschen

"De Vriendschap"	H.Menkhorst.
"Hoch das Banner"	O.Bollier(Friedemann)
"Jubelklänge"	Ernst Uebel.
Matrozen marsch	Alph.Dreissen.
"De Kampioen"	S.P.van Leeuwen.
Les Cadets de Brabant	V.Turine.

Concertnummers.

"La Somnambule"	Bellini(Kessels).
"Suite Romantique"	Popy.
"Leichte Cavallerie"	Fr.v.Suppe.
"Valse interompue"	L.Montagne.

Tegen de uitvoering van deze
composities bestaat geen bezwaar
Dep. van Volksvoorlichting
en Kunsten
Afdeeling Muziek

De Pelikaan eind jaren '40 (thans is hier gevestigd de huidige SNS-bank).

eerste dirigent van de Groenlose Burgerharmonie.
Eind augustus vindt een openluchtconcert plaats aan de Maliebaan en op 23 november wordt in samenwerking met de Winterswijkse toneelvereniging "Interamicos" het 23ste abonnementsconcert gegeven.

Ondanks de moeilijke oorlogs-omstandigheden blijft het ledenaantal van de Groenlose Burgerharmonie goed op peil. In het begin van 1941 zijn er 33 muzikanten lid van de vereniging en begin 1942 is dit aantal hetzelfde. De sfeer binnen de Harmonie kenmerkt zich door een grote kameraadschap. Ondanks alles wil men dat de vereniging blijft bestaan. Ook Jan Grooten zet zich hiervoor in. Hij werkt in die periode in Bocholt en later als textielarbeider in de zogenaamde grensfabriek (weverij). Het komt voor dat Jan vanuit zijn werk rechtstreeks naar de repetitie van de harmonie gaat, met zijn klompen nog aan.
In de oorlogsjaren worden ook nog altijd muziekconcoursen georganiseerd. Zo neemt de Groenlose Burgerharmonie op 19 juli 1942 deel aan een muziekconcours in Doetinchem. De leden van de harmonie, onder muzikale leiding van de heer Menkhorst hebben het eerste half jaar van 1942 intensief geoefend voor dit concours. Groot is dan ook de teleurstelling, wanneer op 1 juni het bericht komt dat de leden Pietersen en de gebroeders Overbekking zich moeten melden in Duitsland. Het probleem voor de harmonie is extra groot, omdat alle drie leden een eerste partij vervullen. Op de laatste repetitie, waarbij de voltallige harmonie present is, wordt afscheid genomen van de drie mannen. Voorzitter Emaus spreekt hierbij *"de hoop uit dat het hen daar in den vreemde goed mocht gaan"* en spreekt *"tevens den wensch uit dat ze zoo spoedig mogelijk weer in ons midden mochten zijn"*. Het bestuur weet drie plaatsvervangers te regelen, zodat deelname aan het concours in Doetinchem toch door kan gaan. Het betreft de heren Weevers, 1e alto, Menkhorst, piston en Barteling, soloclarinet. Het zoeken naar vervanging is echter niet het enige probleem. Ook het regelen van vervoer voor alle leden van de harmonie naar Doetinchem vormt een moeilijkheid. Uiteindelijk besluit men dat alle leden naar het station in Winterswijk zullen fietsen en daar de trein nemen naar Doetinchem. Op die 19de juli 1942 arriveren de leden van de Groenlose Burgerharmonie al vroeg in Doetinchem zodat iedereen zijn kerkelijke plicht nog kan vervullen. Tegen 13.00 uur vindt de laatste repetitie plaats en om 15.00 uur het optreden, dat met een eerste prijs van 100 punten wordt bekroond. De leden van de harmonie zijn ontzettend blij met dit behaalde resultaat. In het jaarverslag van 1942,

opgesteld door secretaris A. van Engeland, staat het volgende geschreven: *"Velen maakten van emotie de gekste sprongen en het hoera-geroep was niet van de lucht"*. Tegen 22.00 uur zijn de leden weer terug in Groenlo en daar worden ze natuurlijk feestelijk onthaald.

Enkele dagen later, op 23 juli, viert de Groenlose Burgerharmonie het succes nogmaals. Dit keer met een eigen feestavond. Voorzitter Emaus bedankt alle aanwezigen voor hun inzet en vraagt speciale aandacht voor de dirigent, de heer Menkhorst. Deze ontvangt als dank een heel bijzonder kado, namelijk een partijtje pruimtabak. Alle tabak en sigaretten zijn in de oorlog op de bon en dus erg schaars. Alle leden hebben voor één keer hun bon afgestaan voor de pruimtabak. Dit betekent dat zij een week lang niet konden roken, hetgeen sommige leden toch wel zwaar is gevallen.

Na het grote succes in Doetinchem worden ook nog andere concerten gegeven, zoals een openlucht-concert op de Maliebaan in augustus. Dit concert wordt door de inwoners van Groenlo goed bezocht. Op 6 september verleent de Groenlose Burgerharmonie haar medewerking aan een buitenconcert, dat wordt gegeven ter ere van het twintig-jarig bestaan van muziekvereniging De Eendracht uit Haarlo. Ter afsluiting van het succesvolle jaar 1942 vindt op 11 oktober een concert plaats samen met zangvereniging Excelsior uit Groenlo en op 24 november het abonnementsconcert. Ondanks de slechte omstandigheden in Nederland en in de wereld heeft de Groenlose Burgerharmonie toch het volste

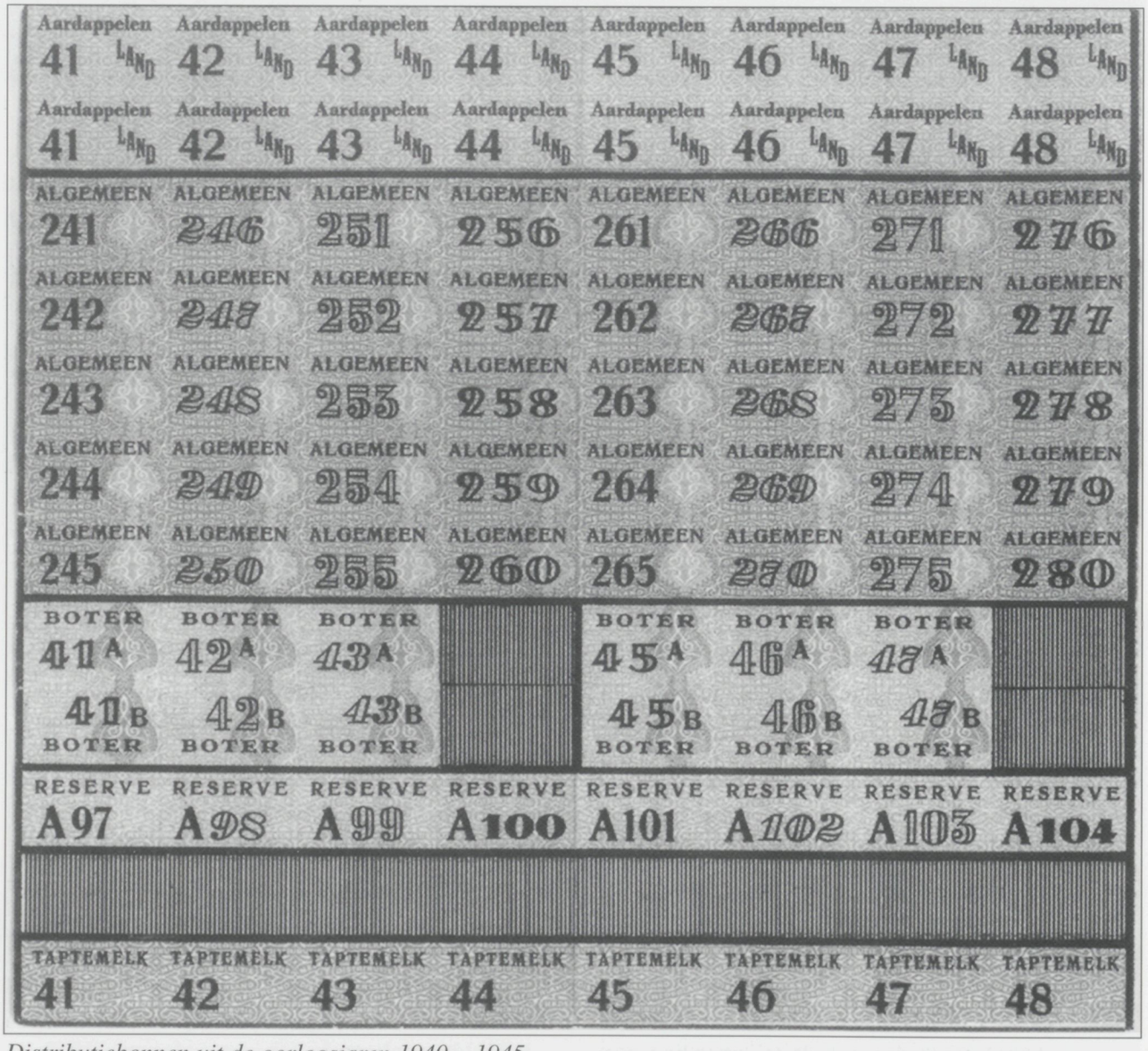

Distributiebonnen uit de oorlogsjaren 1940 – 1945.

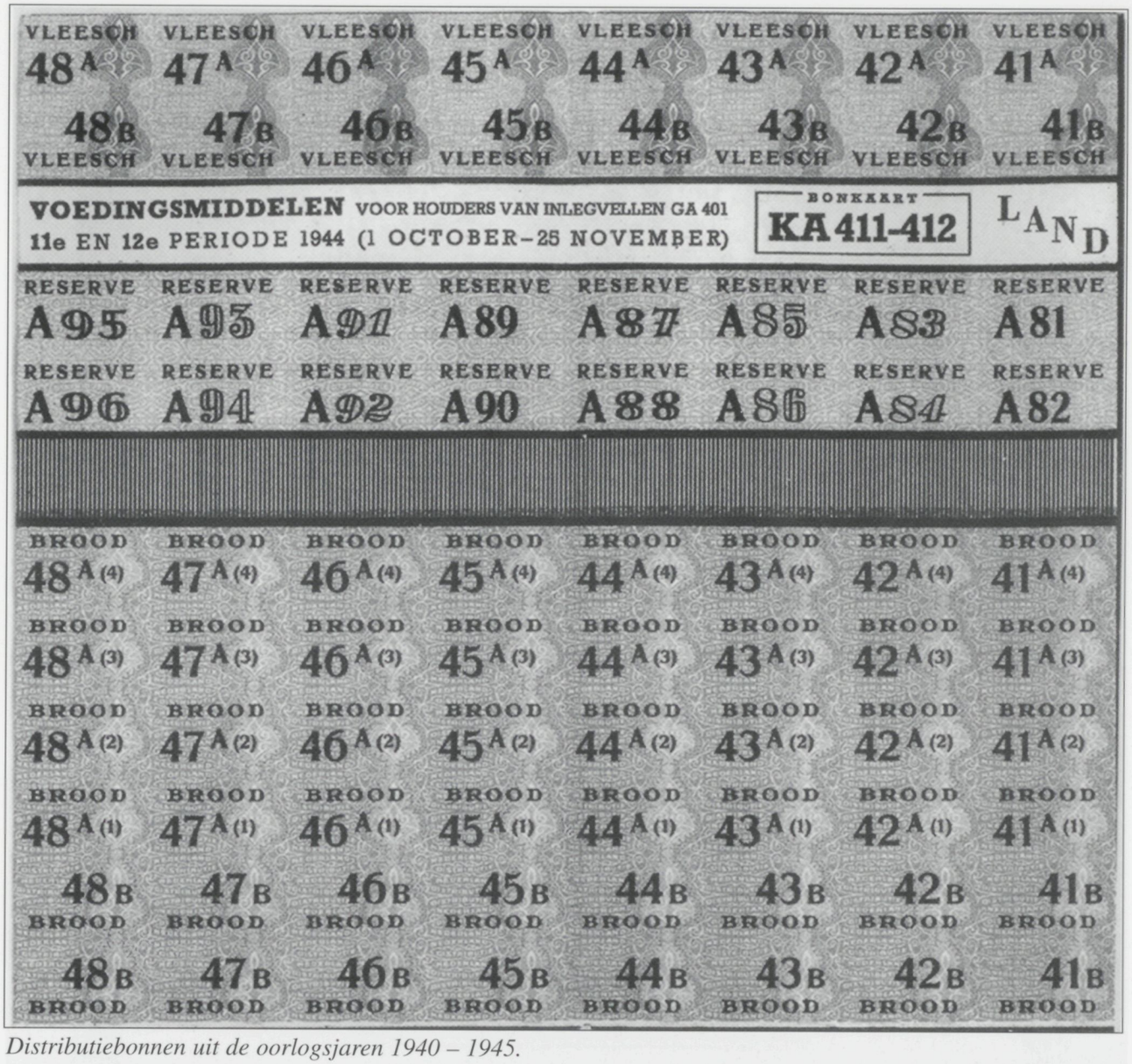

Distributiebonnen uit de oorlogsjaren 1940 – 1945.

vertrouwen in de toekomst. Daarom worden er ook voor de komende jaren plannen gemaakt, zoals bijvoorbeeld de aanschaf van een nieuw stel pauken.

Op 27 en 28 februari 1943 wordt door de harmonie een uitvoering gegeven ten bate van het paukenfonds. Er is namelijk een fonds opgericht, waarin geld wordt verzameld voor de aanschaf van een nieuw stel pauken. Groot is de verrassing bij het bestuur en de leden van de harmonie wanneer bij aanvang van de uitvoering op 27 februari vanuit de burgerij een geldbedrag wordt aangeboden, dat voldoende is om een nieuw stel pauken te kopen. De inwoners van Groenlo hebben zelf een burgerijcommissie ingesteld, die het benodigde geld heeft ingezameld. Vanwege de oorlogsomstandigheden duurt het lang voordat de Groenlose Burgerharmonie de nieuwe pauken in haar bezit heeft. De bestelling wordt zo snel mogelijk geplaatst en in augustus worden de pauken geleverd. In 1943 vindt natuurlijk ook weer het traditionele abonnementsconcert plaats. Het aantal begunstigers en donateurs is echter dermate gegroeid, dat er twee uitvoeringen nodig zijn. Deze uitvoeringen worden gegeven op de zondagen 14 en 21 november.

Opnieuw verleent de Winterswijkse toneelvereniging "Interamicos" haar medewerking. Ondanks de twee uitvoeringen is er toch sprake van een overvolle zaal en moet een aantal belangstellenden worden teleurgesteld, zij kunnen niet naar binnen om het concert mee te maken.

In 1943 doet de Groenlose Burgerharmonie een aantal nieuwe aankopen, naast het nieuwe stel

GROENLOSCHE BURGERHARMONIE

Directeur H. MENKHORST Sr.

UITNOODIGING

voor den WelEd. Heer / Mevr. Joh. Burgers en Echtgenoote, met 1 dame / 2 ~~kinderen~~.

TOT BIJWONING VAN DE

25ste ABONNEMENTS-UITVOERING

MET MEDEWERKING VAN DE

Winterswijksche Tooneelver. „INTERAMICO's"

Op Zondag 14 November 1943

DES AVONDS **HALF ZES** (precies)

in Hotel „De Pelikaan".

ZAALOPENING VIJF UUR.

Dit Programma mede te brengen,
-:- het is strikt persoonlijk. -:-

Plaatsbespreking op den zelfden dag des namiddags
— van 2 uur tot half 3 aan de zaal à 15 ct. —

Aanmelding nieuwe Donateurs tot en met 21 Nov. uitsluitend bij G. J. OVERBEKKING, Robbeldersteeg.

Z. O. Z.

CONTRÔLE

Electr. Drukkerij FERD. BANNING & ZOON, Groenlo.

" D E G R O E N L O S C H E B U R G E R H A R M O N I E. "
Secretariaat A. van Engelaxnd Bastenwal A 361 Groenlo.

Groenlo, 8 Augustus 1941.

Aan
den Weled.Gestr. Heer Rijkscommissaris
voor niet commercieele vereeningen en stichtingen
te 's-G r a v e n h a g e.
Wadsdorperweg 68-74 en 102-104.

Weled. Gestr. Heer,

Hierbij heb ik de eer UWeledgestrenge beleefd te verzoeken ons een speciale vergunning te verleenen voor den aankoop van een

BARITON- SAXOPHONE

De prijs van het instrument bedraagt F 150,--(Een honderd vijftig gulden) De naam van den leveranzier is Fa. L. de Leeuw en Zonen te Zwolle , Diezerstraat no. 90.

Namens het bestuur,
De secretaris,

2e secr.

pauken. Het betreft de aanschaf van een kleine trom, een piston, een trompet en twee klarinetten.

Gedurende het jaar worden verschillende uitvoeringen gegeven, die door de Groenlose burgerij steevast druk worden bezocht. Ondanks de inzet van bestuur en leden komen de activiteiten van de harmonie in 1944 echter grotendeels stil te liggen. Dit komt omdat alle mannen tot 60 jaar worden opgeroepen om voor de Duitsers graafwerkzaamheden te verrichten, o.a. in Zevenaar. De mannen, die aan deze oproep geen gehoor geven, zoeken een veilig heenkomen en duiken onder.
Ook Bernard Bragt duikt onder voor de Duitse bezetter. Hij heeft een plek gevonden bij weverij Te Broeke aan de Borculoseweg (later Oldenhuis). De weverij ligt stil en op de zolder vindt Bernard samen met een andere man een veilig onderkomen. Gedurende meer dan een half jaar blijft hij binnen, zonder radio, krant of contact met andere mensen. Alleen de familie van zijn vrouw weet waar de beide mannen zijn en zorgen voor eten en drinken. Elk uur van de dag en de nacht is er de angst om ontdekt en opgepakt te worden door de Duitsers. Daarom houden Bernard en zijn metgezel zich stil, maandenlang. En zij zijn niet de enigen. Duizenden mensen schuilen voor de Duitsers, duiken onder, leven in angst voor ontdekking en vrezen voor hun leven. Bernard wordt niet ontdekt en kan na de bevrijding zijn schuilplaats verlaten. Hij is veilig.
Dat geldt niet voor alle leden van de Groenlose Burgerharmonie. Het jaar 1944 brengt een trage-

De Groenlose Burgerharmonie in 1944. Deze foto werd meegegeven aan de leden, die moesten schansen (dwangarbeid) voor de Duitse bezetter. Bovenste rij van links naar rechts: Antoon Firing, Cornelis Froeling, Henk Beerten, Henk Dijkhorst, Jan Grooten, Jacob Grooten, Jan Emaus, Jan Firing, Wieke Stienissen; Tweede rij van links naar rechts: Geert Rouwmaat, Willem Rouwmaat, Bernhard Bragt, Johan Abbink, Jan Overbekking, Bernhard Wientjes, Henk Abbink, Johan Brandenbarg, Willem Heuskes, Henk Wevers sr. Willem Hilferink, Jan Wiggers, Hendrik ten Brincke, Wim Emaus (kleine trom); Eerste rij zittend van links naar rechts: Bernhard Bomers, Gerrit Haller, Gerard Overbekking sr., Willem Emaus (voorzitter) Herman Menkhorst sr. (dirigent), Bets van Engeland, Bernhard Hilferink, Eduard Grotenhuis, Willem Haller (grote trom); Op de grond zittend van links naar rechts: Henk Rouwmaat, Jan Haller, Cornelis Waamelink.

die, op 5 oktober wordt het transport naar Zevenaar beschoten en baritonsax-speler Jan Overbekking raakt daarbij zwaargewond. Hij overlijdt een dag later in het ziekenhuis van Winterswijk. Dit is niet het enige verlies dat de harmonie tijdens de oorlog te verwerken krijgt. Ook Louis Philips, die van joodse afkomst is, verliest op 31 maart 1944 het leven in Auschwitz, één van de Duitse concentratiekampen. En enkele jaren daarvoor, omstreeks 1942, wordt Hennie Emaus opgepakt door de Duitsers, hij is dan 21 jaar. Zijn familie heeft nooit meer iets van hem vernomen. Ook is er nooit een officieel overlijdensbericht ontvangen.

Maar aan deze donkere jaren komt een einde. Het jaar 1945 dient zich aan. Het is het jaar van de bevrijding en ook in Groenlo wordt dit uitbundig gevierd. Engelse soldaten bevrijden Groenlo en op 31 maart trekt de Groenlose Burgerharmonie door de straten, onder het spelen van marsmuziek. Heel Groenlo viert feest, de mensen dansen op straat en men is opgelucht dat de bezetting eindelijk voorbij is. De harmonie houdt een zogenaamde "piel-enden" mars door Groenlo, waarbij de muzikanten allemaal achter elkaar lopen zoals eenden dat ook doen. Om de dorst te lessen worden alle cafés bezocht en sterke drank heeft men plotseling in overvloed. Tijdens de bevrijdingsfeesten doen de Grollenaren namelijk een grote ontdekking.
De Duitsers hebben grote hoeveelheden levensmiddelen en sterke drank achtergelaten in de Koem en het gemeenteslachthuis, waarvan zij de sleutels hebben weggegooid. Deze sleutels worden gevonden door Grollenaren. Pas wanneer de deuren van de Koem en de slachterij opengaan, beseffen de Grollenaren hoeveel eten en drinken er opgeslagen ligt. Mensen gaan naar huis met

Grollenaren vergaren na de bevrijding levensmiddelen, die opgeslagen lagen in de Koem en het gemeenteslachtuis.

Overzichtsfoto van de Houtwal met op de achtergrond de Koem.

200 pond boter en 3 zakken meel, een ongekende luxe. Jan Grooten weet 10 pond boter te bemachtigen en ruilt dit met iemand uit Enschede voor een oude alt-saxofoon.

Tijdens de bevrijdingsfeesten drinken de mensen arak, surrogaat voor sterke drank. De voorraad arak ligt opgeslagen in het gemeenteslachthuis (huidige lokatie van de Nedap). Na twee glaasjes arak heeft men echter al genoeg alcohol binnengekregen, zo erg dat men in Groenlo later zei: *"Twee glazen en dan lag ie al veur de pöste"*. Overal wordt feest gevierd, zo ook in de Notenboomstraat. Jan Grooten weet nog op welke grammofoonplaat er gedanst werd, namelijk "*Trees heeft een Canadees*". Jan leert zich het saxofoon spelen zelf aan en na de oorlog wordt hij muzikant bij Strijkje Scholtelo. Vijftig jaar lang maakt Jan in verschillende orkesten muziek op bruiloften en andere feesten, daarnaast blijft hij tot ongeveer 1963 lid van de Groenlose Burgerharmonie. In 1977, wanneer uit de harmonie de Big Band '77 ontstaat, is ook Jan van de partij. In dit orkest speelt hij zowel klarinet als saxofoon.

De jaarvergadering van 1945 vindt plaats op 15 juni en hier wordt het besluit genomen om iedere twee weken een extra repetitie-avond in te lassen. Ook wordt een hele reeks van concerten gegeven, zoals op 9 juni op de Maliebaan. 30 Juni wordt een muzikale rondgang door Groenlo gehouden ter begeleiding van het ophalen van meubels en andere huisraad voor mensen, die in de oorlog alles hebben verloren. Na de bevrijding vindt ook het schoolfeest van de Protestantse school weer plaats en natuurlijk is de Groenlose Burgerharmonie van de partij om het feest muzikaal te ondersteunen.
Op 1 september geeft de harmonie een uitvoering in Winterswijk op aanvraag van de Winterswijkse Oranjevereniging. In het jaarverslag 1945 schrijft de secretaris van de Groenlose Burgerharmonie, de heer. B. Hilferink, het volgende: *"We hadden daar wel een zeer aandachtig gehoor, gedurende de uitvoering was het publiek muisstil. Zou dit in Groenlo ook niet kunnen?"*

Ook in 1946 blijft de harmonie bijzonder actief. Eén van de hoogtepunten gedurende dat jaar betreft onder meer het inhalen van de nieuwe burgemeester op 25 mei. De heer H.J. Schoemaker is burgemeester van Groenlo van 1946 tot 1955.
Op 4 augustus wordt deelgenomen aan een con-

Rondgang Groenlose Burgerharmonie, Nieuwestraat, eind jaren '40.

cours in Didam, alwaar de Groenlose Burgerharmonie een 2e prijs behaalt met 94 punten.
Op 1 september wordt deze prestatie zo mogelijk nog verbeterd. Tijdens het concours in Borne weet de harmonie een eerste prijs in de wacht te slepen met 100 punten. Dit blijft in Groenlo niet onopgemerkt. 's Avonds worden de winnaars van het concours dan ook uitgebreid in het zonnetje gezet.

Eind september, om precies te zijn 28, 29 en 30 september, organiseert de Groenlose Burgerharmonie in Groenlo een festival dat een groot succes is. Een groot aantal muziekverenigingen neemt hieraan deel, te weten uit Borculo, Neede, Eibergen, Rekken, Haarlo, Winterswijk en de R.K. Leo-Harmonie uit Groenlo.

In 1947 wordt onder andere een uitvoering gegeven ter gelegenheid van de opening van de nieuw herstelde Knibbelbrug op zaterdag 26 april. In de Geldersche Bode van eind april 1947 wordt natuurlijk uitgebreid aandacht besteed aan de opening van de Knibbelbrug. Mejuffrouw Grada Heutink, een inwoonster van Groenlo, weet namelijk hoe de naam Knibbelbrug was ontstaan.
"Zo'n 100 jaar geleden was er over de gracht geen brug en dit was zeer ongerieflijk voor de bewoners van de Lievelderstraat en de Lichtenvoordseweg. Meermalen hadden de bewoners bij de gemeenteraad erop aangedrongen toch een brug te bouwen, maar meerdere raadsleden maakten hiertegen bezwaar, omdat dan de tolgelden niet meer in de gemeentekas zouden binnenkomen (beknibbelen van de gemeenteraad). Na lang aandringen werd enkele jaren later toch een brug gebouwd".

De Knibbelbrug.

Op 4 mei wordt de spoorverbinding Winterswijk-Zutphen per spoorbus via Groenlo in gebruik genomen en de Groenlose Burgerharmonie zorgt voor de muzikale begeleiding.

Absoluut hoogtepunt in 1947 is echter het concours op 11, 12 en 13 juli, uitgeschreven door de Groenlose Burgerharmonie ter ere van haar twintig-jarig bestaan. Dertien muziekkorpsen nemen deel aan dit concours, waarvan 12 korpsen uit de omliggende gemeenten komen en 1 korps helemaal uit Amsterdam. Op 7 september wordt in het kader van dit jubileum hulde gebracht aan dirigent Menkhorst, die erin is geslaagd om de harmonie te laten promoveren naar de ere-afdeling van de Nederlandse Federatie voor Fanfare- en Harmoniegezelschappen. Als blijk van dank krijgt de heer Menkhorst een rooktafel aangeboden.
Op 9 en 10 augustus is de harmonie opnieuw succesvol tijdens een concours in Oosterbeek, hier wordt met 105 punten een eerste prijs behaald.

Het jaar 1948 nadert al ras en een heel belangrijk moment in dat jaar voor Groenlo is de komst van prins Bernhard op 10 juni. De Geldersche Bode bericht uitgebreid over dit bezoek. De prins is speciaal naar Groenlo gekomen om de gerestaureerde affuit van het Grolse kanon te onthullen en het geheel officieel over te dragen aan het Groenlose gemeentebestuur ter bewaring en instandhouding van dit bijzondere monument. De Groenlose Burgerharmonie speelt na de onthulling het Wilhelmus.
Inmiddels neemt de harmonie ook deel aan marswedstrijden. Onder leiding van de heer Toon van de Sluis, marechaussee in Groenlo, wordt het marcheren geoefend. Op 25 juli neemt de harmonie deel aan een mars-wedstrijd in Eibergen,

NEDERLANDSE
FEDERATIE VAN
HARMONIE- EN FANFAREGEZELSCHAPPEN

DIPLOMA

DE MUZIEKVERENIGING „Burger Harmonie
TE Groenlo, AANGESLOTEN BIJ DE NEDER-
LANDSE FEDERATIE VAN HARMONIE- EN FANFARE-
GEZELSCHAPPEN, HEEFT OVEREENKOMSTIG DE
VOORSCHRIFTEN DER FEDERATIE DEELGENOMEN
AAN HET NATIONAAL CONCOURS TE Oosterbeek,
DE 9-10 Aug. '47, UITGESCHREVEN DOOR HET LID
DER FEDERATIE, „Kon. Harmonie" EN INGERICHT
OVEREENKOMSTIG DE VOORSCHRIFTEN DER
FEDERATIE,
BOVENGENOEMDE MUZIEKVERENIGING KWAM
UIT IN DE Uitm. afd. EN HEEFT GEHAALD
105 PUNTEN, ZODAT HAAR IS TOEGEKEND EEN
eerste PRIJS,
ALS VERPLICHT(E) NUMMER(S) WERD(EN) UITGEVOERD
„1e Suite des Miniatures" J. Works.
„Tervaete" Ouv. L'Gassia.

DE JURY:

DE VOORZITTER DER PRIJZENCOMMISSIE

GEZIEN HET DAGELIJKS BESTUUR FEDERATIE

HET BESTUUR DER MUZIEKVERENIGING

VOORZITTER

SECRETARIS

VOORZITTER

SECRETARIS

PENNINGMEESTER

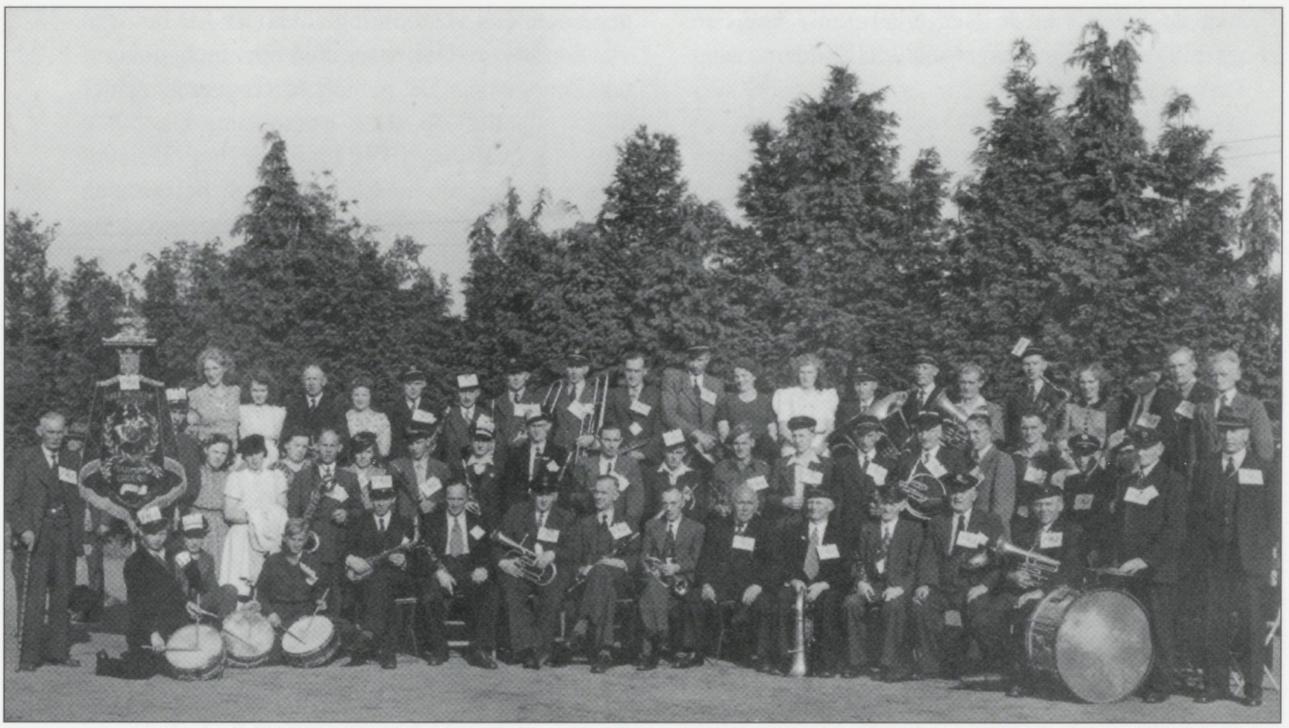

Overzichtsfoto Groenlose Burgerharmonie, concours Oosterbeek op 9 en 10 augustus 1947.

waar men een tweede prijs behaalt omdat het tempo waarin gemarcheerd wordt veel te hoog ligt. In een muziekblad staat later te lezen: *"Groenlosche Burger Harmonie in gestrekte draf op concours in Eibergen"*.
Tijdens de marswedstrijd loopt een jurylid mee. Hij reageert als volgt: *"Wat een tempo, dat ze daar ook nog bij kunnen blazen"*. Bernard Bragt kan zich dit concours nog goed herinneren. Alle muzikanten weten dat de mars te snel is ingezet, maar men kan het tempo niet meer veranderen.
Daarom willen de leden van de harmonie revanche en die krijgen ze ook. Enkele weken later weet de Groenlose Burgerharmonie in Diepenheim wel een eerste plaats te behalen tijdens het marsconcours met 37 punten.
Het jaar 1949 kenmerkt zich voor de harmonie door het terugtreden van de heer Menkhorst sr. als dirigent. Hij wordt opgevolgd door zijn zoon, die unaniem door de leden tot nieuwe dirigent wordt gekozen. In maart ontvangt de Groenlose Burgerharmonie de wisselbeker van de Nederlandse Federatie voor Fanfare- en Harmoniegezelschappen. De harmonie valt deze eer te beurt omdat zij het hoogste aantal punten van Nederland heeft behaald in de afdeling Uitmuntendheid. Het betreft hier de mars-wedstrijden.
Eind jaren veertig is de harmonie volop in ontwikkeling en vol vertrouwen wordt dan ook uitgekeken naar de toekomst.
Hoe positief uiteindelijk de jaren veertig door de harmonie ook worden afgesloten, toch blijkt een jaar later dat de leden behoefte hebben aan een extra impuls. In het jaarverslag van 1950 plaatst de toenmalige secretaris B. Hilferink de volgende oproep:
"Dit jaar was voor de Groenlosche Burger Harmonie niet altijd voorspoedig. Er werd over het algemeen niet zoo goed gestudeerd, er heerschte vaak een beetje een bedrukte stemming, waardoor ook de repetities slechter werden bezocht. Deze terugslag moeten we echter te boven komen en vertrouw dan ook dat we gezamenlijk in 1951 ons best zullen doen. Eenmaal over het doode punt heen en het gaat weer crescendo".
Natuurlijk kent ook het jaar 1950 enkele hoogtepunten. Een belangrijk evenement vindt plaats op de Sonsbeekweide in Arnhem op 9 juli. Ter ere van het bezoek van koningin Juliana en prins Bernhard spelen tweehonderd muziekkorpsen uit Gelderland een gezamenlijke mars. In totaal zo'n zevenduizend muzikanten zijn hiervoor naar Arnhem gekomen. De Groenlose Burgerharmonie en de RK Leo-Harmonie zijn ook van de partij. De burgemeester van Groenlo bevindt zich onder de genodigden en toont zich vol trots over de prestaties van de beide Groenlose muziekkorpsen. Op de terugtocht vanuit Arnhem heb-

ben de leden van de Burgerharmonie nog een gezellige middag doorgebracht in Zeddam, waar kermis wordt gevierd.

De Groenlose Burgerharmonie blijft in de jaren vijftig succesvol tijdens concoursen. Zo wordt op 12 augustus 1951 tijdens een concours in Ruurlo een tweede prijs behaald met 97 punten. Bestuur en leden zijn echter van mening dat de geleverde prestatie veel beter was en eigenlijk een eerste prijs had verdiend. Daarom wordt een week later deelgenomen aan het concours in Haaksbergen en hier haalt de harmonie inderdaad een eerste prijs met 100 punten. Een heel belangrijke prestatie wordt een jaar later geleverd tijdens een concours in Beltrum. Op 16 augustus 1952 weet de harmonie opnieuw een eerste prijs te behalen met 101 punten en promoveert daarmee naar de hoogste afdeling, namelijk de Vaandelafdeling der KNF (Koninklijke Nederlandse Federatie van Muziek- en Fanfaregezelschappen).
In 1952 wordt trouwens ook de muziekkoepel gebouwd. De eerste steenlegging van deze koepel wordt muzikaal begeleid door de Groenlose Burgerharmonie. Aan de bouw van de muziekkoepel is veel voorbereiding vooraf gegaan. De muziekverenigingen hadden al vaker bij de gemeente een verzoek ingediend tot het bouwen van een muziektent, waar men openlucht concerten kon geven. De gemeente reageerde echter altijd negatief op deze verzoeken. De VVV Groenlo heeft in 1950 opnieuw het initiatief genomen om een muziekkoepel te bouwen en hiervoor een plan uitgewerkt. In samenwerking met de plaatselijke muziekverenigingen wordt een comité gevormd, dat in omliggende gemeenten heeft geïnventariseerd hoe daar muziektenten zijn gebouwd. De bevindingen van dit comité zijn neergelegd in een rapport, dat is besproken met architectenbureau Wiegerinck. Deze heeft een ontwerp gemaakt voor een muziekkoepel in Groenlo, dat aan alle gestelde eisen voldoet. Inmiddels was al duidelijk geworden dat de muziekkoepel een plek moest krijgen op het gemeenteterrein aan de Bastenwal, omdat de ligging en omgeving ideaal zijn. Aan de bouw van een dergelijke muziekkoepel zijn natuurlijk kosten verbonden. Via een speciaal daartoe ingericht fonds wordt geld ingezameld. Zo wordt er een grote loting gehouden onder de Grollenaren. De prijzen die men hiermee kan winnen zijn een herenrijwiel, stofzuiger, electrisch kacheltje en nog veel meer. Om de Grollenaren extra te stimuleren om zoveel mogelijk loten te kopen zijn de prijzen uitgestald in de etalage van de firma

Concours te Beltrum op 16 en 17 augustus 1952. De Groenlose Burgerharmonie behaalt een eerste prijs en promoveert naar de vaandelafdeling der KNF.

Wantia aan de Kevelderstraat (op dit moment braakliggend terrein naast Bar De Lange Gang). De gemeente Groenlo heeft ondertussen haar goedkeuring gegeven voor de bouw van de muziekkoepel en in 1952 gaat de schop ook daadwerkelijk de grond in. Een lang gekoesterde wens van de muziekverenigingen in Groenlo gaat hiermee in vervulling. Dat de bouw van een muziekkoepel de gemoederen in Groenlo flink bezighoudt blijkt uit een artikel in de Geldersche Bode in de week van 16 juni 1950. Hier staat namelijk het volgende geschreven:
"Dezer dagen werd gepubliceerd, dat de kosten van de muziektent geraamd waren op f. 12.000,-. Het comité verzoekt ons te willen mededelen dat een dergelijke berichtgever een fantast is en totaal buiten de waarheid. De kosten zijn nog niet bekend en is het genoemde bedrag een verzinsel".
Hoe dan ook, ondanks alle perikelen verloopt de bouw voorspoedig en op 5 oktober van datzelfde jaar vindt de feestelijke overdracht plaats van de muziekkoepel aan de gemeente Groenlo. Diverse Groenlose muziekverenigingen leveren hieraan hun muzikale bijdrage. In de Gelderlander heeft secretaris Hilferink het volgende artikel laten plaatsen:
"Groenlo bouwde mij in 1952. Deze woorden staan op de ingemetselde gedenksteen van deze fraaie muziekkoepel, die bovendien een overtuigend bewijs is dat door samenwerking door een kleine gemeenschap iets groots tot stand kan worden gebracht. Want iedereen in Groenlo, van hoog tot laag, heeft de handen uit de mouwen gestoken om deze koepel te helpen bouwen op een door de gemeente beschikbaar gestelde plaats tegen de stadswallen, waarbinnen de oude stad ligt. Een goed gekozen, rustige plaats. Toen er grondwerk was te doen, waren er de mensen die dit vaker hadden gedaan, maar ook die na een half uur al blaren in hun handen hadden; later kwamen de aannemers en handwerklieden en zij werkten met eenzelfde enthousiasme aan " hun" koepel, onder leiding van architectenbureau Wiegerinck. Ook het technisch personeel van de gemeente hielp mee. De half-indirecte verlichting werd door Philips verzorgd. Aller ijver is ruimschoots beloond.
Niet alleen heeft Groenlo een koepel die plaats biedt aan 80 executanten (= mensen die meezingen en/of meespelen) *en een lust is voor het oog, het is accoustisch ook een bijzonder geslaagd bouwwerk geworden. Alle corpsen die hier reeds speelden en ook de beoordelende juryleden waren vol lof. Hier komt elke partij tot zijn recht en men constateert dat men "gewoon" kan spelen. De gemeente Groenlo zal dit voorjaar rond de koepel de aanplant verzorgen, zodat zij midden in een fleurig plantsoen komt te liggen.*
Groenlo zij voor vele plaatsen, waar men nu nog met schijnbaar onoverkomelijke moeilijkheden zit bij de aanschaf van een koepel, een voorbeeld. Zet er gezamenlijk uw schouders onder en het lukt op ongedachte wijze".

Het absolute hoogtepunt voor de Groenlose

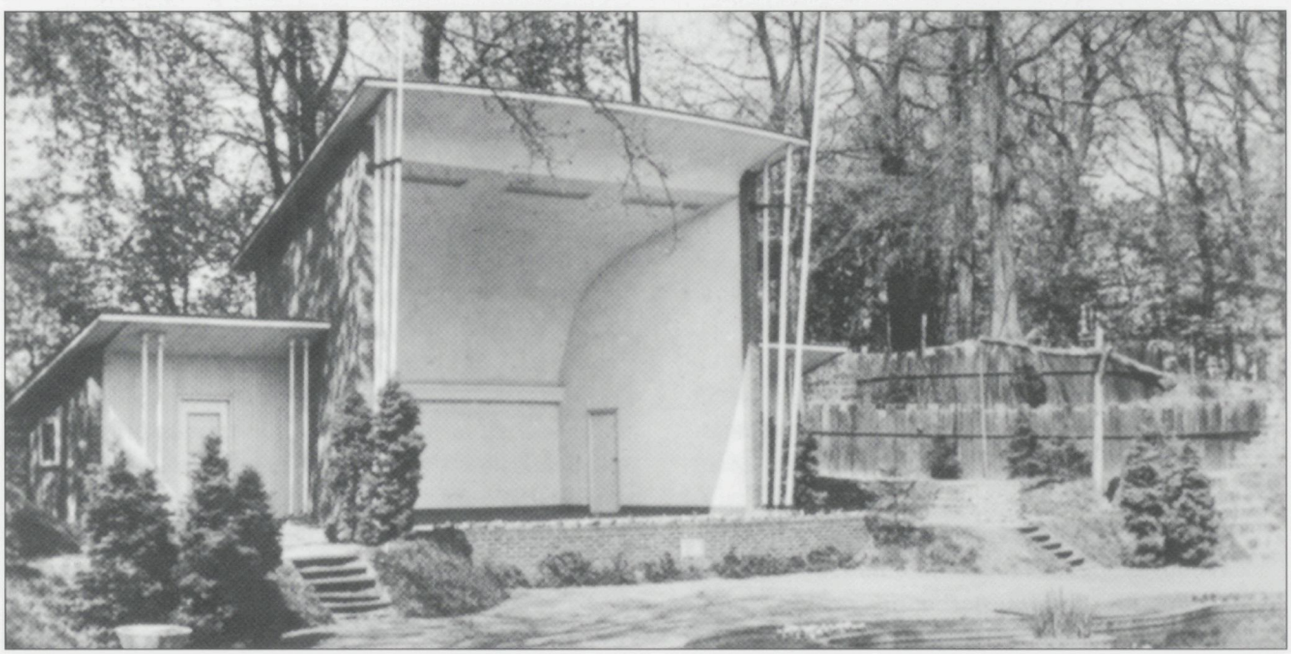

De muziekkoepel midden jaren '50.

Burgerharmonie is natuurlijk het 25-jarig jubileum, dat uitbundig wordt gevierd op 9 november 1952. Plaats van de festiviteiten is de nieuwe muziekkoepel, waar de burgemeester aan de harmonie de gemeentewimpel overhandigt. 's Middags vindt er een grote receptie plaats en 's avonds natuurlijk een feestavond. Om dit heuglijke feit extra te onderstrepen, is een supportersvereniging opgericht, die de Groenlose Burgerharmonie op allerlei gebied zal gaan ondersteunen. De vereniging telt meteen al 107 leden.
In april 1953 wordt de eerste contactavond gehouden onder leiding van voorzitter B. Hallers. Veel supporters komen naar deze bijeenkomst toe, die naast enkele toespraken ook veel amusement op het programma heeft staan. Zo voert de toneelgroep van de NEDAP het toneelstuk "Papa strijkt de vlag" op, dat door de aanwezigen enthousiast wordt ontvangen. Ook is er ruimte voor dansmuziek, verzorgd door een boerenkapel, samengesteld uit leden van de harmonie. De heer Emaus, voorzitter van de harmonie, bedankt de supporters voor hun enthousiasme en legt uit hoe belangrijk een supportersclub is voor een vereniging.
De Groenlose Burgerharmonie zelf organiseert op 10, 11 en 12 juli 1953 een concours festival. Het muziekfeest begint op vrijdag 10 juli met een openingsconcert, waarvoor de plaatselijke zang- en muziekverenigingen zijn uitgenodigd. Op zaterdag 11 juli wordt een muziekfestival gehouden en op zondag 12 juli een groot nationaal federatief muziekconcours. Tijdens dit concours wordt zowel een marswedstrijd als een concertwedstrijd gehouden. De marswedstrijd vindt plaats in de Lievelderstraat, de concertwedstrijd bij de muziekkoepel. Trouwens, het volledige festival wordt gehouden bij de muziekkoepel op de Maliebaan en aan dit muziekfeest is ook een kermis verbonden. Dit nationaal federatief muziekconcours is door de Groenlose Burgerharmonie georganiseerd ter ere van haar 25-jarig bestaan in 1952.

In de Geldersche Bode van vrijdag 17 juli 1953 wordt uitgebreid stilgestaan bij dit grote evenement.

Het verslag luidt als volgt:
"Vrijdagavond de 10den juli had de officiële opening plaats van het nationaal federatief muziekconcours met festival, dat door de Burgerharmonie georganiseerd was ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan in 1952. In optocht, voorafgegaan door de Leo Harmonie en gesloten door de Burgerharmonie trokken de plaatselijke verenigingen vanaf het clublokaal, café Het Kanon, naar het concours-terrein aan de Maliebaan, waar de jubilerende vereniging door alle plaatselijke muziek- en zangverenigingen een concert werd aangeboden. Na het optreden van "Mandolinata", een onderdeel van het bekende accordiongezelschap Con Brio, was het burgemeester Schoemaker die het woord voerde. Spreker toonde zich zeer verheugd, dat ook het weer enigszins meewerkte en noemde het een voorrecht, dat dit concours met festival gehouden kon worden op een terrein dat kersvers door de gemeente aan de organiserende vereniging kon worden aangeboden. Tot laat in de middag hebben de leden van de technnische dienst, onder de bekwame leiding van de gemeentearchitect, de heer Van der Heijden, moeten zwoegen, aldus burgemeester Schoemaker, om met de aanleg van de parken rond de nieuwe muziekkoepel gereed te komen. Maar dankzij hun grote activiteit en onverflauwde ijver is alles gelukkig nog tijdig klaar gekomen om de gasten uit de diverse plaatsen op waardige wijze te kunnen ontvangen. De burgemeester memoreerde verder het 25-jarig bestaan der vereniging, de ups en downs en de vele moeilijkheden die overwonnen moesten worden. Niet alleen uit financieel maar ook uit muzikaal oogpunt, hoopte de burgemeester dat dit concours vele bezoekers zal trekken, wenste de Burgerharmonie een groot succes toe en verklaarde daarmede het muziekfestijn voor geopend.Na de opening boden de plaatselijke verenigingen, namelijk de Accordionvereniging Con Brio, R.K. Mannenzangvereniging Internos, de Protestantse Gemengde Zangvereniging Excelsior met haar kinderkoor, de R.K. Gemengde Zangvereniging en de R.K. Leo-harmonie een openingsconcert aan waarvan de talrijke bezoekers konden genieten.
Na de officiële ontvangst van afgevaardigden van het Hoofdbestuur van de Federatie, Erecomité, Directeuren en voorzitters van de deelnemende verenigingen op zaterdagmiddag ten gemeentehuize, alwaar door burgemeester Schoemaker na een korte toespraak de erewijn werd aangeboden, werd het festival geopend. Hieraan namen deel de muziekverenigingen Amicitia uit Geesteren, Concordia uit Beltrum en de Eendracht Haarlo. Jammer was het dat een tweetal verenigingen, die hun medewerking hadden toegezegd, te elfder ure hun toezegging

introkken. Na afloop van dit festival dankte de voorzitter van de Burgerharmonie de deelnemende verenigingen voor hun spontane medewerking en gaf hun de verzekering dat, wanneer zij te gelegener tijd een beroep op de Burgerharmonie zouden doen, indien enigszins mogelijk op hun medewerking konden rekenen. Amicitia viel bij loting de prijs van f. 50,- ten deel. De jury, bestaande uit heren van het erecomité, directeuren en voorzitters der deelnemende verenigingen werden zondagmiddag voor de opening van het concours officieel ten gemeentehuize ontvangen. De belangstelling ook van de zijde van de supporters der verschillende verenigingen was zeer groot. De uitslagen van het concours luidden als volgt:

Marswedstrijd:
Fanfare, 2e afd. Concordia Frederiksoord:
1e prijs 32 punten Harmonie, 2e afd. Bornse Orkestvereniging St. Stephanus: 1e prijs 36 punten (tevens ereprijs voor het hoogste aantal punten van de marswedstrijd).

Concertwedstrijd:
Fanfare, 4e afd. Concordia Frederiksoord:
2e prijs 45 punten
(tevens 2 ereprijzen voor zuiverheid en hoogste aantal punten voor samenspel)
Harmonie, 3e afd. St. Willebrord Lievelde:
2e prijs 47 punten (tevens lauwerkrans voor het hoogste aantal punten in de afdeling)

Vaandelafdeling:
Fanfare, St. Caecilia Twello: 1e prijs 102 punten (verwierf het federatievaandel, hetwelk uitgereikt werd door de heer H. Mikkers, federatiebestuurder)

Harmonie:
Advendo Lochem: 115 punten, 1e prijs met lof van de jury. Aan de dirigent werd naast de ereprijzen en de federatiewimpel, de directeursprijs uitgereikt.

Het jubileum festival is een groot succes en een mijlpaal in de geschiedenis van de Groenlose Burgerharmonie. Binnen de harmonie zelf doet zich in 1953 een organisatorische verandering voor. De te spelen muziek wordt vanaf dat jaar geselecteerd door een muziekcommissie, terwijl dit in voorgaande jaren altijd door de dirigent zelf gebeurde. Deze verandering betekent dat langzamerhand minder arrangementen van opera- en operettemuziek worden gespeeld en daarvoor in de plaats komt moderner repertoire op het programma te staan.
In het daaropvolgende jaar 1954 geeft de heer W. Emaus na 21 jaar te kennen zijn voorzittersschap neer te leggen. Als opvolger wordt de heer H. Wevers gekozen. Willem Emaus is één van de meest markante personen in de geschiedenis van de Burgerharmonie geweest. De supportersvereniging van de harmonie blijft gestaag groeien. Tijdens de tweede contactavond in april hebben zich inmiddels 146 leden aangemeld. De supportersvereniging besluit om een spaarkas aan te leggen, zodat de supporters bij concoursen buiten Groenlo de harmonie kunnen vergezellen. Het bedrag voor de spaarkas wordt vastgesteld op 25 cent per maand per persoon.
Op concoursen blijft de Burgerharmonie succesvol. Tijdens een muziekconcours in Twello voor marswedstrijden weet men de eerste prijs in de wacht te slepen in de afdeling Uitmuntendheid. Bij terugkomst in Groenlo worden de leden van de Burgerharmonie groots onthaald, onder andere door hun collega's van de R.K. Leo-Harmonie. Bij café 't Kanon biedt burgemeester Schoemaker namens het gemeentebestuur zijn gelukwensen aan en zegt in zijn toespraak dat de gemeente heeft besloten om voor de opleiding van leerlingen subsidie te geven. Ter gelegenheid van het succes in Twello biedt de supportersvereniging de Burgerharmonie vier draaglampen aan.

Ook in de daaropvolgende jaren ontplooit de Groenlose Burgerharmonie diverse initiatieven. De harmonie weet steeds opnieuw de belangstelling van de burgers van Groenlo vast te houden. De supportersvereniging blijkt een stabiele vereniging te zijn, die de harmonie steevast begeleidt naar concoursen en andere evenementen. Jubilea worden uitgebreid gevierd, dat heeft de harmonie in het verleden al bewezen en in 1957 is dat niet anders.
Het 30-jarig bestaan wordt groots herdacht en er komt zo waar een Engelse brassband naar de Grolse veste. Op 22 april, Tweede Paasdag, organiseert de Groenlose Burgerharmonie een prachtig jubileumfeest. De Engelse brassband " The City of Oxford Silver Prince" geeft in het parochiehuis een concert.

's Avonds wordt in samenwerking met de Groenlose Burgerharmonie een taptoe gegeven bij de muziekkoepel. Natuurlijk wordt er ook een

Ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van de Groenlose Burgerharmonie, bezoek brassband "The City of Oxford Silver Prince" aan Groenlo, Paasweekend april 1957. Op de voorgrond het bestuur van de Groenlose Burgerharmonie. Van links naar rechts: Henk Wevers, Cornelis Waamelink, Herman Jansen, Jan Overbekking, Bernard Wientjes en Hendrik ten Brincke.

receptie gegeven, die vooral door de muziekverenigingen uit de omgeving druk wordt bezocht. De Groenlose bevolking voelt zich nog altijd erg betrokken bij de harmonie. Dat blijkt wanneer tijdens de receptie een bedrag van f 2270,- aan het bestuur wordt aangeboden. Via een inzamelingsactie is dit bedrag bij elkaar gebracht. Burgemeester van Nispen tot Pannerden, in 1955 benoemd tot burgemeester van Groenlo, zorgt in zijn toespraak voor de vrolijke noot. Zo zegt hij dat Oxford en Groenlo één ding gemeen hebben, beide zijn namelijk oude steden.

Na het dertig-jarig jubileum gaat de Burgerharmonie niet op haar lauweren rusten. Zo wordt in 1959 een eigen tamboercorps (drumband) opgericht, dat in hetzelfde jaar meteen al een eerste prijs weet te behalen op het muziekconcours te Haarlo op 13 september. Het corps komt onder leiding te staan van de heer E. Bartelink.
Om het marcheren beter onder de knie te krijgen, worden de muzikanten geïnstrueerd door een majoor van het kamp Holterhoek. Het blijft niet bij dit ene succes in Haarlo. Ook in de verdere jaren blijft het tamboercorps succesvol tijdens concoursen en optredens. De harmonie verzorgt inmiddels ook optredens buiten de grenzen van ons land. Op uitnodiging van het stadsbestuur van Essen maakt de harmonie een reisje naar Essen in Duitsland om in het Gruga-park een concert te geven, dat door het publiek enthousiast wordt ontvangen. Ruim tweeduizend mensen zijn naar het park gekomen om het evenement bij te wonen en ze komen niet voor niets. Na het optreden van de Burgerharmonie volgt een marsfinale met de drumband, afgewisseld met koraalmuziek. Tot slot kan het publiek genieten van een Nederlandse taptoe.

Natuurlijk wordt de harmonie uitgenodigd om ook in het daaropvolgende jaar een concert in Essen te komen geven. De concerten in Duitsland zijn trouwens een jaarlijks terugkerend evenement geworden bij de Groenlose

Drumband Groenlose Burgerharmonie op concours in Haarlo op 13 september 1959 onder leiding van Empy Bartelink.

De Groenlose Burgerharmonie te gast in het Grugapark te Essen (Duitsland), 20 september 1959. Rechts burgemeester van Nispen tot Pannerden van Groenlo.

Burgerharmonie. Tot in de begin jaren zeventig gaat de Burgerharmonie naar Duitsland. Niet alleen worden optredens verzorgd in Essen, maar ook in Gelsenkirchen en Duisburg. De belangstelling vanuit het publiek is altijd groot en de concerten zijn dan ook bijzonder succesvol. Een enkele keer gaat mannenzangvereniging "Internos" mee naar Duitsland en wordt er gezamenlijk een concert gegeven.
In maart 1959 krijgen de leden van de Burgerharmonie eindelijk de lang verwachte uniformen. In korte tijd is het benodigde geld bijeengebracht en met medewerking van het gemeentebestuur kunnen de uniformen worden aangeschaft. Meer dan een jaar is nodig geweest om de voorbereidingen hiervoor af te ronden en vol trots presenteert de Groenlose Burgerharmonie zich in uniform aan de inwoners van Groenlo. Trouwens, ook de R.K. Leo-Harmonie krijgt de beschikking over uniformen. Op 5 april worden de uniformen officieel overgedragen door de burgemeester. Tijdens een gezamenlijk optreden bij de muziekkoepel kunnen belangstellenden de uniformen van beide korpsen bewonderen, ook wordt een mars gelopen door de Groenlose binnenstad.

Rondgang Koninginnedag 1959, Beltrumsestraat. De Groenlose Burgerharmonie presenteert haar nieuwe uniform, die op 5 april 1959 officieel werden overgedragen door burgemeester van Nispen tot Pannerden.

In de Geldersche Bode uit die periode staat hierover geschreven:
" Er is lange tijd gezocht naar het juiste kostuum, er is veel gepast en gemeten. Daarom ook waren de honderden Grollenaren, die zondagmiddag bij de muziekkoepel waren samengestroomd, zo nieuwsgierig. Men had er zoveel over horen mompelen, dat men ook wel eens zien wilde wat er uit de bus was gekomen. En de keuze is bepaald gelukkig geweest. De uniformen van beide corpsen zien er elegant en keurig uit. De diepblauwe kostuums met gouden uitmonstering voor de Leo-harmonie en een zilveren uitmonstering voor de Burgerharmonie, doen voornaam aan".
Het bestuur van de Burgerharmonie stelt het verplicht om bij het uniform zwarte schoenen te dragen. Leden, die geen zwarte schoenen hebben, kunnen een ander paar schoenen vakkundig zwart laten maken bij schoenmaker Willem Rouwmaat aan de Ruurloseweg. Bijpassende zwarte sokken moeten door de leden zelf gekocht worden.

Eind jaren vijftig wordt een vooruitstrevend voorstel ingebracht binnen de Groenlose Burgerharmonie, namelijk om ook vrouwelijke leden toe te laten. Dit voorstel haalt het echter niet, de harmonie blijft vooralsnog een mannen-aangelegenheid. Waarschijnlijk heeft dit besluit te maken met het feit, dat het bestuur huiverig is voor het samenbrengen van jonge mannelijke en vrouwelijk leden met een verschillende geloofsovertuiging in dezelfde vereniging. Hieruit kunnen verkeringen ontstaan, die niet de goedkeuring dragen van de wederzijdse ouders. Iedereen kent het gezegde: "Twee geloven op één kussen, daar slaapt de duivel tussen". Eind jaren vijftig geldt dit gezegde nog altijd. Vaak wordt een zogenaamd "gemengd" huwelijk niet toegestaan en om problemen binnen de harmonie te voorkomen kunnen vrouwen dus geen lid worden.

Periode 1960-1979.

Schoenenzaak van Willem Rouwmaat aan de Ruurloseweg.

De bus van Bax voor vertrek naar een optreden van de Groenlose Burgerharmonie in Duitsland.

De concerten in Duitsland blijven geliefd bij de leden van de Groenlose Burgerharmonie.
Op 28 augustus 1960 wordt opnieuw afgereisd naar Gelsenkirchen voor een tweetal concerten. De publieke belangstelling is wederom groot. Dit geldt ook voor het optreden op 18 september in het Gruga-park in Essen. De reizen naar Duitsland worden steevast per bus gemaakt. Zo weet een aantal leden van de harmonie zich nog die ene keer te herinneren, toen Henk en Jan Bax beiden een bus bestuurden.

Op de terugweg van Essen raakt Jan de weg kwijt en het hele gezelschap komt midden in het bos terecht. Terwijl de beide chauffeurs de weg zoeken, gaat de verharde weg over in een zandweg. Van keren op de weg kan geen sprake zijn, omdat de bussen veel te groot zijn. Er blijft niets anders over dan de zandweg te volgen en dwars door het bos te rijden. Eindelijk, na een hele tijd in het donker gereden te hebben, treft men een café aan met de naam "De zwarte raaf". Dit café ligt bij Halteren. Natuurlijk is het gezelschap behoorlijk moe geworden van de omzwervingen en dus besluit men om bij dit café een korte pauze te houden. Deze korte pauze mondt uit in een groot feest. Het is zo gezellig in het café, dat een aantal leden van de harmonie besluit om ter plekke een dansorkest op te richten. De hele nacht wordt er muziek gemaakt en gedanst. Pas tegen het ochtendgloren stapt het gezelschap

Leden van de Groenlose Burgerharmonie tijdens de tocht naar een concert in Duitsland. Links met hoed NN, daarachter Willem Rouwmaat; Rechts van voor naar achter: Willem Emaus (oud-voorzitter), Hendrik ten Brincke, Bernhard Bragt, Harry ten Brincke en Loeki Dibbets.

De publieke belangstelling tijdens de concerten is altijd groot, zo ook in het Grugapark te Essen.

weer in de bussen en vertrekt men richting Groenlo. Tot op de dag van vandaag kijken de leden van de Groenlose Burgerharmonie met veel genoegen terug op dit uitstapje.

Maar tijdens de reisjes naar Duitsland en weer terug gebeuren er soms ook dingen, die niet voor iedereen even plezierig verlopen. Zo kan het gebeuren dat tijdens een terugreis één van de leden onwel wordt in die zin, dat hij een zakje nodig heeft om zijn maag te ledigen. Vervolgens gooit hij het zakje met inhoud uit het raampje van de bus naar buiten. Onverstoorbaar rijdt de chauffeur door, totdat na een klein kwartier een kreet klinkt vanuit het passagiersgedeelte: "Mien gebit!!".
Wat blijkt, de ongelukkige heeft niet alleen de inhoud van zijn maag naar buiten gegooid maar ook zijn gebit. Na overleg wordt besloten om terug te rijden naar de plek des onheils en het zakje te zoeken. Helaas is het gebit nooit teruggevonden, maar het verhaal is voor altijd bewaard gebleven.
In de jaren zestig onderneemt de Burgerharmonie natuurlijk veel meer activiteiten dan alleen de optredens in Duitsland. Jaarlijks wordt deelgenomen aan concoursen, waarbij steevast een eerste prijs wordt behaald. Niet alleen de harmonie zelf blijft succesvol, ook de drumband blijft hierbij niet achter. Zo doet op 10 juli 1960 de drumband mee aan het nationaal federatief concours in Lichtenvoorde en behaalt in de tweede afdeling met 33 punten een eerste prijs. Voor het klankgehalte, de muzikale opvatting en het tempo worden achten gegeven. Het onderdeel ordelijk marcheren wordt met een negen beloond. Vanwege het slechte weer kan de drumband niet feestelijk worden ingehaald. In het repetitielokaal wordt dit echter goedgemaakt. Hier worden de prijswinnaars gehuldigd door de drumband van de R.K. Leo Harmonie en natuurlijk door de medeleden van de Burgerharmonie. Naast alle successen moet men ook een verlies verwerken. Op 18 september overlijdt één van de oprichters en de eerste dirigent van de harmonie, de heer G. Overbekking,
In september 1960 wordt opnieuw een groots muziekevenement georganiseerd. De Groenlose Burgerharmonie houdt namelijk in het weekend van 9, 10 en 11 september een nationaal federatief muziekconcours. Om de voorbereidingen goed te laten verlopen wordt een regelingscommissie samengesteld, die weer is onderverdeeld in subcommissies zoals de ontvangstcommissie, prijzencommissie, terreincommissie en reclamecommissie. Het concours wordt een groot succes.
In de Geldersche Bode wordt uitgebreid aandacht besteed aan dit evenement. Op vrijdag 16 september 1960 staat het volgende artikel geschreven:

"Geslaagd muziekconcours van de Burgerharmonie".
Het groot nationaal federatief muziekconcours, dat vrijdag, zaterdag en zondag door de Groenlose Burgerharmonie georganiseerd werd, is een groot succes geworden. Het weer werkte uitnemend mee en vooral zondag, toen niet minder dan 15 harmonieën- en fanfaregezelschappen aantraden, gaf het zonnetje een bijzonder feestelijk cachet aan dit muzikaal evenement. Vrijdagavond werd door burgemeester Jhr. Mr. E.M. van Nispen tot Pannerden het concours geopend. Door de R.K. Leo-harmonie werd een keurig verzorgd openingsconcert gegeven. Zaterdagmiddag was de deelname niet bijzonder groot. Enkele verenigingen konden door bijzondere omstandigheden niet deelnemen. Omdat voor het laatste nummer geen 45 punten behaald werden, loopt "Excelsior" het risico naar de ereafdeling te moeten degraderen. Er is nog een laatste kans. In oktober wordt nog een zaalconcert gehouden en wanneer daar het vereiste aantal punten behaald wordt, blijft "Excelsior" in de vaandelafdeling. De beste prestatie werd geleverd door de harmonie "St. Henricus" uit Elst.
De mars- en tamboerwedstrijden, die op de Marhulzenweg werden gehouden, trokken een flinke belangstelling. Zondagmiddag begon het feest pas goed. De juryleden kregen het bij de beoordeling van de prestaties niet gemakkelijk. Het gebodene werd bijzonder kritisch beoordeeld en er moest uitnemend gespeeld worden wilde men een eerste prijs behalen.

Het 35-jarig bestaan van de Groenlose Burgerharmonie wordt gevierd op 28 oktober 1962. Er vindt een receptie plaats in hotel de Pelikaan en de heren W. Hallers en E. Groothuis worden tot erelid benoemd. Namens de Groenlose bevolking wordt een bedrag van *f* 2700,- aangeboden aan de jubilerende vereniging. 's Avonds is er een dansavond, die voor iedereen vrij toegankelijk is.

Op iedere jaarvergadering doet de secretaris een dringende oproep aan de leden om toch vooral de

Jeugdleden Groenlose Burgerharmonie met het aankondigingsbord van de harmonie Sint Henricus uit Elst.

repetitie-avonden te bezoeken. Tijdens deze avonden wordt er natuurlijk serieus geoefend, maar regelmatig worden er ook streken uitgehaald. Zo halen enkele jonge leden bij de winkel van Bramer ijswater en gooien dit op de stoel van een medelid. Eerst voelt de zitting koud aan, vervolgens wordt het warm en daarna begint het goedje te jeuken. Terwijl de harmonie heel serieus de muziekstukken instudeert, voelt dit ene lid zich steeds ongemakkelijker. Vanwege de jeuk kan hij niet langer stil op zijn stoel blijven zitten, dit tot grote hilariteit van de daders.
In die jaren oefent de drumband in het eierpakhuis van de familie Hilferink, een groothandel in eieren. Het eierpakhuis was gelegen links voor de huidige tunnelbak aan de Lichtenvoordseweg. Iedere repetitie begint met het losmaken van de polsen. Hiervoor moeten de leden speciale oefeningen doen. In de ruimte waar de drumband oefent, bevindt zich ook de eiersorteermachine en treetjes eieren. De leden van de drumband vinden al snel de ideale oefening om hun polsen goed los te maken, namelijk het zogenaamde eieren tikken. Men weet de polsen zo te bewegen dat met de drumstokken alle eieren van een treetje kapot getikt worden. Groot is de lol wanneer dit iedere keer opnieuw lukt. Hoeveel eieren er op deze manier zijn gesneuveld, is nooit vastgelegd in de boekhouding van de harmonie.

In de tussentijd zit ook de supporters-vereniging van de Groenlose Burgerharmonie niet stil. Regelmatig worden er activiteiten ondernomen om de kas van de harmonie te spekken. Zo vindt er in 1963 weer een oliebollenactie plaats, die muzikaal wordt omlijst door de harmonie zelf. Groenlo's bekendste oliebollenbakster, mevrouw Corput, verleent al een aantal jaren haar medewerking aan deze oliebollenactie en voor de harmonie is dit eigenlijk al voldoende om haar een serenade te brengen. Maar dat is niet de enige reden voor de serenade. In 1963 herdenkt mevrouw Corput dat zij 25 jaar geleden is begonnen met een oliebollenkraam. De voorzitter van de supportersvereniging houdt een toespraak en bedankt mevrouw Corput voor haar inzet voor de harmonie. Als blijk van dank krijgt mevrouw Corput het traditionele Grolse kanon

overhandigd. Van de zijde van de Groenlose bevolking is veel belangstelling voor deze huldiging.
Op 8 september wordt door de drumband medewerking verleend aan de optocht in Lichtenvoorde tijdens de kermis. Jan Smit is op dat moment tamboer-maître en hij doet dit met groot enthousiasme. Tijdens het affluiten van de

Mevrouw Corput ontvangt het Grolse Kanon ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van haar oliebollenkraam.

mars blaast hij namelijk met zoveel kracht op de fluit, dat het gebit uit zijn mond vliegt en enkele meters verderop naast de uitwerpselen van een paard terechtkomt. Jan probeert te redden wat er te redden valt, buigt zich snel over het gebit en stopt dit in zijn broekzak. Achteraf bij de inspectie blijkt dat er drie tanden zijn afgebroken. Jan neemt contact op met het bestuur en vraagt of hij de rekening van de reparatie kan indienen bij de harmonie. Dit is geen probleem, alle onkosten worden vergoed. Wel een probleem is Jan zelf, voor Lichtenvoorde is hij een bekende Grollenaar geworden. "De man van het gebit". In het daaropvolgende jaar wordt Jan tijdens de optocht in Lichtenvoorde dan ook prompt herkend. Zelf heeft hij altijd hartelijk kunnen lachen om deze gebeurtenis.

Naast optredens in Essen en Gelsenkirchen gaat de Groenlose Burgerharmonie in 1965 naar Duisburg. Het concert is wederom een groot succes en om de dag compleet te maken, wordt een boottocht over de Ruhr gemaakt. Tijdens de terugreis wordt in Borken een pauze ingelast bij café "Tante Maria", voor een hapje en een drankje.
Trouwens, ook aan de diners in Duitsland bewaren de leden van de harmonie goede herinneringen. De Duitse schnitzel is over de hele wereld bekend en ook het gezelschap uit Groenlo is hier niet vies van. Integendeel de schnitzel is bij de mannen zo geliefd, dat men een manier heeft gevonden om twee schnitzels opgediend te krijgen voor de prijs van één. Wat is namelijk het geval, tijdens het opdienen van de maaltijden door de serveersters, werken sommigen gelijk hun schnitzel naar binnen. Wanneer de serveersters terugkomen om borden met eten te brengen voor de rest van het gezelschap, wordt door deze leden vol onschuld volgehouden dat ook zij nog geen schnitzel hebben gekregen. En dus krijgen zij voor de tweede keer een schnitzel geserveerd, terwijl de serveersters zich nog dagen daarna afvragen waar die stukken vlees toch gebleven zijn.

Gedurende de jaren zestig blijft het ledental van de Groenlose Burgerharmonie redelijk stabiel. Dit geldt ook voor het aantal leerlingen. De lessen worden niet meer door de leden of de dirigent zelf gegeven maar door de muziekschool. Hieraan zijn inmiddels ook examens verbonden. Aanvankelijk moeten de leerlingen hiervoor naar Winterswijk, later wordt een dependance van de

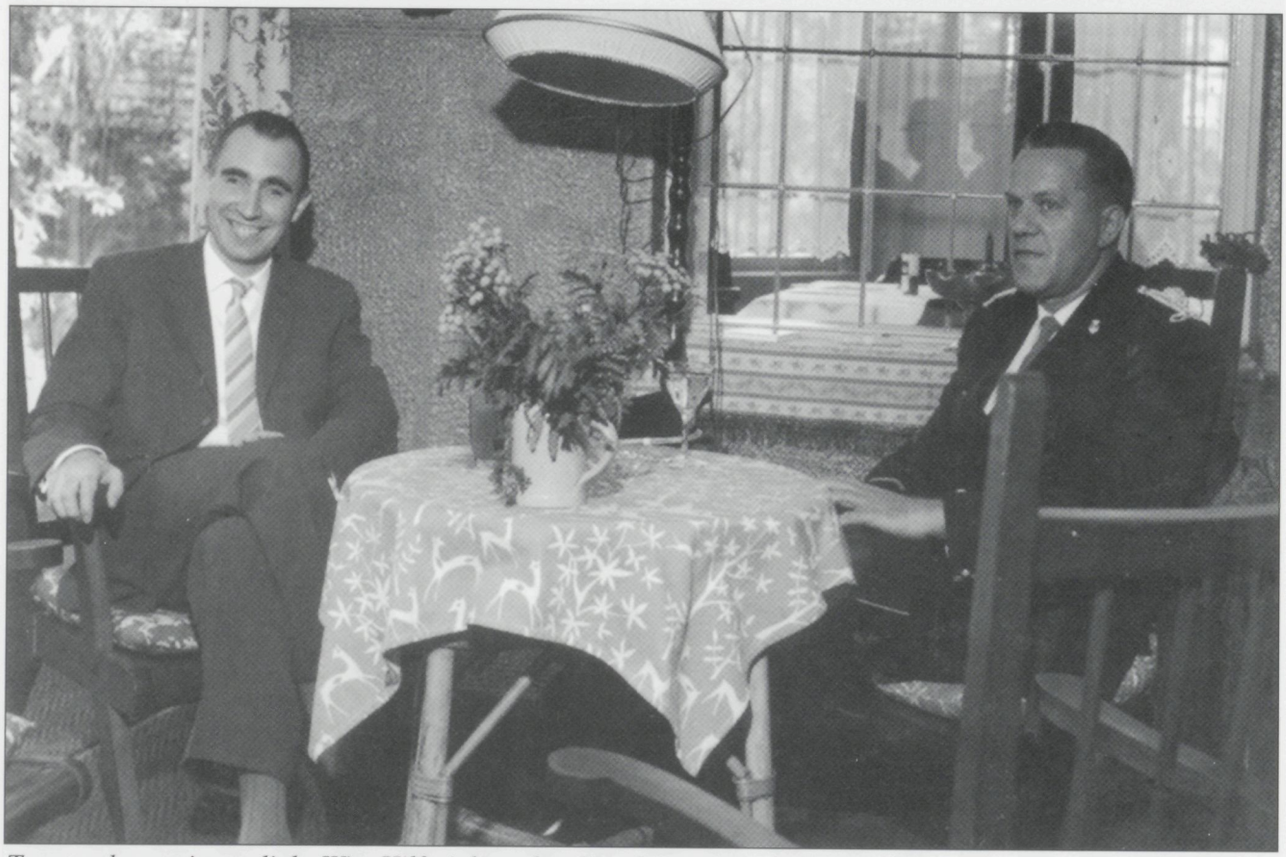

Twee oud-voorzitters, links Wim Hilferink, rechts Gert Bragt.

muziekschool in Groenlo gevestigd. Er wordt een nieuwe regel ingevoerd, namelijk dat de leerlingen eerst in het bezit moeten zijn van het A-diploma alvorens zij in het orkest mogen meespelen.
Het deelnemen aan concoursen is in deze periode beduidend minder geworden. Wel blijft de harmonie actief in het geven van concerten, het meelopen in optochten en het verzorgen van serenades of muzikale optredens tijdens feestdagen.

In 1965 wordt de heer B. Hilferink gehuldigd. Hij ontvangt de gouden medaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau voor zijn belangrijke werk op maatschappelijk en sociaal gebied. Een kleine zestig jaar is de heer Hilferink actief geweest bij de Burgerharmonie en al die tijd bespeelde hij de bugel.

Op 18 juni van datzelfde jaar wordt de nieuwe burgemeester van Groenlo ingehaald, de heer A.J.A. Janssen.
Tijdens de jaarlijkse abonnementsconcerten op 20 en 21 november wordt een heugelijk feit gevierd. De samenwerking tussen de harmonie en toneelvereniging Inter Amicos uit Winterswijk duurt 25 jaar en iedereen is nog altijd even tevreden hierover.
Ook in de jaren zestig haalt de harmonie regelmatig de kranten. Het Achterhoek Nieuws besteedt op 1 september 1965 een groot artikel aan zowel de Burgerharmonie als de Leo-harmonie. Hieronder volgt een citaat:
"Humor".
Al mag dan ook de voorbereiding voor een concours een zeer ernstige en belangrijke zaak zijn, toch blijft in Grolle de humor altijd hoogtij vieren. Het is eens gebeurd dat de auto waarin de muzikanten van de "Burger" naar een concours werden vervoerd een ongeluk kreeg. Het vehikel begaf het net op het moment dat het op een helling reed. In plaats van vooruit reed het ding achteruit, precies tegen een boom aan die voor een café stond. Nu zat er in die auto de 82-jarige Snaphaan, bekend om zijn gekruide opmerkingen. Deze man was bij het ongeluk geen moment onthutst en terwijl hij naar de auto en het café keek, sprak hij: "Zee, ik dacht ut al wal, dat ding hef dos!"
Het veertig-jarig bestaan van de Groenlose Burgerharmonie in 1967 wordt groots gevierd. De harmonie heeft op dat moment 50 werkende leden en 25 leerlingen waarvan 23 de muziekschool bezoeken. Inmiddels heeft de harmonie zich ten doel gesteld om zichzelf om te bouwen tot een orkest met een geheel eigen klankkleur waarbij overgeschakeld wordt op de zogenaamde lage stemming. Bij harmonie-orkesten is sprake van een hoge stemming danwel een lage stemming. Hier zit een halve toon tussen. Alle instrumenten zijn op deze stemming aangepast. De instrumenten uit de jaren 1913/1914, die nog altijd worden gebruikt, kunnen bij de lage stemming nauwelijks een rol vervullen. Daarom heeft de harmonie het vervangen van het instrumentarium hoog bovenaan het verlanglijstje staan. De Burgerharmonie is inmiddels uitgegroeid tot een hechte vriendenkring, waarin jong en oud samen muziek maken. De leden komen uit alle windstreken van Groenlo, zowel vanuit kerkelijk als maatschappelijk oogpunt. Op zondag 24 september wordt ter ere van het veertigjarig bestaan een receptie gegeven bij Hotel Kock. Drie leden worden onderscheiden met de zilveren medaille, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Het zijn W. Emaus, E. Groothuis en H.H. ten Brincke. Alle drie zijn ze al vanaf de oprichting lid van de harmonie en hebben veel werk verzet. W. Emaus heeft jarenlang de functie van penningmeester en later voorzitter bekleed. E. Groothuis heeft een goed georganiseerde muziekbibliotheek aangelegd en H. ten Brincke heeft zich jarenlang ingezet als secretaris.
De heer Emaus staat bekend als "de vader van de Burgerharmonie". Als speciaal eerbetoon wordt een nieuw aangekochte mars naar hem vernoemd: "De Emaus-mars".
Tijdens de receptie overhandigt de heer H.J. Lepping namens de supportersclub een bedrag van *f* 2000,- aan het bestuur, speciaal bestemd voor het instrumentenfonds. Hij spreekt daarbij de hoop uit dat het instrument van de voorzitter, dat reeds 60 jaar oud is, spoedig zijn AOW-pensioen zal krijgen. De receptie wordt druk bezocht door collega muziek- en zangverenigingen en andere belangstellenden. Er worden meerdere giften gedaan voor het instrumentenfonds.

Op 1 oktober van datzelfde jaar worden de Promenadeconcerten in de stad Gelsenkirchen afgesloten met een gecombineerd concert van de Groenlose Burgerharmonie en het mannenkoor van de Concordiamijn. Dit concert vindt plaats in het Stadtgartenpavillon. Tijdens dit concert wordt de jubilerende Burgerharmonie in het zonnetje gezet door de burgemeester van Gelsenkirchen. Dirigent Menkhorst ontvangt als

geschenk een waardevolle platencassette. De burgemeester bedankt de Groenlose Burgerharmonie voor de vele concerten, die zij reeds in Duitsland heeft gegeven. Hij nodigt de harmonie uit om in 1968 wederom het openingsconcert van de muziekfeesten te verzorgen in Schlosz Berge. Het zal dan het tiende jaar zijn dat de Burgerharmonie in Gelsenkirchen optreedt.

Ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan wordt op zaterdag 4 november 1967 een jubileumconcert gegeven in de aula van de R.K. HBS Marianum, onder leiding van dirigent H. Menkhorst.
Tijdens dit concert worden waarschijnlijk voor de laatste keer de oude instrumenten gebruikt. Ondanks het oude instrumentarium wordt er tijdens het concert op hoog niveau gespeeld. In dagblad "Tubantia" wordt bijzonder lovend geschreven over dit concert. Er wordt een artikel geplaatst, dat met name de muzikaal-technische kant belicht. Hieronder volgt een samenvatting:
"Aan de primaire eisen, die aan een harmonieorkest gesteld worden, voldeed de Burgerharmonie in ruime mate. Steeds was het spel voldoende zuiver, de gelijkheid liet weinig te wensen over dankzij het voortdurende contact tussen dirigent en muzikanten. Zowel het fortospel als het zachtere bleven steeds mooi van timbre en de nuancering had alle aandacht gekregen. Antimetrum kwam nogal eens voor en ook dat werd goed beheerst evenals de ritmische figuren in verschillende stukken. Eén van de grotere werken, die werden uitgevoerd was De Kalief van Bagdad van Boieldieu, een bekend en populair werk. Duidelijk kwam hierin de kwaliteit van de verschillende hout- en koperregisters naar voren, die in een prachtige onderlinge verhouding hun partijen speelden. De homogeniteit in het korps was perfect, waardoor een prachtige totaalklank verkregen werd. De Burgerharmonie speelde na de pauze enkele zeer bekende werken uit de harmonie-muziek en ook in dit gedeelte klonk steeds een uitermate beschaafde totaalklank. Wanneer de nieuwe instrumenten zullen zijn aangeschaft, belooft dit korps veel voor de toekomst".
Inmiddels is in Groenlo door de Club van Tien

Jubileumconcert ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Groenlose Burgerharmonie op 4 november 1967 in de aula van het Marianum.

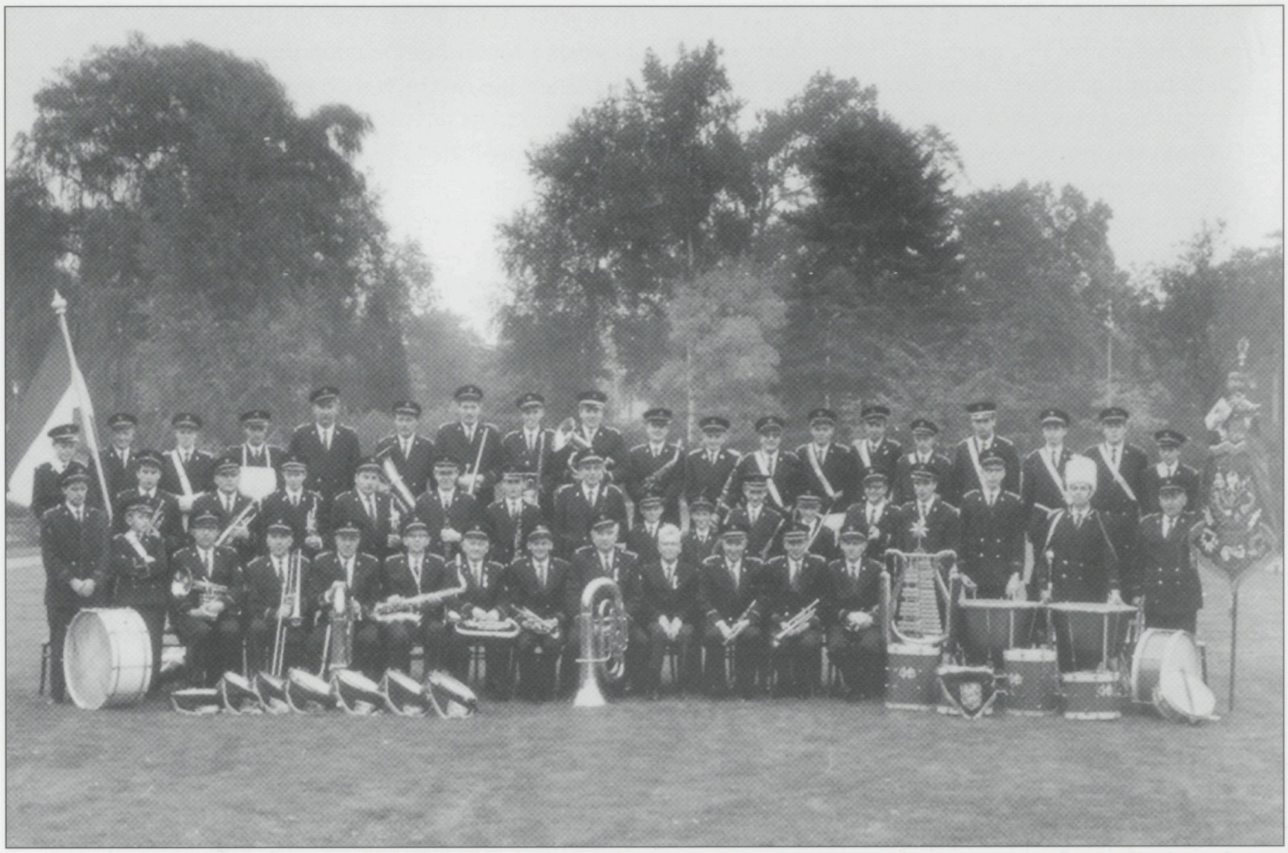

De Groenlose Burgerharmonie ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan.

een grote actie op touw gezet om geld in te zamelen voor zowel de Burgerharmonie als de Leoharmonie. Beide verenigingen hebben dringend behoefte aan vervanging van het instrumentarium en daar is veel geld voor nodig. De Club van Tien bestaat uit 10 Grollenaren, die fancy-fairs en andere activiteiten organiseren voor verenigingen, stichtingen en dergelijke, die dringend geld nodig hebben. Inmiddels heeft de gemeente laten weten een bijdrage te willen leveren aan de vervanging van het instrumentarium, als ook van particuliere zijde het nodige geld wordt ingezameld. De Club van Tien gaat voortvarend aan de slag. Gedurende het jaar 1968 worden er veel activiteiten ondernomen, zoals een grote loterij die de titel krijgt "Loterij zonder nieten". Op elk lot valt namelijk beslist een prijs. Enkele hoofdprijzen zijn een koelkast, draagbare radio, elektrisch scheerapparaat, schemerlampen en kaartspelen. Er zijn meer dan vierduizend prijzen beschikbaar, mochten alle loten uitverkocht raken. Meer dan 80 muzikanten van zowel de Burgerharmonie als de Leoharmonie trekken op een zaterdag in maart door Groenlo om deze loten te verkopen. Binnen enkele uren zijn 2000 loten verkocht en kan de loterij een groot succes worden genoemd. De boerenkapel "De Knolle" en de drumband "Spinola" zeggen spontaan hun medewerking toe en dus trekt er een muzikale caravaan door Groenlo. Om de mensen te motiveren om toch vooral loten te kopen, staat in de Geldersche Bode de volgende tekst:
"Grollenaren, NU aan U het woord. Leg zaterdagmiddag vast geld klaar. U zult er geen spijt van krijgen. U wint beslist altijd een prijs en helpt bovendien de beide plaatselijke harmonieën, die altijd voor U klaar staan aan nieuwe instrumenten. Ze zijn hard nodig. Ook de jeugd wil graag muziek maken. Gooi er daarom een paar guldens tegenaan".
Tijdens de lotenverkoop kan door de enorme belangstelling vanuit de bevolking slechts een klein gedeelte van Groenlo worden bereikt. In de dagen die volgen worden ook in de rest van Groenlo en het buitengebied nog veel loten verkocht.
De trekking van de loterij vindt plaats op donderdag 4 april, voorafgaand aan de grote fancy-fair. Dit evenement wordt gehouden bij hotel De Pelikaan en ook hiervoor is de belangstelling erg groot. Tijdens deze fancy-fair kunnen de Grollenaren hun prijs afhalen, die zij in de loterij hebben gewonnen.
Naast de loterij en de fancy-fair worden ook

kruisjas-avonden georganiseerd om geld in te zamelen.
De opbrengst van de verschillende acties en de daaraan toegevoegde bijdrage van de gemeente Groenlo leveren zoveel geld op, dat nog in 1968 het instrumentarium kan worden vervangen.
Tijdens het 50ste abonnementsconcert op dinsdag 26 november bij City Centrum Groenlo vindt de overdracht van het geheel vernieuwde instrumentarium plaats.
Bij het officiële gedeelte overhandigt burgemeester Janssen een prachtig versierd instrument "de mellophonium" (blaasinstrument) aan het jongste lid van de harmonie, Wil Rouwmaat.
Voorzitter Hilferink houdt een toespraak en merkt op dat de leden zeer zuinig op hun instrument moeten zijn en dat zij voor 10% garant staan voor de instrumenten.
Onder leiding van dirigent Herman Menkhorst wordt vervolgens het concert geopend. Het publiek in de zaal is dolenthousiast. Het programma kent onder andere de volgende muziekstukken:

- Slavische Rapsodie nr. 1
- Slavische dans nr. 3 van Dvorak
- Castell Coch van Powell
- Moonlight Serenade van Glenn Miller
- The beautiful American van Hartman, tuba-solo van de heer G. ten Brincke
- Brazil van Barosso-Scheffer
- Emaus-mars van K.J. Alford.

Ook de Leo Harmonie kan in datzelfde jaar overgaan tot het vervangen van haar instrumentarium.

In 1969 vindt er binnen het ledenbestand van de Burgerharmonie een sterke verjonging plaats en gaan er opnieuw stemmen op om vrouwen als lid toe te laten. De mannelijke leden staan hier eerst wat sceptisch tegenover: "Vrouwleu bi'j de harmonie, dat geet nooit good".

Maar tijdens de jaarvergadering op 16 maart 1970 wordt besloten om met onmiddelijke ingang ook vrouwelijke leden toe te laten tot de harmonie en drumband. Tevens wordt de drumband, die nog altijd onder leiding staat van Jan Smit, uitgebreid met klaroenblazers. Voor dit onderdeel hebben zich inmiddels tien meisjes opgegeven. Op voorstel van het bestuur worden de heren W. Emaus en B. Hilferink, vanwege hun grote verdiensten voor de Burgerharmonie, benoemd tot erelid. De supportersclub biedt aan alle leden nieuwe opvouwbare lessenaars in etui aan. Inmiddels nemen sommige leden van de harmonie deel aan het nationaal solistenconcours van de Koninklijke Nederlandse Federatie van Muziek- en Fanfaregezelschappen.
In 1970 vindt een dergelijk concours plaats in Losser. Johan Huinink behaalt op klarinet een eerste prijs met lof der jury met 54 punten. Geert ten Brincke behaalt op tuba een eerste prijs met 53 punten. Beide muzikanten behoren daarmee tot de beste musici van het gehele concours.
In dit kader worden trouwens veel meer festivals en concours georganiseerd. De Burgerharmonie is steevast van de partij en met succes. Met name voor de jeugdige leden zijn dit soort activiteiten een grote uitdaging, maar naast het presteren op muzikaal gebied is er natuurlijk ook voldoende ruimte voor ontspanning en gezelligheid.

1970 is ook het startjaar van de Bürgerländer Kapelle, een bij aanvang 12 leden tellend orkest dat populaire en originele Tiroler volksmuziek brengt. In latere jaren brengt men nog uitsluitend muziek uit de Bohemen, Eén van de redenen om met de Bürgerländer Kapelle te starten is om de kas van de Burgerharmonie te spekken. Een andere reden is gelegen in het streven van de harmonie om haar leden zoveel mogelijk bij de muziek te betrekken. De muzikanten komen bij de Bürgerländer Kapelle volledig aan hun trekken want zelfs de meest ervaren musici hebben hun handen vol aan de moeilijke, echte Boheemse muziek.

Een groot evenement, dat nog altijd in het geheugen van veel leden van de Burgerharmonie staat gegrift, is de officiële opening van de permanente agrarische tentoonstelling De Flevohof in 1971. Omdat de opening 's morgens om 06.00 uur plaatsvindt vertrekken de leden van zowel de Burgerharmonie als de Bürgerländer Kapelle midden in de nacht naar de Flevohof. De openingshandeling wordt verricht door prinses Beatrix en prins Claus. Jan Rondeel is op dat moment de tamboer-maître van de drumband en hij moet zich houden aan een hele strakke planning. Net voor de aanvang van de mars zorgt Jan ervoor dat de drumband staat opgesteld. Wat schetst zijn verbazing als één van de leden van de drumband plotseling zijn positie verlaat en met het fototoestel in de aanslag richting het prinselijk gezelschap loopt. Hij wil graag een

De Bürgerländer Kapelle, maart 1971

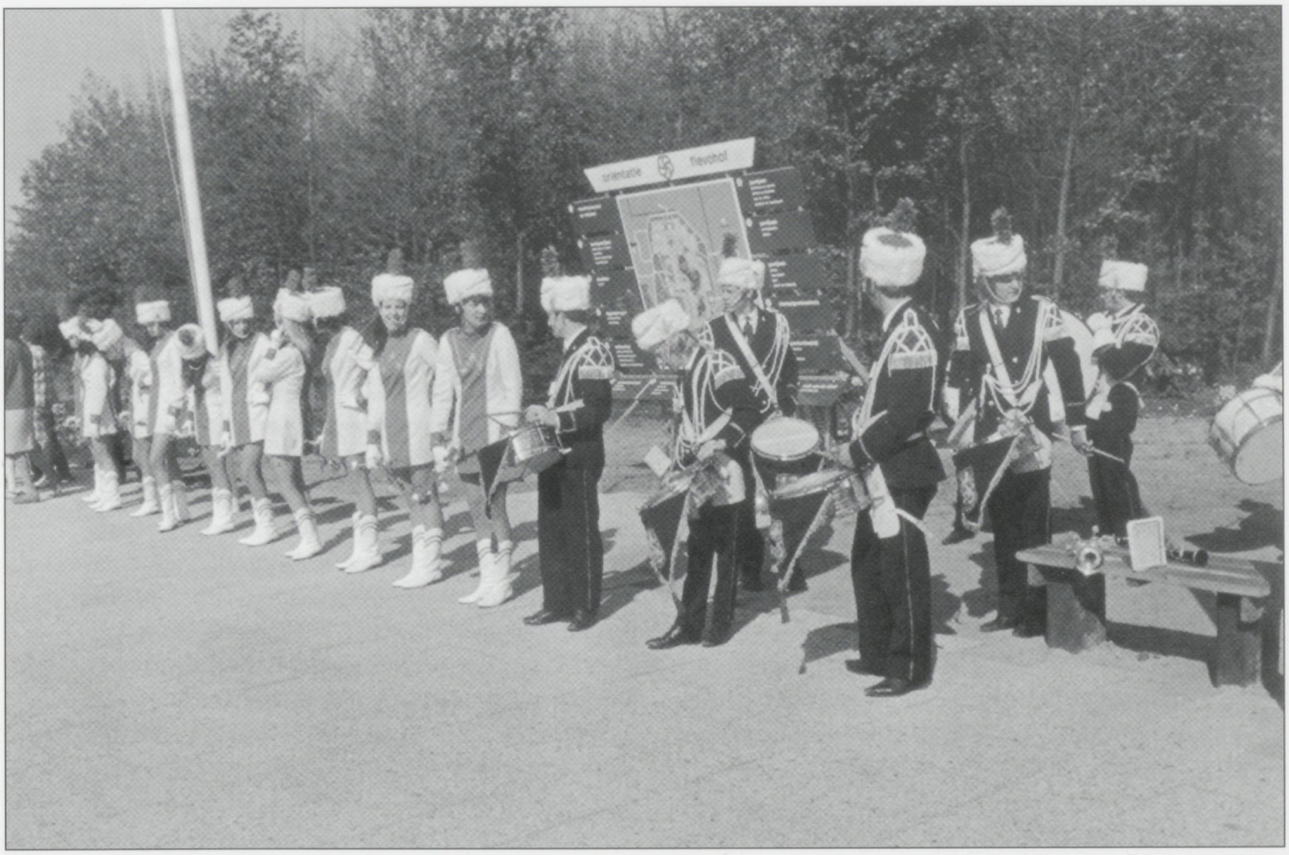

Deelname van de Groenlose Burgerharmonie aan de feestelijke opening van de Flevohof op 21 mei 1971. Bronvermelding: foto studio Ger Hup, Elburg.

foto van prinses Beatrix en prins Claus, dus moet de drumband maar even wachten. Alle leden van de deelnemende organisaties wordt een wekkertje als aandenken beloofd. Helaas heeft de harmonie moeten constateren dat dit wekkertje tot op de dag van vandaag niet is ontvangen.

Naar de concerten in Duitsland gaan nu ook de klaroenblazers en de Bürgerländer Kapelle mee. Op 13 juni 1971 wordt een bijzonder geslaagd promenadeconcert gegeven in de Stadtgarten in Gelsenkirchen. Het optreden van de groep dames met hun klaroenen, herautes genoemd, oogst veel bijval. Na het diner, dat wordt aangeboden door het gemeentebestuur van Gelsenkirchen, vertrekt de Burgerharmonie naar "Schlosz Berge". In de prachtige kasteeltuinen rond het kasteel wordt op verschillende plekken muziek gemaakt. De Bürgerländerkapelle geeft een concert op één van de terrassen. Het publiek reageert enthousiast en dus is de uitnodiging voor het daaropvolgende jaar al snel weer op zak.

Als tamboer-maître van de drumband heeft Jan Smit veel prachtige anekdotes onthouden. Eén van zijn ervaringen, die hij nooit meer zal vergeten, speelt zich af tijdens een bezoek van de Burgerharmonie aan Essen, waar naast de harmonie ook de drumband een optreden in het Grugapark zal verzorgen. Onderweg in de bus krijgen de leden van de drumband al de nodige instructies van Jan. Tijdens het concert, waar duizenden mensen naar toe zijn gekomen, treedt eerst de harmonie op en vervolgens de drumband. Voor de leden van de drumband duurt het wachten echter te lang en zijn de biertentjes te aanlokkelijk. Wanneer Jan de drumband bij elkaar roept, merkt hij dat het merendeel van de leden enkele biertjes heeft gedronken. De gevolgen hiervan zijn duidelijk merkbaar en Jan vraagt zich dan ook wanhopig af hoe hij het optreden tot een goed einde kan brengen. Maar hij geeft niet op. Het commando aan de drumband om zich op te stellen wordt gewillig opgevolgd. Het volgende commando "rechts-om" vindt echter geen gehoor. De gehele drumband draait zich als één man links-om, terwijl alleen Jan rechts-om gaat. Toch komt het uiteindelijk allemaal goed en weet de drumband onder leiding van Jan een goed concert weg te geven.

Op 13 en 14 november wordt in de concertzaal van City Centrum Groenlo een concertwedstrijd voor amateurorkesten uitgeschreven door de K.N.F. De Burgerharmonie is belast met de organisatie van deze wedstrijd. Vierentwintig harmonie- en fanfare-orkesten en brassbands komen naar Groenlo om deel te nemen aan dit evenement. De organisatie verloopt vlekkeloos en de orkesten presteren op hoog niveau. De Eibergse muziekvereniging Excelsior krijgt 324 punten en als enige lof der jury.

In het daaropvolgende jaar stopt de heer H.J. Menkhorst als dirigent van de Burgerharmonie. Tijdens het 53ste abonnementsconcert op 31 januari 1972 neemt hij afscheid van het orkest, dat hij 23 jaar muzikaal heeft geleid. Namens de K.N.F. ontvangt hij een oorkonde voor zijn grote verdiensten voor de bevordering van de amateuristische muziekbeoefening in de Achterhoek. Martie Tuinte, één van de jongste leden, overhandigt de scheidend dirigent een geschenk van de leden in de vorm van een aantal platenbonnen.
Het muzikale eerbetoon aan de heer Menkhorst kenmerkt zich door veelzijdigheid. Er vinden optredens plaats van de Burgerharmonie, de Bürgerländer Kapelle en een programma van de harmonie van moderne Noord- en Zuid-Amerikaanse muziek, die merendeels door de jonge leden van het orkest wordt gespeeld. Ook treden de herautes en de drumband voor het voetlicht. Het publiek reageert enthousiast op de optredens, zeker wanneer het concert wordt afgesloten met een grandioze gezamenlijke mars.
Het werkelijke afscheid van de heer Menkhorst vindt plaats tijdens de jaarvergadering van de Groenlose Burgerharmonie. Als zijn opvolger wordt de heer Harry van Heugten benoemd, woonachtig te Eibergen.

Ondertussen timmert de Bürgerländer Kapelle volop aan de weg. Het orkest is erg populair in Groenlo. Het programma omvat populaire en originele Boheemse volksmuziek uit Tsjechoslowakije. In 1972 neemt de Bürgerländerkapelle deel aan het kapellenconcours in Eibergen. De prijs voor de beste show gaat naar de Heujbloazers uit Ratum, de beste conference wordt echter verzorgd door de Bürgerländer Kapelle. In de afdeling concours behaalt het Grolse orkest een negende plaats met 304 punten.

Op zaterdag 7 en zondag 8 oktober 1972 organiseert de Burgerharmonie een K.N.F. solistencon-

Dirigent Herman Menkhorst jr.

cours in de concertzaal van City Centrum. Dit concours, dat wordt gehouden ter gelegenheid van het 45-jarig bestaan van de harmonie, is op muzikaal gebied een groot succes. Naast het concours houdt het bestuur een receptie. De VARA is aanwezig om muzikanten en ensembles te contracteren voor het maken van studio-opnamen.

In het midden van de jaren zeventig is de Groenlose Burgerharmonie op meerdere muzikale terreinen actief. Zo is er natuurlijk de harmonie zelf, die onder leiding van dirigent van Heugten regelmatig concerten geeft in Nederland en Duitsland en daarmee veel succes oogst. Daarnaast zijn de drumband en de herautes zeer actief en heeft de Bürgerländer Kapelle onder leiding van Hans Hilferink vaste vorm gekregen. Alle onderdelen van de Burgerharmonie kunnen rekenen op een vaste schare supporters. Optredens worden druk bezocht en bij concoursen wordt meestal hoog gescoord, zoals bijvoorbeeld door de Bürgerländer Kapelle tijdens het Blaaskapellenfestival in Markvelde. De Groenlose Kapelle behaalt een eerste prijs met 106 punten. En toch is de Burgerharmonie nog niet uitgegroeid. Er worden namelijk voorbereidingen getroffen tot het oprichten van een Big Band. Eén van de initiatiefnemers is Jos van 't Hooft, sinds jaar en dag lid van de harmonie. In 1973 verzorgt deze Big Band haar eerste optreden tijdens een concert van de Burgerharmonie en het publiek reageert enthousiast. Daarom worden er meer optredens gegeven en de populariteit neemt verder toe. In 1976 worden dan ook plannen gemaakt om de Big Band een groter en meer professioneel aanzien te geven. Gebleken is namelijk dat voor het genre muziek, dat een Big Band speelt, veel belangstelling bestaat. Ook bij muzikanten buiten de Burgerharmonie om. Daarom wordt besloten om de Big Band los te koppelen van de Burgerharmonie, zodat iedereen die belangstelling heeft lid kan worden.

In januari 1977 gaat de Big Band als zelfstandig orkest van start en kiest de zeer toepasselijk naam "Big Band '77". Het orkest start met 13 muzikanten maar dit aantal breidt zich al snel uit naar 20. Het programma biedt gevarieerde muziek, van beroemde composities als "In the mood" en "Moonlight serenade" tot arrangementen van De Beatles, Abba en James Last. De muzikale leiding is in handen van Johan Huinink. Later wordt dit overgenomen door Jos van 't Hooft.

Voor Groenlo en de Burgerharmonie is 1977 trouwens een jaar waarin veel gebeurt. Allereerst

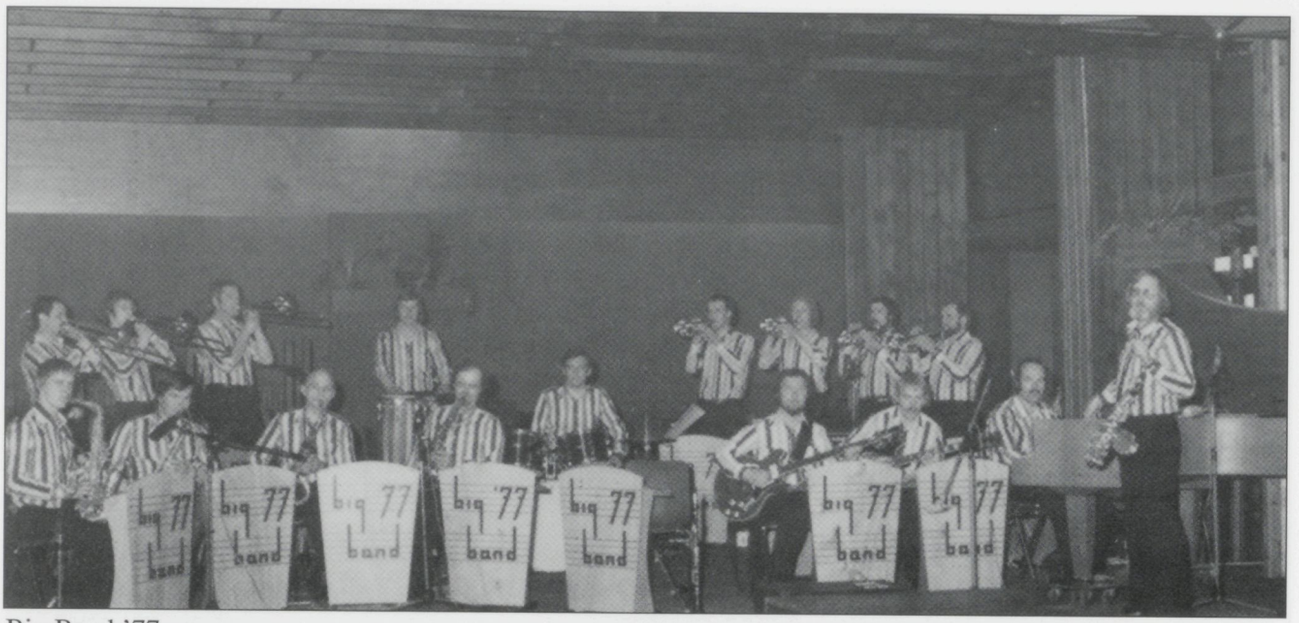

Big Band '77.

viert Groenlo uitbundig haar 700-jarig bestaan en de Burgerharmonie verleent geheel in stijl haar medewerking aan tal van activiteiten, die in dit kader worden georganiseerd. In maart vindt het W.K. biljart toernooi plaats in de sporthal Den Elshof. Eén van de deelnemers is de succesvolle Hans Vultink. De wereldtitel Ankerkader 47/1 gaat naar de Belgische Ludo Dielis, tweede wordt Dieter Müller uit Duitsland en op de derde plaats eindigt Hans Vultink. Op zondagmorgen

Optreden Groenlose Burgerharmonie tijdens het WK-biljarttoernooi in sporthal Den Elshof in 1977.

verzorgt de Bürgerlander Kapelle het Frühshoppen op camping Marveld. De deelnemers aan het WK bevinden zich onder het publiek en proberen enige ontspanning te vinden. De kennismaking met elkaar en met het publiek verloopt in een gezellige sfeer, hetgeen vooral te danken is aan het vrolijke optreden van de kapel. Het optreden wordt rechtstreeks uitgezonden bij AVRO's Sportpanorama. Ook de Burgerharmonie zelf toont zich actief tijdens dit wereldkampioenschap. Voor de sluitingsplechtigheid worden alle volksliederen van de deelnemers aangeschaft, waaronder het Japanse volkslied. Tijdens het toernooi blijkt al spoedig dat de Japanse biljarter geen enkele kans maakt op het wereldkampioenschap, zodat dit volkslied in ieder geval niet gespeeld hoeft te worden.

Op zondag 5 juni worden in Barchem de open Gelderse kampioenschappen voor blaaskapellen gehouden. De Bürgerländer Kapelle onder leiding van Hans Hilferink wordt kampioen in de Bergklasse met 505,5 punten en lof der jury.
De volgende rubrieken worden beoordeeld:

- zuiverheid
- samenspel en klankgehalte
- nuancering en articulatie
- dynamiek en frasering
- opvatting, tempo en ritmiek
- voordracht.

Het advies van de jury aan de kapel luidt om het volgende jaar uit te komen in de topklasse. Dit succes wordt natuurlijk bij terugkomst in Groenlo uitgebreid gevierd. De winnaars worden ingehaald door de drumband en herautes van de Burgerharmonie en ook de supportersclub is bij deze hulde aanwezig.
Maar de leden van de kapel hebben nog veel meer plannen en één daarvan wordt in augustus 1977 gerealiseerd, namelijk het uitbrengen van een LP onder de titel "Musik für Feinschmecker". De LP verschijnt in een oplage van 1000 exemplaren en is opgenomen in een studio in Hilvarenbeek. Het eerste exemplaar wordt officieel aangeboden aan burgemeester Janssen tijdens de feestweek van Groenlo 700 jaar stad. Op de LP staan 12 nummers met de originele volksmuziek uit de Bohemen en bewerkingen van dirigent Hans Hilferink zelf. Behalve muziek komt er op de LP ook zang voor, die verzorgd wordt door Aloys Giesen en Dick Grooten. Inmiddels heeft de Bürgerländer Kapelle een uitnodiging ontvangen voor het topconcours, dat in november in Brabant wordt gehouden. Het betreft de landskampioenschappen voor blaaskapellen. De Grollenaren moeten de spits afbijten en weten een zevende plaats te behalen met 193,5 punten. Een opmerkelijk goede prestatie omdat de Bürgerländer Kapelle pas voor de eerste keer uitkomt in deze topklasse. In latere jaren weet de kapel tijdens diverse kampioenschappen en concoursen veel successen binnen te halen. Deze prestaties blijven ook in Hilversum niet onopgemerkt. Dirigent Hans Hilferink en enkele leden van de kapel worden in mei 1979 uitgenodigd voor het radioprogramma "Vrije tijd, blije tijd" van de VARA met als presentator Henk van Stiperiaan. De Bürgerländer Kapelle mag zich scharen onder de vijf beste blaaskapellen in Nederland.

In 1977 wordt natuurlijk ook het vijftig-jarig jubileum van de Burgerharmonie gevierd. Op 1 oktober wordt bij hotel Kock een receptie gehouden, georganiseerd door de supportersvereniging. De belangstelling is overweldigend, veel verenigingen en organisaties komen hun gelukwensen aanbieden. Loco-burgemeester J.W. Dietz reikt aan voorzitter B.W. Hilferink en B.A. Wientjes de zilveren medaille, verbonden aan de orde van Oranje-Nassau uit. Beide heren zijn dan 45 jaar lid van de harmonie. De vereniging als geheel ontvangt van de K.N.F. de gouden medaille. Er verschijnt een huis-aan-huis krant waarin de historie en de ontwikkeling van de Groenlose Burgerharmonie is opgenomen.

Voorzitter B.W. Hilferink schetst in een krantenartikel van donderdag 29 september 1977 in de Gelderlander het volgende beeld van de harmonie:
"Een harmonie van 50 jaar geleden was eigenlijk een gezelligheidsvereniging naar twee kanten. En wel naar de muzikanten toe en naar de mensen toe. De harmonie gaf jaarlijks een abonnementsuitvoering waarin die gezelligheid ook centraal stond. Een stuk uitvoering door de harmonie zelf, het laten optreden van een humorist en bal na; dat was het eigenlijk wel. Maar in de jaren zestig heeft dat beeld echter een aanzienlijke wijziging ondergaan. In 1959 kreeg de Burger samen met de Leo uniformen en toen kwam het showelement ook meer op de voorgrond. De drumband formeerde zich en ook de herautesgroep. De dames deden hun intrede. Toen kwam ook de belangstelling voor de opleiding van de jeugd. De grote doorbraak is in feite gekomen in

Receptie ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de Groenlose Burgerharmonie. Van links naar rechts: het bestuur achter de tafel: Wim Hilferink, Han Wensink, Henk Grooten, Jos van 't Hooft en Henny Wiegerinck. Felicitaties worden aangeboden door de heer Saaltink en de heer Grooteman van Euphonia uit Eibergen.

1962 toen de muziekscholen werden opgericht. Die doorbraak is erg belangrijk geweest voor de ontwikkeling van de Burger en natuurlijk ook van andere harmonieën. Door die opleiding kwam er jeugd met een goede, muzikale ondergrond en je kreeg daardoor ook een ander type vereniging. Binnen de Burger zijn er op die manier diverse groepen gevormd, die specifieke muziek speelt naast de medewerking aan de harmonie in het geheel. Zo hebben we de inmiddels erg bekende Bürgerländer Kapelle, die uitsluitend de Tsjechische volksmuziek speelt; we hebben de Big Band en daaruit is alweer een Dixielandorkest geboren. We kennen het blazersensemble dat uit 12 personen bestaat; we hebben een dubbel-koperkwartet, een enkel-koperkwartet en een blazerskwintet. Die groepen treden op bij schoolconcerten, kerkconcerten en dergelijke. Ook de Burger in zijn geheel heeft een duidelijke andere vorm gekregen in de loop van de tijd. We zijn eigenlijk een soort concertvereniging met daarin allerlei groepen. In totaal zijn er zo'n 100 leden. Door de juiste muzikale vorming kunnen we op een verantwoord peil spelen. Ook het oude principe van één dirigent (die vroeger directeur werd genoemd) is bij de Burger verlaten. Onze dirigent Harry van Heugten wordt bijgestaan door Johan Huinink, Hans Hilferink en Joop Abbink, die dan elk weer een bepaald gedeelte voor hun rekening nemen" aldus de heer Hilferink.

Op 30 april 1977 wordt een oud gebruik in ere hersteld. Hoog vanaf de trans van de toren van de Calixtuskerk op de Markt wordt gemusiceerd door een kopergroep van de Groenlose Burgerharmonie.
Ook wordt in 1977 de rondgang op Kerstavond door de kopergroepen weer opgestart. Vanuit de buitenwijken van Groenlo trekken enkele kopergroepen onder het spelen van kerstnummers naar de markt (later Ganzenmarkt), waar ter afsluiting nog enkele nummers gezamenlijk gespeeld worden; verpleeg- en verzorgingshuis "De Molenberg" wordt hierbij ook meegenomen. De muzikanten ondervinden veel waardering van de burgerij voor het in ere stellen van dit oude gebruik.
Tijdens de open kampioenschappen in Barchem (1977) heeft de Bürgerländer Kapelle van de jury

Kopergroepen Groenlose Burgerharnonie op Kerstavond. Van links naar rechts: Vincent Overbekking, Peter Veltink, Dick Grooten, Wil Rouwmaat, Erik Hilferink, Wim Grooten, Jos van 't Hooft, Geert ten Brincke en Peter Kuster.

de raad gekregen om voortaan in de topklasse deel te nemen. Op zondag 4 juni 1978 komt de kapel tijdens het open concours voor Egerländer orkesten, dat ook gehouden wordt in Barchem, voor het eerst uit in de topklasse. Met hun enthousiaste spel bereikt de kapel achter de in binnen- en buitenland zeer bekende "Drie Donken kapel" uit Den Dungen een eervolle tweede plaats door een royale eerste prijs met 454,5 punten te behalen. Tijdens een kampioenschap kunnen meerdere eerste prijzen worden behaald, al naar gelang het behaalde aantal punten. De successen van de Bürgerländer Kapelle nemen de daarop volgende jaren alleen nog maar toe.

Zondag 6 januari 1980 geven de muzikanten in het City Centrum te Groenlo een Nieuwjaarsconcert. De kapel is nu voorzien van een nieuw instrumentarium dat geheel is aangepast aan de Egerländer muziek. Ook komen zij dan voor het eerst op de planken in originele Boheemse kledij.

Vier dagen na dit optreden geeft de Groenlose Burgerharmonie haar 61e abonnementsconcert o.l.v. Harry van Heugten. Voor het eerst wordt hieraan ook deelgenomen door het jeugdorkest, dat onder leiding staat van Jos van 't Hooft.

Tevens zorgt de harmonie voor een muzikale show op zondag 7 september vóór en tijdens de eerste competitie-wedstrijd van Grol tegen Sportclub Lochem. In deze week ontvangt mevrouw Jo Bragt-Weenink uit handen van de burgemeester de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, voor het vele vrijwilligerswerk dat zij verricht, waaronder het voorzitterschap van de supportersvereniging van de Groenlose Burgerharmonie.

In 1981 is het zover, dat de Burgerharmonie in haar vereniging een heuse prins en adjudant kan begroeten. Carnavalsvereniging "De Knunnekes" maakt eind januari met veel bombarie het nieuwe gezag bekend. Onder het motto "Wi'j blieft d'r in blaozen" vindt de onthulling plaats van prins Henk III en adjudant Dick. Beiden, zowel Henk Grooten als Dick Grooten, resp. oom en neef, zijn leden van de Groenlose Burgerharmonie. Henk speelt tevens bij Big Band '77 en Dick is ook lid van de Bürgerländer Musikanten.

Deze laatste groep behaalt tijdens de in april

gehouden kampioenschappen voor blaaskapellen in Almelo wederom in de hoogste klasse een 1e prijs met 479 punten. Het succes wordt voortgezet met het behalen van het Gelders Kampioenschap op 24 mei met 498 punten. Het betreft hier de open Gelderse Kampioenschappen voor Blaaskapellen in Barchem. In verband met laatstgenoemd succes ontvangen de Bürgerländer Musikanten een uitnodiging voor de eerstvolgende Nederlandse kampioenschappen voor de blaasmuziek.
Ook komt in deze periode de tweede lp van de Bürgerländer Musikanten op de markt onder de titel "10 jaar Hans Hilferink met zijn Original Bürgerländer Musikanten", opgenomen in september 1980 in de Confido Ton Studio te Bocholt. De presentatie vindt plaats op 14 juni 1981 in het City Centrum, waar de lp wordt uitgereikt aan burgemeester van Schaik. De naam Bürgerländer Musikanten vervangt de oude naam "Bürgerländer Kapelle". Hiervoor wordt begin 1981 gekozen in verband met het verschijnen van deze tweede lp, die op de Duitse markt goed blijkt aan te slaan. Het woord "Kapelle" heeft in Duitsland toch een andere betekenis dan hier, vandaar dat de naam nu gewijzigd wordt.
Ook in 1981 vinden tal van activiteiten plaats. De Groenlose Burgerharmonie verzorgt wederom een wijkconcert, dit keer op het plein bij de Willibrordusschool en samen met de Bürgerländer Musikanten geeft de harmonie een koepelconcert op 12 juli.
Elk jaar vinden de reguliere activiteiten van de Groenlose Burgerharmonie plaats, waaronder optredens op Koninginnedag, de Palmpasenoptocht, inhalen bejaarden, de Carnavalsoptocht, de Kermisoptocht, inhalen St. Nicolaas en de jaarlijkse concerten, abonnementsconcerten en wijkconcerten.
Dit geldt ook voor de Bürgerländer Musikanten. Deze groep treedt tal van keren op door deelname aan concoursen en het geven van concerten, waarbij ook de zaagwedstrijden een onderdeel gaan uitmaken. Zowel in als ver buiten Groenlo worden de muzikanten gecontracteerd.
In maart 1982 wordt het onderkomen van de Groenlose Burgerharmonie, Hotel 't Kanon, gemoderniseerd. Wim en Riet van Leuteren hebben het interieur van de zaak een volledige metamorfose laten ondergaan. Onder grote belangstelling vindt de heropening plaats, waarbij de Bürgerländer Musikanten een daverend optreden verzorgen.
In mei 1983 ontvangen de Bürgerländer

Familie Ten Brincke; van links naar rechts: Geert, Hemmy, vader Hendrik, Jan en Harry.

Musikanten een officiële uitnodiging om begin januari 1984 deel te nemen aan een concours in Tsjecho-Slowakije. Samen met een veertigtal andere kapellen uit geheel Europa wordt gestreden om de Europese titel. Om de plaatselijke bevolking in staat te stellen kennis te nemen van de concoursnummers wordt er op 31 december een open repetitie gehouden.
Het jaar 1983 is ook het jaar dat de Groenlose Burgerharmonie afscheid moet nemen van haar voorzitter Wim Hilferink. Met grote ontsteltenis neemt men binnen de vereniging kennis van het plotselinge overlijden van Wim op 7 juli. Naast voorzitter van de Groenlose Burgerharmonie bekleedt Wim jarenlang diverse functies binnen de KNF, waaronder het voorzitterschap sedert 1 juni 1975. Mede op zijn initiatief komt het Gelders Muziekuitleen-centrum (MUG) van de grond en aan zijn grote liefde voor de muziek is het te danken, dat er een overleg tot stand komt met Gelderse muziekschooldirecteuren. Als bestuurslid van de Gelderse Culturele Raad heeft hij hier ook zijn eigen inbreng. Op zijn geheel eigen wijze, niet op de voorgrond tredend, vervult hij al deze functies met kennis van zaken, beredeneerd en met respect voor zijn medebestuursleden, zowel bij de eigen vereniging als bij de diverse andere instanties. De Groenlose Burgerharmonie neemt in zijn leven een belangrijke plaats in. Als voorzitter en als vriend is hij voor de vereniging onmisbaar. Zijn overlijden maakt diepe indruk op alle leden en met grote dankbaarheid herdenkt de harmonie hem als een man, die in menig opzicht bijzonder veel voor de vereniging heeft betekend. Tijdens de vele gesprekken in de bestuursvergaderingen over het toekomstige voorzitterschap wordt zijn betekenis nog eens duidelijk benadrukt en het voorbeeld dat hij voor de vereniging is geweest moet de overige bestuursleden aanmoedigen om gezamenlijk met grote inzet aan de toekomst van de harmonie te blijven werken. Als waarnemend voorzitter treedt Dick Grooten (2e voorzitter) op tot de jaarvergadering van 24 april 1984, waarbij Joop Abbink tot nieuwe voorzitter van de Groenlose Burgerharmonie wordt gekozen. De reden, waarom het zolang heeft geduurd voordat het bestuur kandidaten inzake de vacature voorzitter kan voordragen heeft verschillende oorzaken. Allereerst is het moeilijk om geschikte kandidaten voor de vacature te vinden. Daarnaast functioneert het bestuur onder leiding van Dick Grooten goed en wil men geen overhaaste beslissingen nemen omdat de invulling van de vacature een gedegen onderzoek behoeft.
Ondanks de problemen na het overlijden van de voorzitter van de Groenlose Burgerharmonie boeken de Bürgerländer Musikanten een half jaar later een prachtig succes tijdens het concours in Tsjecho-Slowakije. Op maandag 2 januari 1984 vertrekken de muzikanten in de vroege avond met een groot aantal supporters, waaronder burgermeester van Schaik, richting Tsjecho-Slowakije. Aan de grens is er een strenge controle, waardoor een oponthoud van zo'n vijf uur ontstaat.
Door deze vertraging loopt het reisschema in de war, waardoor de Grollenaren niet kunnen optreden tijdens het Böhmische feest in Praag, hetgeen wel gepland is. Desondanks geniet het gezelschap van de optredens van de andere deelnemers. Woensdag wordt Praag bezichtigd en donderdag strijken de Grollenaren neer in Brno. De Bürgerländer Musikanten doen uitsluitend mee aan het concours, waarvoor is ingeschreven. Zij doen niet mee aan het festival, dat ook in het kader van de Praagse muziekweek wordt gehouden, dat is te veel van het goede. Vrijdagavond 6 januari wordt bekend, dat de Bürgerländer Musikanten met overmacht in de finale zijn gekomen. Men eindigt op de derde plaats. In de tweede beslissende ronde op zaterdag 7 januari mogen de Grollenaren uitsluitend vrije nummers spelen. Met "Auf Galop", "Gruss aus Böhmen" en de "Hanna Polka" wordt bijzonder hoog gescoord. De spanning is te snijden als de uitslag bekend wordt gemaakt. Met een minimaal verschil van vier punten weet het Grolse orkest beslag te leggen op de tweede plaats en onder ovationeel applaus kan de kristallen bokaal in ontvangst genomen worden. Van de 37 orkesten uit de Westerse wereld, waaronder orkesten van naam uit Oostenrijk, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk eindigen de Grollenaren op de tweede plaats. De feestvreugde kan niet op. Maandagmorgen 10 januari arriveren het orkest en de supporters bij Van Leuteren in Groenlo. Het gezelschap is vermoeid en diep onder de indruk van de belevenissen in Tsjecho-Slowakije.

Tijdens de braderiedagen in 1984 treden de Bürgerländer Musikanten ook op en jarenlang zullen deze optredens doorgang vinden, waarbij ook de bekende zaagwedstrijden en – om de kas enigszins aan te vullen – ook de biertent niet ontbreken. In 1985, op 21 september, herhalen de Bürgerländer Musikanten wederom het huza-

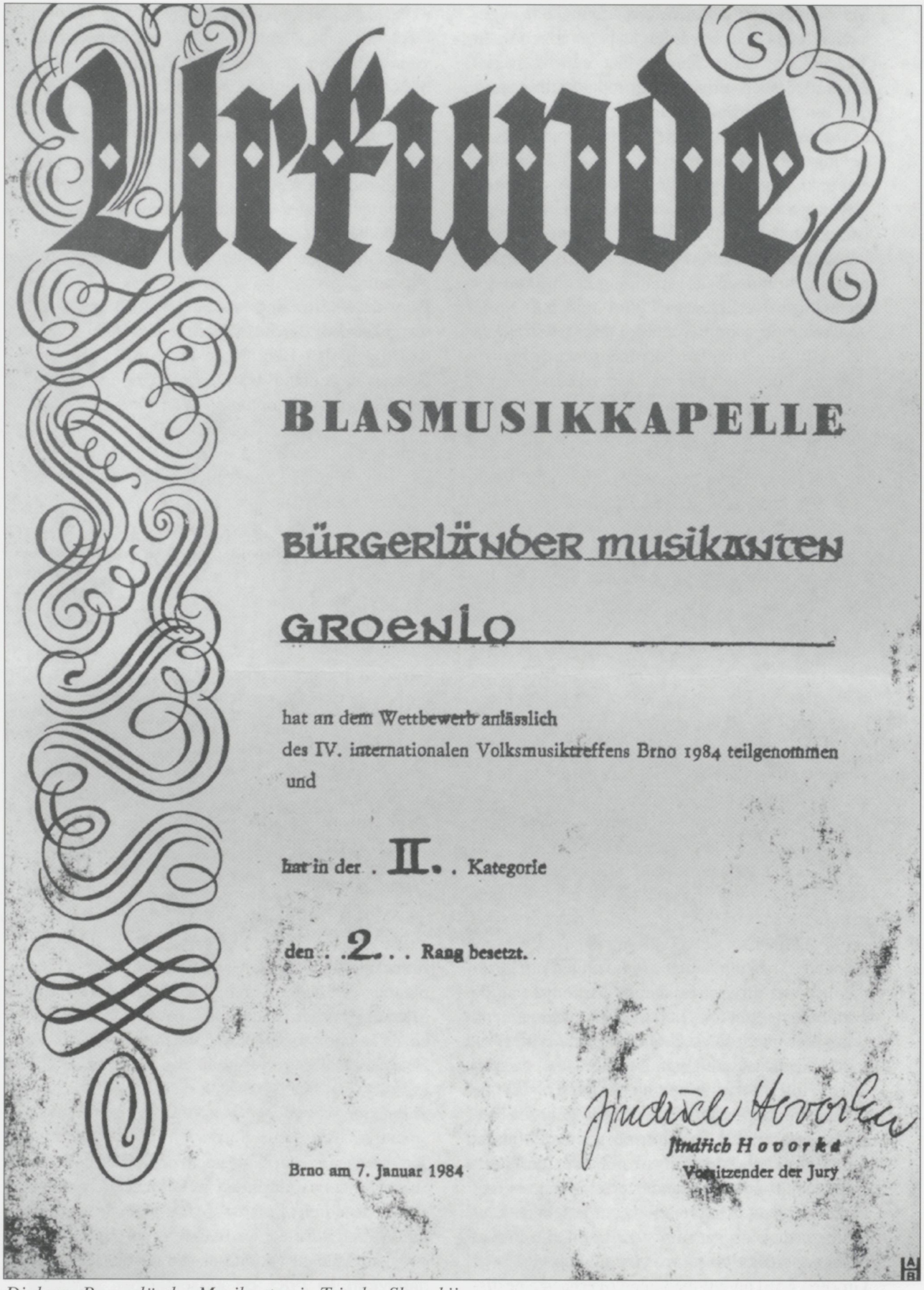

Urkunde

BLASMUSIKKAPELLE

BÜRGERLÄNDER musikanten

GROENLO

hat an dem Wettbewerb anlässlich
des IV. internationalen Volksmusiktreffens Brno 1984 teilgenommen
und

hat in der . II. . Kategorie

den . .2. . . Rang besetzt.

Jindřich Hovorka

Jindřich Hovorka
Vorsitzender der Jury

Brno am 7. Januar 1984

Diploma Burgerländer Musikanten in Tsjecho-Slowakije.

De Burgerländer Musikanten zeer succesvol in Tsjecho-Slowakije.

renstukje van voorgaande jaren (sedert 1978 eerste prijzen) met het binnenhalen van de fel begeerde eerste plaats met 159 punten tijdens het blaaskapellenconcours te Kampen, waar men uitkomt in de topklasse.
In de jaren '80 is het beroemde orkest Moravanka uit Tsjecho-Slowakije twee maal te gast geweest van de Groenlose Burger- harmonie. Moravanka concerteert dan in het Cultureel Centrum te Winterswijk, omdat Groenlo niet over een dergelijke accommodatie beschikt.
De muzikanten van het orkest worden ondergebracht bij de muzikanten van de Groenlose muziekvereniging. Beide keren is dit evenement een grandioos succes. Tot aan 1992 musiceren de Bürgerländer Musikanten tijdens tal van activiteiten en deelgenomen aan diverse concoursen. Dirigent Hans Hilferink moet reeds in 1990 – met pijn in het hart - afhaken, omdat alle activiteiten en het dirigeren niet meer te combineren zijn met zijn drukke werkzaamheden. En ondanks de opvolging door Tonny Maarse komt in 1992 het moeilijke moment dat men moet besluiten te stoppen met deze populaire groep, omdat nog meer muzikanten hun werk niet meer kunnen combineren met de optredens en de repetities. In juni 1995 wordt er een reünie gehouden in het gebouw van de Pioniers. Natuurlijk ontbreken de instrumenten hierbij niet; gezamenlijk wordt eerst een paar uurtjes gerepeteerd en 's middags geven de muzikanten voor de partners een klein concert. Tot in de kleine uurtjes worden onder het genot van een drankje en een barbecue tal van herinneringen opgehaald.

In december van 1984 is het voor de Groenlose Burgerharmonie een drukke tijd. Er wordt deelgenomen aan een Kerstconcert samen met diverse andere koren; de kopergroepen maken op Kerstavond hun muzikale rondgang door Groenlo en op Tweede Kerstdag brengt de houtblazersgroep van de harmonie o.l.v. Harry van Heugten kerstmuziek uit verschillende periodes ten gehore.

Tijdens de receptie op 6 september 1987, wordt het diamanten jubileum van de Groenlose Burgerharmonie de nodige glans gegeven door het benoemen van Bernard Wientjes en Piet Kuster tot ereleden van de muziekvereniging. Beide nieuwe ereleden worden onderscheiden voor hun vele en vooral ook jarenlange verdiensten van uiteenlopende aard voor de "Burger". Bernard eerst als actief muzikant en bestuurslid

en daarna nog als reparateur van instrumenten; Piet als vaandeldrager, "marktkoopman-timmerman" en werver van donateurs. Ook worden diverse leden onderscheiden, omdat zij meer dan 25 jaar lid zijn: Wim Grooten, Henk Grooten, Dick Grooten, Martin Jansen, Paul Wientjes, Jan Ten Brincke, Jan Rondeel en Henny Wiegerinck. Diverse sprekers voeren het woord, waaronder burgemeester Van Schaik, de heer Oosterwegel namens de Mariaparochie, de heer Putman namens de KNF, die beklemtoont dat de Burgerharmonie voor de KNF veel heeft betekend. De inmiddels overleden voorzitter van de Groenlose Burger-harmonie, Wim Hilferink, is de voorganger geweest van de heer Putman in het KNF-bestuur.
Ook wordt gesproken door de voorzitter van de Leo-harmonie, de heer W. Eggenkamp, de heer A. de Groen, lid van het hoofdbestuur, die stelt, dat het financieel niet altijd eenvoudig is om de eindjes aan elkaar te knopen. Namens de Bürgerländer Musikanten biedt de heer A. Loesink de felicitaties aan evenals de voorzitter van de Eibergse zustervereniging Euphonia, de heer H. Saaltink. De heer Piet Kuster sluit de rij namens de donateurs. De Bürgerländer Musikanten en Big Band '77 verzorgen tijdens deze receptie elk een optreden. Voorzitter Wim Rensink herinnert tijdens deze receptie nog even aan de komende jubileumactiviteiten. Op 20 september wordt met medewerking van vijf zusterverenigingen een festival opgezet, waarbij voorafaf alle muzikanten in een lange stoet door de Grolse binnenstad trekken. Op 31 oktober komt Piebe Bakker (dirigent van het Nederlands jeugdorkest) naar Groenlo voor een eendaagse studie met zo'n honderd muzikanten, gevolgd door een concert en op 28 november wordt het jubileumconcert gegeven.
Het muziekfestival op 20 september is een nostalgisch gebeuren en wordt gekscherend - vanwege zijn enorme betrokkenheid bij het gebeuren - ook wel "het festival van Bernhard" genoemd. Men bedoelt hiermee Bernhard Wientjes, de grote stimulator hierachter. Aan dit festival wordt deelgenomen door de harmonie

Receptie ter gelegenheid van het 60-jarig jubileum van de Groenlose Burgerharmonie op 6 september 1987. Bestuur van links naar rechts: Jan Rondeel, Geert ten Brincke, Thea Tuinte, Jan ten Brincke, Joop Abbink, Han Wensink, Paul Wientjes, Peter Kuster en Wim Rensink. Felicitaties worden aangeboden door ds. P. Saraber.

St. Willibrord uit Lievelde, muziekvereniging Euphonia uit Eibergen, de Leoharmonie uit Groenlo, AOV uit Aalten en Harmonieorkest Concordia uit Beltrum. Bij het bordes voor het gemeentehuis spelen 250 muzikanten gezamenlijk de eerste noten van dit muziekfestival. Onder grote publieke belangstelling en in aanwezigheid van het gemeentebestuur, die de muzikanten en dirigenten officieel verwelkomt, worden onder leiding van Hans Hilferink de marsen Sons of the Brave en Happy Player vertolkt. De deelnemende verenigingen ontvangen uit handen van burgemeester Van Schaik een herinneringsbord. Na de daverende opening volgt een rondgang door Groenlo, waarna op de Maliebaan de diverse verenigingen onder een stralend zonnetje een concert geven. De Groenlose Burgerharmonie heeft sedert lange tijd weer een muziekfestival in de open lucht georganiseerd. Naast tevreden muziekliefhebbers is er ook tevredenheid onder de Groenlose middenstand, die ter gelegenheid van dit festival de winkel-deuren heeft geopend.

Naast de reguliere activiteiten start de Groenlose Burgerharmonie in 1991 met de organisatie van een Kerstconcert. Tot op heden wordt dit elk jaar herhaald. Afwisselend worden de concerten gehouden in de R.K. Calixtuskerk, de Hervormde Calixtuskerk en de H. Maria Moeder Gods kerk. Jaarlijks wordt getracht het concert een andere invulling te geven. Tal van koren en muziekensembles hebben door de jaren heen het Kerstconcert – naast de Groenlose Burgerharmonie – helpen opluisteren. In 2001 is dit concert voor het eerst gehouden in het Cultureel Centrum "De Bron".

De jaren negentig worden moeilijke jaren voor de Groenlose Burgerharmonie. Langzamerhand slinkt het ledenaantal tot 17 musicerende leden. Diverse keren voert men overleg en allerlei mogelijkheden bespreekt men om de vereniging uit dit dal te halen. Hierbij worden diverse acties ondernomen, die echter niet het gewenste resultaat opleveren. Drumfanfare Spinola kampt met hetzelfde probleem, ook hier is het ledental ver beneden peil. Beide besturen bespreken gezamenlijk de problemen van de muziekverenigingen. Tijdens de kermis (1995) en de carnaval treden de Groenlose Burgerharmonie en Spinola samen op en omdat dit goed is bevallen, lijkt het beide besturen een goede zaak om eens te bezien in hoeverre deze samenwerking kan worden uitgebouwd. Op 11 maart 1996 schrijft de Groenlose Burgerharmonie in dit kader een buitengewone ledenvergadering uit, waarbij de voorzitter meldt dat het bestuur het verre van gemakkelijk vindt om tot deze eventuele stap van samenwerking over te gaan. Het bestuur heeft er alles aan gedaan om de situatie te veranderen, maar op dit moment zit de vereniging op een dood spoor. Schoorvoetend besluit men om eerst tot samenwerking over te gaan en dan te bekijken wat definitief mogelijk is. Ook bij Spinola heeft een ledenvergadering plaatsgevonden, waarbij men zich uitspreekt voor samenwerking. Gedurende een half jaar worden over en weer elkaars repetities bezocht; treedt men gezamenlijk op in Lüdinghausen en wordt er een gezamenlijke ontspanningsavond georganiseerd. Op donderdag 29 augustus 1996 vindt een ledenvergadering plaats bij de Pioniers (repetitiegebouw van Spinola) waarbij zowel de muzikanten van Spinola als van de Groenlose Burgerharmonie aanwezig zijn. Tijdens deze vergadering vindt een evaluatie plaats over de laatste zes maanden. Aan de leden van beide verenigingen wordt gevraagd om serieus en eerlijk deel te nemen aan de discussie over een eventuele samenvoeging van de Groenlose Burgerharmonie en Spinola.
De leden nemen intensief aan deze vergadering deel.
Op 30 september 1996 wordt bij beide muziekverenigingen wederom een ledenvergadering uitgeschreven.
De proefperiode is verstreken en via een enquête hebben leden van beide verenigingen hun mening over deze periode kunnen geven. De uitslag voor de Groenlose Burgerharmonie bestaat hierin, dat de meerderheid aangeeft op eigen kracht verder te willen gaan en tegen een fusie te zijn, omdat samenvoeging niet het juiste resultaat zal opleveren. Beide verenigingen gaan zelfstandig verder.
Inmiddels heeft in 1995 Jan Smit als bestuurslid het muziekschoolgebeuren voor zijn rekening genomen en langzamerhand werpt dit vruchten af en komen jeugdleden de harmonie versterken, maar het kost een aantal jaren om deze leden op te leiden tot volwaardige muzikanten. Een handicap hierbij is, dat jeugdleden na het beëindigen van de middelbare schoolopleiding vaak hun opleiding elders in het land vervolgen, zodat repetities en andere activiteiten niet meer bezocht kunnen worden. Vaak betekent dit beëindiging van het lidmaatschap. Nog een andere handicap is het aantal plaatsen, dat de

Groenlose Burgerharmonie door de muziekschool toegewezen krijgt. Dit staat in geen verhouding tot het aantal jeugdleden, dat zich bij de harmonie aanmeldt. In samenwerking met de gemeente Groenlo wordt aan dit probleem richting de muziekschool gewerkt. Ook het subsidiegebeuren voor de drie muziekverenigingen wordt in deze periode met de gemeente doorgesproken en concrete afspraken worden hierover gemaakt.
Hoewel de Groenlose Burgerharmonie haar concerten blijft geven en nog steeds deelneemt aan de jaarlijkse Groenlose activiteiten, blijft het erg moeilijk om de bezetting compleet te krijgen.
In 1997 herdenkt de harmonie het 70-jarig bestaan en tijdens het jubileumconcert op 30 november biedt de plaatselijke opticien voorzitter Bouke Kleefstra een cheque aan om mede te besteden aan de aanschaf van nieuwe uniformen, noodzakelijk ook door de groei van het aantal jeugdleden. Na jarenlange tegenslagen is dit een positief element in de langzame opbouw van de muziekvereniging. De jeugdleden laten muzikaal van zich horen tijdens dit jubileumconcert door hun optreden met het jeugdorkest. Tijdens het concert bij zaal Meijer worden ook de ereleden van de harmonie Bernhard Wientjes, 65 jaar lid en Jan Overbekking, 60 jaar lid, in de bloemetjes gezet.
Sedert 8 juni 1998 ontstaat er bij de Groenlose Burgerharmonie een vacature inzake het voorzitterschap. Naarstig is de vereniging op zoek naar een nieuwe voorzitter hetgeen verre van gemakkelijk is. Ook kampt de vereniging met een groot probleem voor wat betreft de huisvesting. Reeds lang zijn de muziekverenigingen in Groenlo in overleg omtrent een geschikte accommodatie. Diverse mogelijkheden worden aangedragen, maar blijken financieel of organisatorisch niet mogelijk. Bijna 70 jaar lang repeteert de Groenlose Burgerharmonie in "Het Kanon" aan de Lichtenvoordseweg. Het pand is echter in een tijdsbestek van een aantal jaren diverse keren in andere handen overgegaan en het moment komt, dat de huidige eigenaar het gehele pand voor zijn eigen bedrijf nodig heeft. Diverse mogelijkheden worden onderzocht en wanneer de moed bijna wordt opgegeven, wordt in samenwerking met de gemeente een oplossing gevonden. De voormalige Jozefschool aan de Lievelderstraat kan gebruikt worden als repetitieonderkomen.
In oktober 1998 verhuist de Groenlose Burgerharmonie naar haar nieuwe accommodatie. Een geheel eigen sfeertje wordt gecreëerd. Drie loka-

Verhuizing Groenlose Burgerharmonie van "'t Kanon" naar de St. Josefschool.

len van de voormalige school zijn in gebruik: één als opslagplaats, één als repetitielokaal en het derde doet dienst als een soort kantine. Wanneer het pand in het bezit komt van De Woonplaats ontstaat er wederom onzekerheid, doch de harmonie kan het pand blijven huren tot het moment dat de woningcorporatie het pand zelf nodig heeft. Per 1 april 2001 komt aan alle onzekerheid omtrent huisvesting een einde, want de muziekvereniging neemt haar intrek in het Cultureel Centrum "de Bron", een cultureel centrum waar diverse verenigingen in gehuisvest zijn en waarvoor de Groenlose Burgerharmonie jarenlang heeft gepleit om dit te realiseren.

Op 13 april 1999 wordt een nieuwe voorzitter gekozen, mevrouw Corry Papenborg, de echtgenote van de plaatselijke dominee T. Gaastra. Drie van haar kinderen zijn lid van de harmonie. Dit is de eerste keer in de geschiedenis, dat de vereniging een vrouwelijke voorzitter heeft. Het dagelijks bestuur bestaat nu, buiten Paul Wientjes, uit twee vrouwen, want sedert 1 januari 1995 is het ook voor het eerst, dat de harmonie in Martine Jansen-Wientjes een vrouwelijke secretaris heeft gekregen.

De muziekvereniging denkt in de benoeming van haar nieuwe voorzitter de bestuursproblemen te hebben opgelost, doch niets is minder waar. Wegens drukke werkzaamheden legt de nieuwe voorzitter op 25 september 2000 deze functie neer en ontstaat er wederom een vacature inzake het voorzitterschap.

Op Kerstavond 2000 wordt herdacht, dat de kopergroepen voor de 25e keer de wijken van Groenlo voorzien van passende kerstmuziek. In het kader van dit jubileum worden ook muzikanten van buurgemeenten uitgenodigd om dit jubileum op te luisteren. Veel muzikanten reageren op dit verzoek. Zij worden op de middag van 24 december in de Jozefschool, dan nog het onderkomen van de harmonie, ontvangen.

Vooraf wordt het nodige gegeten en gedronken en vervolgens gaat een veertigtal muzikanten, verdeeld in diverse groepen, met elkaar op Kerstavond de rondgang door Groenlo maken. Het wordt een sfeervol gebeuren, ook omdat tijdens het gezamenlijk musiceren op de Ganzenmarkt grote sneeuwvlokken naar beneden dwarrelen.

In het jaar 2001 zijn de bestuursproblemen bij de harmonie zo groot, dat het bestuur slinkt tot een minimum bezetting en op een bepaald moment nog bestaat uit penningmeester Paul Wientjes, secretaris Martine Jansen en muziekschool-coördinator Jan Smit. Deze drie mensen moeten alle

Voormalig voorzitter Corry Gaastra-Papenborgen en secretaris Martine Jansen-Wientjes (links).
(foto: Willem Hessink)

zeilen bijzetten om de vereniging draaiende te houden. Het lukt en voor het jaar 2002, het jaar waarin de Groenlose Burgerharmonie haar 75-jarig jubileum herdenkt, wordt een prachtig programma voorbereid.

Op 12 november 2001 is het eindelijk zover, dat het bestuur weer compleet wordt. In Henk Nijhoff vindt de harmonie haar nieuwe voorzitter. Ook wordt het bestuur uitgebreid met drie jeugdleden, Angela Verhoeven, Lineke van Haarlem en José Bouwman. Zij vertegenwoordigen het grote aantal jeugdleden, dat zich bij de vereniging heeft aangesloten. Het jubileumjaar kan vol vertrouwen tegemoet gezien worden.
Het programma van het jubileumjaar bevat een diversiteit aan activiteiten. Naast alle reguliere activiteiten wordt op 2 juni een gezamenlijk concert gepland met het Seniorenorkest; op 8 juni treden de Glanerbrugger Muzikanten op in samenwerking met de Grolse Hofzangers; op 15 juli verzorgt de harmonie een concert bij De Molenberg en op 8 september houdt de Groenlose Burgerharmonie haar 75-jarige jubileumreceptie bij Cultureel Centrum "De Bron". De heer Jan Overbekking, erelid en tevens 65 jaar lid van de vereniging, mevrouw Hilferink en mevrouw Wientjes (echtgenotes van wijlen Wim Hilferink en Bernhard Wientjes) zijn hierbij de eregasten van de muziekvereniging. De zustervereniging, de Leo-harmonie brengt tijdens deze receptie een serenade en omgekeerd is de Groenlose Burgerharmonie aanwezig bij de 75-jarige jubileumreceptie van de Leo-harmonie, ruim veertien dagen later, op 28 september. Ook wordt tijdens de receptie een verrassend optreden verzorgd door Antjes Showorkest en voeren diverse sprekers het woord waaronder wethouder Henk Gerrits namens de gemeente Groenlo; mevrouw Anny Wittenbernds namens de Gemengde Zangvereniging Excelsior, de heer Heutinck die namens de KNF een jubileumpenning aanbiedt; voorzitter Gerard Rave van het Cultureel Centrum; voorzitter Bertus Roerdink van de Leoharmonie en de heer Koldeweij van Antjes Showorkest. Naast allerlei instanties en verenigingen is getracht om zoveel mogelijk oud-leden te benaderen voor de receptie en voor de overige jubileum-activiteiten, die plaatsvinden op respectievelijk 2 november en 18 december. Op 2 november vindt het jubileumconcert plaats en treden naast de Groenlose Burgerharmonie ook Big Band '77 en de voormalige Bürgerländer Musikanten op. Beide groepen zijn ontstaan uit de harmonie; Big Band '77 is nog actief en viert dit jaar haar 25-jarig jubileum. Voor de Bürgerländer Musikanten is het de eerste keer in tien jaar, dat er weer gezamenlijk gemusiceerd wordt. Alle leden, zowel van het eerste als het laatste uur, zijn benaderd om eenmalig een concert te verzorgen tijdens dit jubileumconcert. Dolenthousiast wordt op dit verzoek gereageerd en een viertal repetities wordt ingepland, omdat voormalig dirigent Hans Hilferink goed voor de dag wil komen met "zijn" Bürgerländer Musikanten. Het is een uniek gebeuren, dat met name deze laatste groep deelneemt omdat de muzikanten over de gehele wereld verspreid zijn.
Alle activiteiten worden gehouden in het Cultureel Centrum "De Bron".
Ook het Kerstconcert staat dit jaar in het teken van het 75-jarig jubileum. Naast de Groenlose Burgerharmonie wordt deelgenomen door koperngroep Heijenoord Brass uit Arnhem, The Voices uit Groenlo en is het Ettens Mannenkoor gecontracteerd. Ook krijgt de rondgang van de koperngroepen dit jaar het karakter van de rondgang in 2000. Wederom worden muzikanten van andere muziekverenigingen uitgenodigd om aan deze rondgang deel te nemen.
Om ervoor te zorgen, dat de Groenlose bevolking en met name het nageslacht van de muzikanten van de Groenlose Burgerharmonie zich dit 75-jarig jubileum nog zullen herinneren is ervoor gekozen om een jubileumkrant uit te geven. Maar omdat een jubileumkrant niet uitgebreid kan ingaan op de geschiedenis van een 75-jarige vereniging, is in samenwerking met de Oudheidkundige Vereniging Groenlo dit speciale nummer van "Grols Verleden" tot stand gekomen; een editie waarin getracht is het muzikale leven van de Groenlose Burgerharmonie neer te zetten met al zijn hoogte- en dieptepunten.

Vaandel Groenlose Burgerharmonie.

Overzicht dirigenten Groenlose Burgerharmonie

1927-1929 - Gerard Overbekking
1929-1934 - A.L. Kok
1934-1939 - Dinant Dijkhuis
1939-1949 - Herman Menkhorst sr.
1949-1972 - Herman Menkhorst jr.
1972-1989 - Harry van Heugten
1989-1992 - Martin Wissink
1992-1994 - Gerald Roerdinkholder
1994-heden - Gerjo Seesink

Overzicht Dagelijks Bestuur Groenlose Burgerharmonie vanaf de oprichting op 6 september 1927.

	Voorzitter	Secretaris	Penningmeester
6 september 1927	A.Groothuis	W. Hanhart	H. Wevers
10 januari 1929	J. Huitink	W. Hanhart	H. Wevers
13 september 1927	J. Huitink	W. Hanhart	H. Wevers
?? mei 1930	J. Huitink	W. Hanhart	W. Emaus
4 februari 1932	J. Huitink	W. Hanhart	H. Wevers
16 september 1932	W. Emaus	W. Hanhart	A. van Engeland
23 januari 1933	W. Emaus	J. Huitink	A. van Engeland
15 augustus 1934	W. Emaus	A. van Engeland	B. Hilferink
november 1934 tot 31 januari 1935: vacature voorzitter			
31 januari 1935	W. Emaus	A. van Engeland	B. Hilferink
30 juli 1936	W. Emaus	A. van Engeland	J. Emaus
15 augustus 1938	W. Emaus	A. van Engeland	G. Hallers
15 juni 1945	W. Emaus	B. Hilferink	G. Hallers
24 januari 1946	H. ten Brincke	B. Hilferink	G. Hallers
3 februari 1947	W. Emaus	B. Hilferink	G. Hallers
28 maart 1953	W. Emaus	B. Hilferink	W. Hilferink
27 maart 1954	H. Wevers	H. ten Brincke	W. Hilferink
1 augustus 1956	H. Wevers	H. ten Brincke	B. Wientjes
15 juli 1957	G. Bragt	H. ten Brincke	B. Wientjes
18 maart 1961	G. Bragt	H. ten Brincke	C. Waamelink
20 februari 1967	W. Hilferink	H. ten Brincke	C. Waamelink
25 januari 1971	W. Hilferink	H. ten Brincke	B. Wientjes
25 maart 1974	W. Hilferink	J. Huinink	B. Wientjes
10 maart 1975	W. Hilferink	J. Huinink	H. Wensink
6 juni 1983	W. Hilferink	P. Kuster	H. Wensink
7 juli 1983	D. Grooten (wnd. voorzitter)	P. Kuster	H. Wensink
24 april 1984	J. Abbink	P. Kuster	H. Wensink
6 mei 1987	W. Rensink	P. Kuster	P. Wientjes
15 april 1991	B. Kleefstra	P. Kuster	P. Wientjes
6 oktober 1992	B. Kleefstra	H. Lepping	P. Wientjes
1 januari 1995	B. Kleefstra	M. Jansen-Wientjes	P. Wientjes
8 juni 1998	vacature	M. Jansen-Wientjes	P. Wientjes
13 april 1999	C. Gaastra-Papenborg	M. Jansen-Wientjes	P. Wientjes
25 september 2000	vacature (voorzitter)	M. Jansen-Wientjes	P. Wientjes
12 november 2001	H. Nijhoff	M. Jansen-Wientjes	P. Wientjes

Het huidige bestuur bestaat uit:

Van links naar rechts staand:
Henk Nijhoff, voorzitter en bestuurslid sedert 12 november 2001;
Martine Jansen-Wientjes, secretaris sedert 1 januari 1995 en bestuurslid sedert juli 1990;
Jan Smit, muziekschoolcoördinator en bestuurslid sedert 24 april 1995;
Zittend:
Paul Wientjes, penningmeester sedert 6 mei 1987, bestuurslid sedert 19 mei 1980

Het huidige jeugdbestuur bestaat uit:

Van links naar rechts:
Lineke van Haarlem, bestuurslid sedert 12 november 2001;
José Bouwman, bestuurslid sedert 12 november 2001;
Angela Verhoeven, bestuurslid sedert 12 november 2001.

De uitgave van dit boek werd mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de volgende bedrijven:

Meeùs
assurantie-hypotheken-makelaardij
Winterswijk

Jagatex
bedrijfskleding, veiligheidsartikelen en verpakkingsmaterialen
Winterswijk

Kaasboerderij Weenink
Streekwinkel, boerengolf, Koeien, kaas en kunst
Lievelde

Firma H. van Weersel & Zn.
Muziekinstrumenten, bladmuziek en reparaties
Enschede
(www.weersel.nl)

Wipro BV
scheidingswanden/interieurafwerking
Winterswijk

Veromco
Saint-Gobain Glass Solutions
glasproducent en verf
Winterswijk

Jan Rondeel
Schoenen en lederwaren
Groenlo

TVZ Interactive BV
webdesign
Winterswijk/Eindhoven

Bronvermelding.

- Archief Groenlose Burgerharmonie, waaronder notulen van jaarvergaderingen en jaarverslagen vanaf 1927
- Geldersche Bodes vanaf 1927
- Archief Gelderlander/Harrie Blanken
- Interviews met leden en oud-leden van de Groenlose Burgerharmonie
- Jubileumkrant 50 jaar Groenlose Burgerharmonie
- Bevrijdingskrant 1940-1945 naar aanleiding van 50 jaar bevrijding/ Oudheidkundige Vereniging Groenlo
- Foto-archief Henny Garstenveld
- Foto-archief leden en oud-leden Groenlose Burgerharmonie

GROENLOSE BURGERHARMONIE
1927 – 2002

TOEGANGSBEWIJS

JUBILEUMCONCERT

2 NOVEMBER 2002

CULTUREEL CENTRUM
"DE BRON" te Groenlo

Aanvang: 19.30 UUR

m.m.v. Bigband '77
Bürgerländer Musikanten

Burgerländer
Musikanten

Band
'77